بسم الله الرحمن الرحیم

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناول

اوښکي

لیک

عبدالعلي غورغشتي

15,12,1979

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د چاپ چاري خوندي دي

- کتاب :: اوښکي
- لیک :: عبدالعلي غورغشتي
- کمپوز :: خلیل الله تصمیم
- سیټینګ :: طاهر ځلاند
- پروف :: نجیب الله زړګی علیخېل
- پوښتنې :: نجیب الله زړګی علیخېل
- تعداد :: 500
- چاپ ځای :: کراچي
- چاپ کال :: 2018 ع
- بیه :: 160 کالداري

د موندلو درک : کتاب پلورنځی، ریګل پلازه دکان ۷ جناح روډ کوټه

یونیورسټي بک ایجنسي خېبر بازار پېښور

غزنوي کتب خانه قندهاري بازار کوټه

پریمئیر بک هاؤس نزد مسجد صدیق اکبر پښتون آباد

منګهوپیر کراچي

عزیز بک ډپو تحصیل روډ ږوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالونه

د سهېلي پښتونخوا د مېړني پښتني خاورې نۀ
سترې کېدونکي مبارزین او د
ارواښاد **مولوي رحمت الله مندوخېل** د کور د علمي او
فکري انګرې کلک ملګري
مولوي سلطان خروټي، مولوي عبدالرحمن کاکړ او د
حاجي سلطان ناصر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

یو داسي سپېڅلي مبارز ته چي نوم يې
محمدجان لالا
ؤ او خپل هست او نېست يې د دې وطن د
آزادۍ و روښانه قافلې ته ډالۍ کړی ؤ.
روح يې ښاده، پر ګور يې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغشتي ناول" اوښکي" کیسه

پـــه ړوب کښـــي د ســـکول د زمـــانې راهیســـې دوه کسـان، هسـي خـو نـورهم ډېر، څـه مـي یـاد څـه مـي هېـر دي، خـدای بخښـلی عبـد العلـي اوخـدای بخښـلی محمـدجان لالا رانـه نـۀ هېرېـږي. دا ژونـد لـه هنګـامو ډک د سـتړیاؤ نـوم دی. پـه دې اوویـا کلنـي ژونـد کښـي د هـر یـوه د ژونـد خپلـي خپلـي کیسـې دي. پـه دې بـه ستاسـي وخـت نـۀ ضـائع کـوم. پـه ړوب کښـي مـا تـر اتـم جماعتـه، جـون۱۹۶۲ سـکول ویلـی او بیـا د لـورالائ (بـورى) او کـوټې کښـي د تعلـیم او روزګـار د کـړکیچ پسـته، هـم پـه ړوب کښـي د بېنـک د ملازمـت پـه سلسـله کښـي پنځـه واره د وخـت پـه مختلفـه دورانیـو کښـي اسـتوګن پاتـه شـوی یـم. او داسـي د خپـل عمـر دېـرش کالـه مـي د ړوب اوبـه څښـلي دي. عبـدالعلي غورغشـتي یـو وخـت د یـوې کـاپۍ پـه پـاڼو لیکلـی کتـاب د مطـالعې او کتنـي دپـاره راکـړی ؤ چـي دا غالبـاً زمـا پـه ړوب کښـي د اسـتوګن پاتـه کېـدو دربېمـه دوره او کـه دویمـه دوره ۱۹۷۳\۱۹۷۷ وه. هـم نـو نـۀ شـم ویلـی څکـه چـي پـه ۱۹۷۶ کښـي مـا پـه ړوب کښـي د ، پشـتو ادبـي ملګـري، ځانګـه پرانسـته چـي صـدر یـې خـدای بخښـلی کمـال الـدین شـېراڼـی او زۀ یـې جنـرل سـکتر وم او مـوږ خپلـه اولـه غونـډه د خـدای بخښـلي شـېرجان منـدوخېل پـه مشـرۍ کښـي د ړوب پـه جرګـه هـال کښـي د انفارمېشـن سـنټر ړوب پـه مرسـته وکـړه چـي دا وخـت یـې ښـاغلی عمرخـان مـروت مشـر ؤ او عبـدالکریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بريالی دا ملازمت پرې ایښی او په نوشکي کښي د کالج لېکچرر لګېدلی ؤ. د درېيمي دورې په دغو کلونو ۱۹۸۲/۱۹۸۵ کښي بیا عبدالکریم بریالی هم د روب استېټ پولیټکل اېجنټ ؤ دا زما د ژوند اهمه دورانیه وه. د ژوند د فکري ارتقائي مرحلو سره مخامخ ولاړ وم، د ملایانو له مخصوصه ډلي سره د خپل اصولي کردار په حواله په جنګ اخته وم، ولي چي د بېنک په ملازمت کښي د دوه او دوه ځلور په فارمولا ژوند کېږی نۀ چي د سیاست په هره ګهړۍ د بدلېدونکي لائحه عمل په بنیاد. د عبدالعلي کتاب راسره خوندي پروت ؤ او داسي چي په ګڼ شمېر کتابونو کښي به يې کله کله سر راښکاره کړی چي زۀ هم يو امانت کتاب يم، مګر له ما بیا دا هېر شوي ؤ چي دا د چا کتاب دی خو دا راته یاد ؤ چي دا يو امانت دی. د خپل ژوند د بې کچه اړتیاؤ له کبله مي نۀ ولوستلی او نۀ پرانستلی چي دا خو راته معلوم شوې وای چي دا آخر دی د چا کتاب. و دې ته که څوک زما سستي وایي هم نو ورسره منم يې.

يو وخت په دا نزدې کلونو کښي چي محمد جان لالا په کراچي کښي په هسپتال کښي داخل ؤ نو مي زړۀ کښي راوګرځېدل چي دا کتاب به د دۀ وي نومي د دې تصدیق دپاره هڅي وکړې، نجیب زړګی د دې معاملې ګواه دی معلومه شوه چي دا د دۀ کتاب نۀ دی. بل خوا ته ناجاښه عبدالعلي د فېس بک په پاڼه را ښکاره شو، اشنا راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولګېدی خو له یاده مي وتلی ؤ چي دا د کوم وخت شناخته دی. ما په دهٔ، د دهٔ د مشر ورور اروابنـاد مولوي عبدالحی ګمان راتلی چي یو وخت د ایران په سفر کښي سره ملګري وو. هغه یو دیندار مذهبي سړی ؤ او غټه ږیره یې وه او دلته د عبدالعلي کوچنۍ ږیره، نو یو څه شکمن وم، دغه ؤ چي د کراچي په یوه دوره ۲۰۱۶ کښي مي ورسره ملاقات وشو او زاړه اشنائي مي بېرته تازه شوه. د دې څه د مخه د دهٔ پر یو کتاب ،پشتون خوا، چاپ۲۰۰۴ مي په، پشتو محفل ،کالم کښي تبصره هم کړې وه چي شېر رحمان بونېري راته لېږلی ؤ. بیا مي ورسره نور ملاقاتونه هم په کوټه کښي وشول، زموږ د ملګري لیکوال په یو تنقیدي نشست کښي د خصوصي مېلمه په حېث هم رابلل شوی ؤ او دهٔ د خپل راتلونکي کتاب د ملګري لیکوال د پلېټ فارم څخه د چاپولو اعلان یې هم وکړی چي د پشتون خوا ملي عوامي پارټۍ د اهم غړي د شېر جان مندو خېل د ژوند او خدماتو په اړه اوس چاپ دی.

خدای بخښلي عبدالعلي غورغشتي د مرګ خبر یو ډېر غم لړلی خبر ؤ چي موږ په کوټه کښي واورېدی. په ږوب کښي د دهٔ د جنازې او فاتحې په دوران د ګران نجیب الله زړګي سره د دهٔ د زوی په مجلس کښي دا خبره را ښکاره شوه چي بابا یې یو کتاب لیکلی ؤ چي اوس څني ورک دی. زړګي چي دا خبره و ما ته وکړه نو مي هغه کتاب رایاد شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای شته د دهٔ د مرګ په شپه هم دې کتاب سر را ښکاره کړی ؤ. زړګي ته مي وویل زهٔ به یې نن په تسلي وګورم نو په اوله پاڼه دعبدالعلي نوم لیک ؤ. دغه ؤ چي کتاب مي و نجیب الله زړګي ته حواله کړی او دا دی اوس ستاسي و لوست ته حاضر دی.

زما په خیال چي دا ناول لکه ځنګه چي له ما سره له ډېره وخته په خطي صورت کښي موجود ؤ نو په دې لحاظ دا د جنوبي پښتونخوا ړومبی ناول ګرځولی شو. په دې به اوس د ناول نقادان خپل نظر اچوي او د معیار او مقام ټاکنه به یې کوي او دا چي دا د خدای بخښلي د لیک اولنی اثر هم دی.

عمر ګل عسکر

نوی کلی کوټه

د جولائي د میاشتي اوولسمه نېټه **۲۰۱۸**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغښتي " اوښکي"

اروابښاد محترم عبدالعلي غورغښتي د سهېلي پښتونخوا د يوې علمي کورنۍ غړی او په خپل قام مئين ؤ. په عملي توګه د خان شهيد د ډلي تورزن ؤ او د قلم له لاري يې توري تياري رڼا کولې. وايي چي په ړوب کښي د دوی سره د کتابونو يوه لويه ذخيره وه او د دوی نه په دغه سيمه کښي د بل چاسره زيات کتابونه نهٔ وو. د دوی پلار هم يو لوی ديني عالم ؤ. اوويښت(٢٧)کتابونه يې تصنيف کړي وو. محترم عبدالعلي غورغښتي پخپله نهه(٩) کتابونه ليکلي دي چي تر اوسه پکښي پنځه چاپ او نور ناچاپه دي. کالمونه او مقالې به يې هم د ورځپاڼو اونورو مجلو لپاره ليکلې.

ددې ناول افسانه

ددې ناول کيسه هم عجيبه ده. محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د کال ١٩٧٩ په دولسمه مياشت کښي تخليق کړی ؤ او بيا يې ښاغلي عمر ګل عسکر ته د مشورې يا تبصرې لپاره ورکړی ؤ چي خپله رايه پرې ورکړي. ولې ښاغلي عمر ګل عسکر دغه کتاب يا ناول داسي خوندي کړو چي هېڅو بيا ترېنه هېر شو، خوکله چي محترم عبدالعلي غورغښتي په ٨ فروری کال ٢٠١٨ کښي وفات شو- نو عمر ګل عسکر صاحب دوه ورځي وروستو يعني په لسمه فروري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــال ۲۰۱۸ کښــي خپــل کتابونــه لټــول چــي د دغــه نــاول قلمــي نســخه پــه لاس ورغلــه او هــم پــه هغــه ورځ يــې ښــاغلي نجيــب زړګــي عليخپــل تــه ورکــړه او کيســه يــې ورتــه اوکــړه. چــا چــي د خــداى بخښــلي غورغښــتي برخــوردار طــاهر ځلانــد تــه حوالــه کړه او داسي يې ورله د چاپ تابيا اوکړه.

ددې ناول اهميت

لکــه څنګــه چــي پښــتو وړومبــى ترجمــه شــوى نــاول د ميــا حســيب ګــل کاکــا خېــل "نقــش نګــين" دى چــي هغــوى د کــال ۱۸۷۹ خــوا شــا ترجمــه کــړى ؤ ولــي بيــا چــاپ ډېــر وروســتو پــه کــال ۱۹۵۷ کښــي شــو. د دې نــه وروســتو ميــا محمــد يوســف کاکــا خېــل د اردو نــاول "توبــة النصــوح" هــم پــه دغــه نامــه پــه کــال ۱۹۰۴ کښــي پښــتو تــه ترجمــه کــړو چــي هــم پــه دغــه کــال چــاپ شــو. او دغــه د ميــا محمــد يوســف کاکــا خېــل پښــتو وړومبــى ترجمــه شــوى نــاول بللــى شــي. ولــي د قلمــي ليــک پــه لحــاظ "نقــش نګــين" اول پښــتو تــه اړولــى شــوى ؤ، نــو هــم دغــه حــال د محتــرم عبــدالعلي غورغښــتي دنــاول "اوښــکي" دى. چــي دا ليکلــى شــوى خــو پــه کــال ۱۹۷۹ کښــي دى ولــي اولــس تــه اوس وړانــدي شــو، نــو داســي د قلمــي ليــک پــه لحــاظ دا د ســهېلي پښــتونخوا وړومبــى نــاول دى. ولــي چــي چــاپ اوس شــو نــو دچــاپ پــه لحــاظ ډېــر وروســتى دى. د دې نــه اګــاهو پــه کــال ۱۹۸۵ يــا ۱۹۸۶ کښــي د محتــرم او مشــر محمــود خــان اچکــزي نــاول "د اووم اکتــوبر رزم" چــاپ شــوى دى او هــم دغــه د د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـهېلي پښـتو نخـوا وړومبـی پښـتو نـاول دی چـي اولـس تـه وړاندي شوی دی.

داسـي د پښـتو نـاول پـه تـاريخ کښـي د دې نـاول د چـاپ کېـدلو سـره يـو نـوی بـاب اوليکلـی شـو چـي د سـهېلي پښـتونخوا وړومبـی قلمـي ليکلـی شـوی نـاول هـم معلـوم شـو. اوس دا قصـور د چـا دی پـه دې بـاب مـوږ هـيڅ نـۀ شـو ويلـی، ځکـه چـي داسـي کېـږي او شـوي دي لکـه د پښـتو د وړومبـي ترجمه شوي ناول "نقش نګين" حال ستاسو په وړاندي دی.

پښـتو ادب تـه نـاول د اردو ژبـي نـه د ترجمـې پـه ډول متعـارف شـوی دی. نـاول د نـوي زمـانې صـنف دی چـي د حقيقـي ژونـد عکاسـي کـوي او ځکـه نـو پـه نړيـوال ادب کښـي يـو لـوی او جـوت مقـام لـري. د نـاول ليکـوال پـه نړيـوال کـچ ارزولـی شـي او پـه نـوي دور کښـي د بـدلون راوسـتلو دپـاره يـوه مهمـه او مـوثره ذريعـه ګڼلـی شـي. د يـورپي ليکوالـو ناولونـه د نـړۍ پـه اکثـرو ژبـو کښـي ترجمـه کېـږي او پـه ډېـر شـوق سـره لوستلی کېږي.

د محتـــرم عبـــدالعلي غورغښـــتي دا نـــاول د هغـــه زمـانې يعنـي د نـن نـه خلوېښـت کالـه اګـاهو حـالات ښـائي، د هغــه وخــت ثقافــت، د کلــي د بــې وزلــه خلګــو ژونــد او د حکـومتي چـارواکو ظلمونـه او زيـاتي، د ملکـانو، ملايـانو او صــاحبزادګانو ظلــم، د خپلــو مفــاداتو دپــاره هيلــي او سازشـونه، ټـول پکښـي پـه ډېـر خـواږه اندازکښـي بيـان شـوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د غورغښتي صيب دا ناول د ناول ټول لوازمات لري- په ساده پلاټ کښې يې کيسه وړاندي کړې ده.

دا ناول ټول لوازمات لري او د ليکوال په دغه صنف پوهه څرګندوي. چي عبدالعلي غورغښتي يو لوستلی سړی ؤ او نور ډېر ناولونه به يې خامخا لوستلي وو ځکه خو يې په ټول پوره کتاب وړاندي کړی دی. ليکوال په يوه ساده کيسه کښې د کم علمۍ، غربت، انساني خودغرضۍ، د خپلو مفادو لپاره د مذهب، سياست او خپل حېثيت او اثر رسوخ نه ګټې پورته کولو يو ډېر ښه انځور وړاندي کوي. لکه چي په يوه زمانه کښې فرنګي د خپل غرض لپاره کميونسټ بدنام کړي وو او دغه قسم تورونه به يې په خپلو مخالفينو لګول او د دې دپاره ورته د ملا ،ملک او صاحبزاده مرسته حاصله وه. په هر هغه چا به دغه الزام او تور لګولی شو چي د دوی د مفادو خلاف به وو.

د کيسې شروع، ارتقائي ډول، د کردارونو د لوستونکو سره پېژندګلو، په کيسه کښې مختلف واقعات، سازشونه، تصادم ، تلوسه او انجام د ناول د صنف د غوښتنو سره سم دي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي "اوښکي" د پښتو ناولونو په اصلاحي او انقلابي ناولونو کښې مونږ شمارلی شو ځکه چي په دې کښې ليکوال که يو اړخ ته د اولس ناپوهي او کم علمي د هغوی د ټولو مسئلو وجه ښودلې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بل اړخ ته يې پکښې دعلم حاصلول اود توهم پرستۍ او پير پرستۍ خاتمه د ټولو مصيبتونو ځيله ثابته کړې ده. په دې ناول کښې د ملک، ملا، صاحبزاده او حکومتي چارواکو کردارونه لکه د نور محمد ترکي د ناول "سپين" په شان دي چې د خپل مطلب او مفادو لپاره د بې وزله او غريب اولس استحصال کوي. دوی ټول په يوځای سازشونه کوي او د يو بل د مفاداتو تحفظ کوي.

ليکوال په ناول کښې د معاشرې د بې علمه او کمزورو وګړو توهم پرستۍ ته ګوته نيولې ده چې د ناروغۍ په وخت دا تمه کوي چې د ملا په دم او صاحبزاده په تعويذ به ناروغي لاړه شي. بل خالو چې سود ورته ښه نۀ ښکاري نو د ملا نه تپوس کوي. ولې ملا صيب ورته وايي چې ملک صيب سود نۀ دی درکړی بلکې په تاسو يې رحم کړی دی. دلته د ملا او صاحبزاده حيله سازۍ ليکوال څرګندې کړې دي چې څنګه د دغه بې علمه خلګو د ناپوهۍ نه فائده پورته کوي. سود ته سود نۀ وايي بلکې حيلې ورته جوړوي. بل اړخ ته صاحبزاده د خالو د لور مرګ ته حيله جوړه کړي، ملک ته راشي وايي چې په ما کشف شوی دی چې يو لوی ديو ستاسو اينګور تښتولې ده. او داسې د هغې ورکېدلو ته يوه بهانه وتراشي.

په دې ناول کښې د دغه سيمې د غريبو خلګو کار روزګار د يو بل سره مينه، د يو بل په غم ښادۍ کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودرېدل او د یو بل سره مرسته کول لیکوال ډېر په زړه پوري انداز کښي بیان کړي دي.

د دې ناول انجام هم یوه لویه المیه ده او د تراجیدي یو ښه مثال دی. انجام یې هم یو خو په منطقي انداز کښي شوی دی. تلوسه تر دې حده لري چي لوستونکی د ځان سره تر اخره ساتي.

د دې ناول ژبه ډېره روانه او ساده ده. لیکوال اګرچې د سهېلي پښتونخوا سره تعلق لري ولي داسي مقامي توري پکښي ډېر کم دي چي لوستونکي ته نا اشنا ښکاره شي او په اکثرو ځایونو کښي ورسره د عام استعمال توري راوړل شوي دي چي لوستونکی پرې پوه شي او مطلب ته اورسي. د پښتو ژبي هر لوستونکی پرې ښه په اسانه پوهېدلی شي.

د دې ناول کردارونه د عام ژوند کردارونه دي چي هر وخت یې موږ په خپلو لارو کوڅو کښي وینو. اوس هم د پښتنو حالات د نوي دور سره دومره بدل شوي لا نهٔ دي او د پښتني معاشرې دغه ټول کردارونه په پښتنه ټولنه کښي موجود دي. د نوي دور سره د دوی په کارونوکښي هم جدت راغلی دی.

د پښتو ناول په ارتقائي کړو کښي د عبدالعلي غورغښتي د "اوښکي" خپل مقام او اهمیت دی. دا ناول که هر څو د لیک د وخت نه ډېر وروستو لوستونکو ته وړاندي کېږي ولي خپل ارزښت د لاسه نهٔ ورکوي. اوس هم هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هومره ارزښت او اهمیت لري څومره چې یې څلویښت کاله اګاهو لرلو.

دا ناول پښتو ادب ته یوه درنه پیرزوئینه ده چې د ارزولو حق لري. په دې کښې د لیکوال سره سره د ښاغلي نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي طاهر ځلاند کوشش د ستائیني وړ دی چې دا کتاب یې ستاسو او زموږ لاسو ته را اورسولو. الله دې ښاد او اباد لري.

رشید احمد

بره باندۍ سوات

۲۸ جون کال ۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو خبري

دا څه بېله خبره نۀ ده چې مونږ تنقيد په بې ساختګي سره وکړو که څوک لږ ډېر څه د وئيلو توان لري هغه د چا ښه کارونه هم ډېر په مېړانه ستائي، البته دا بېله خبره ده چې کله کله د ټولني رخ (Direction) او نيوکه (Critic) سمون نۀ سره خوري، مګر کم حالات او داستانونه چې د کسې غرۀ په لمن کښې اولس اوري او د يو ځانګړي ډول ژوند (Symbolic life)کښې دننه د ملا، ملک الائنس چې هغه بيا په مرکز کښې له دولت (State) سره تړلي (Allied) وو تر جبر لاندې د اولسونو تکليف ده او پر اشوبه ژندون څنګه تګ کوو ما دا ډېر مخکښې په خپل کور کښې اورېدلي وو چې څنګه به په کلي کښې نېستي وه څنګه به سکاره راوړل کېده او څنګه به بوقت ضرورت د رڼا لپاره د ملک يا خان له کوره لالټين يا ګاسلېټ راوړل کېده. قريباً داسي يو انځور زمونږ په خپل کور کښې هم ليدلی شوی ؤ.

ژوند چونکې پخپله يو امانت دی بيا د ژوند تکليف ده داستانونه او د جبر آئينونه څنګه کېدلی شي چې د امانت په توګه تر نورو نسلونو پوري رسېدو څخه بچ پاتي شي.

دا ناول چونکې په هغه وخت کښې د افغان ثور انقلاب د ځانګړي ټولنيز حالاتو په پس منظر کښې ليکلی شوی ؤ او ډېر په هنر يې د خپلي ټولني د بېلا بېلو ستونځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کړی دی. په تېره بیا د تعلیم او صحت په هکله د خلګو پام را اړولو ته یې د ډیالوګونو (Dialogues) په ذریعه یې ډېر خوندور نقشونه راپارولي دي. د معیاري او غیر معیاري رسمونو او په تېره بیا د بیماریانو په لړ کښې د یو ملا / پیر کردار تر مذهبي پېشوا زیاته د یو ډاکټر په توګه لوبول او بیا د ثواب په نوم د اولس په هغه باندې انحصار کول، د زورور سړي د خپل ضرورت پوره کولو لپاره دستور ماتول، مګر نېستمن او بې وځله سړي د خپل نمو لپاره د رسمونو تابعداري کول او دې ته د ژوند نوم ورکول ددې ناول د قصې هغه ځانګړی عکس دی چې زموږ د ټولنې ډېرې برخې اوس هم ترې خلاصي نهٔ دي.

هر رواج که هر څومره بېهوده آسوده یا بهبوده وي د هغې شاته یو مقصد او واضحه منشا وي خو په دې ناول کښې ددې خبرې شاته ډېره واضحه اشاره شوې ده چې په کلیو او علاقو کښې د ډېرو رسمونو تر شا سامراجي او قبضه ګر سوچ ولاړ ؤ. او بیا د هغې په ردعمل کښې د مهربان او روښن د ملګرو د لوري بغاوت د رسمونو او رواجونو د یو ښه بهبود په توګه کارولو ته ټولنه اماده کوي.

که څه هم دا ناول غورغښتي صاحب ډېر په ځوانۍ کښې لیکلی ؤ د هغه وخت د سیاسي حالاتو له کبله ټولنیز حالات په دې ناول کښې ډېر ښه بیان شوي دي او دا هم یو ښکاره حقیقت دی چې په اولس کښې دننه هر څوک خپل یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکرنظر (School of Thought) لري هيڅ څوک هم د جهان له سستم څخه نه ځان بېلولای شي او نه ځان ته غېر جانبداره وئيلای شي. هر څوک چي په خپل ژوند کښي يې هست او نېست دواړه تجربه کړي وي هغوی به ارومرو د ټولني د بورژوا او پرولتاريه په هکله خپله مفکوره څرګندوي.

په پای کښي دا خبره ضرور کوم چي د ظالمانه سماجي روش له کبله ځيني داسي مخصوص حالات پېدا شول چي دا ناول په چهاپ کېدو کښي د ځنډ ښکار شو او له منظر څخه پناه شو شاوخوا څلوېښت کاله پس د اروابناد غورغښتي صاحب د مرګ په دويمه ورځ دا کتاب پېدا شو او په کوټه کښي د پښتو ژبي اديب او ستر ليکوال ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب ډېر په پښتني همت او مېړانه دا امانت موږ ته بېرته را وسپارو. خفه په دې هم يم چي کاش که دا کتاب غورغښتي صاحب په خپل ژوند کښي بېرته پېدا کړی وای خو تر هر څه زيات چي خوشاله شوم هغه د عمر ګل عسکر صاحب د امانت پر ځای کولو باندي وم چي د اروابناد عبدالعلي غورغښتي ليکلی ناول "اوښکي" يې بېرته موږ ته را حواله کړ. عسکر صاحب ته دي خدای پاک لوی با شهامته ژوند او عالي مقام په دواړه جهانه ورنصيب کړي. په نزدې راروان وخت کښي ددې قصې و نورو ژبو ته ژباړه ډېره اړينه ده په خاطر ددې چي د نورو ژبو لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګلیسي، پارسي او اردو ژبو ته ولني هم ددې ناول د ریښتوني تولنیز مخ سره بلد شي.

یو ځل بیا د ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب د زړه له تله مننه کوم چې دا ناول یې ستاسو تر لاسونو پوري در رسولو کښې خپل پښتني رول ولوبوو. د ښاغلي رشید احمد صاحب هم ډېره مننه چې ددې قصې په مقدمه لیکلو کښې یې خپل توان وخت او نظر راته پیرزو کړو. له دې سره زۀ د اروابښاد غورغښتي صاحب خواږه دوستان او همکاران ښاغلی نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي خلیل الله تصمیم بېخي زښته مننه کوم چې دې ناول ته یې د کمپوز او پروف ریډنګ جامه ور اغوستلو کښې یې ډېر په مېړانه او پښتني همت خپل توان او وخت راته ډالۍ کړو. زۀ د خپل ځان د خپلي ټولي کورنۍ او د اروابښاد غورغښتي صاحب د ټولو دوستانو لخوا دوی ته خپل عقیدت څرګندوم.

طاهر ځلاند کراچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېل

(۱)

نن خو د نورو کلنو په شان د کلا شاوخوا، لوړو ژورو په غرو او رغو واوره پرته وه. په هر خوا چي نظر کړې د واورې يو سپين څادر غوړېدلی دی. سترګي وربانـدي برېښي، ماشومان واوره په موټو کښي اخلي او يو بل سره ولي. د واورې له کبله هيڅوک هم خپل کار ته نهٔ ځي، هر سړی په کور کښي اور ته ناست چي له ناستي تنګ شي لا بستره کښي پرېوځي يا د بل چا کره لاړ شي.

د چاچي کرونده او مالداري وه هغه د واورې په ورېدو ډېر خوشحاله وو چي نوی سپرلی او کرونده به ښه شي.

خالو د پاخه عمر ؤ، په ږيره کښي يې تر سپينو تور وېښته کم وو. يو زوی يې باران نومېدو، او بله لور چي درخانۍ نومېده لرله. درخانۍ پېغله وه. دوی د کنارخېلو د کلي اوسېدونکي وو.

خالو ته د پلار په ميراث کښي لږه مځکه ور پاتې وه، د نور کليوالو غوندي جوار او غنم يې پرې کرل، مګر دا څو کاله کېږي چي درختي يې پرې لګولي دي، ځکه غنم او جوار به يې کم کرل او کله چي سره به يې پيدا کړه بيا به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیات کرل. په کرونده به د خالو چندانه ګزاره نۀ کېده، د مځکي او د نور کاروبار چلاؤ لپاره خالو دوه خرۀ کړي وو.

دې کلي والو مشترکه ځنګل درلود او په کلي کښي چي چا مځکه نۀ درلوده یا یې څه نور کاروبار نۀ لرلو هغو به ځنګل کښي لرګي کړو او بازار ته به یې خرڅولو لپاره وړو او ګزران به یې پرې کوو.

خالو به هم اکثره له غرۀ څخه په خرو بار لرګي راوړو او د خرڅولو لپاره به یې بازار ته وړو.

هغه نن سهار هم غرۀ ته د بار لپاره تلو، مګر د واوري له کبله پاتې شو او سبا سهار وختي خالو په خپل یوه خرۀ ځل واچوه او یو پتیره ډوډۍ یې ورسره واخسته، د نسوارو ډبی یې ورسره ډک کړو، بیا یې په خپل وادۀ(ښځي) چي تور پېکۍ نومېده باندي ږغ وکړ چي؛

نجینۍ! باکس راکړه په لاره او په غرۀ کښي به اور راته بلوم. تور پېکۍ چي باکس ته لاس کړو هغه کښي صرف یوه دانه تیلۍ وه، زړۀ کښي یې خیال وکړ چي دا مۀ ورکوه بل وار به اور پرې بل کړم، مګر بېرته یې پام وکړ چي زۀ به د اور سکاره پټ کړم، لابه د بل چا له کوره اور راوړم او دې به په غرۀ کښي ځان ته اور پرې بل کړي او ځان به پرې تود کړي. باکس یې ورکړ، خالو باکس واخست او ځان یې په ټکري کښي سره ونغښتی او یوه لښته یې له ځان سره واخسته خر یې په مخه کړو روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر پرونـد نـن یـخ زیـات ؤ، د واوري سـوړ ځـول چلېـدو او د ځـول لـه کبلـه شـا و خـوا غرونـه او غونـډۍ نـۀ لیـدل کېـدي. لـه یخـه د خـالو زنـه کپـا واخسـته. زیاتـه یـخ یـې کېـدو او ځـان بـه یـې لـه یخـه پـه امـان کولـو لپـاره د نسـوارو لـوی لـوی کپـې خُلـه تـه اچـولې یـا بـه یـې د پتیـري څخـه ګولـه ورماتـه کـړه او یـو وار وار بـه کمـر یـا لـوی ګټـې تـه ودرېـدو، بـوټې چـې پـه مـخ ورشـي نـو خیـال ورتـه وکـړي چـې اور ورتـه کـړم بیـا خیـال وکـړي چـې نـۀ پـه غـرۀ کښـې بـه اور راتـه بـل کـړم او لـوی لـوی درګـې بـه کښـېږدم تولـه ورځ بـه اور راتـه بـل وي او ځـان بـه پـرې تودوم.

کلـه چـې غـرۀ تـه ورسـېدو ځـول هغـه شـان ؤ او یـخ یـې تـر لاري دلتـه زیاتـه کېـدو او پـه سـر کښـې یـې معمـولي درد پیـدا شـو. آخـر یـې خـر پـه یـوه درختـه پـوري وتـړلـو، خـالو یـخ اخسـتی ؤ نـو د لـږ سـاعت لپـاره یـوې ګټـې تـه کښـېناسـتو او لاسـونه یـې پـه تخـر کښـې ونیـول. یـخ هغـه شـان ؤ، آخـر ولاړ شـو او واښـۀ بـوټي او لرګـي یـې راټـول کـړو او لـه جیبـه یـې بـاکس راوکـېش، بیـا یـې ټکـری پـه ځـان او بوټـو بانـدي سـره جـار ایسـت چـې د بـاکس دانـه لـه بـاده نـۀ شـي مـړۀ او دانـه یـې ووهلـه او تـر بـوټي یـې لانـدي کـړه. بـوټي لـه واوري څخـه لانـده وو اور یـې نـۀ واخسـت د خـالو طبیعـت خـراب شـو او وېـره ور پیـدا شـوه چـې لـه یخـه بـه مـې سـکاروی ووهـي او د تسـلي لپـاره یـې پتیـره وخـوړلـه چـې پـه ډک نـس بـه یـخ ډېـر زور نـۀ رابانـدي کـړي او پـه لرګـو یـې شـروع وکـړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېر تکليف يې بار وکړ او خر يې بار کړ. د کور په لور روان شو په لاري وار په وار په سر يې درد زياتېدو او ټوخی يې هم شروع شو او هم يې په سينه کښي درد پيدا شو. خالو چي نيمي لار پوري راغلی درد او ټوخی يې زيات شو او تګ ورته ګران شو. وار وار به يو او بل ځای کښېنست او يو وار وار به پرېوتو. خر په خپل تګ روان ؤ او تر خالو ډېر مخته شو. ځای په ځای به يې وابښهٔ خوړل. تر نور کله خالو ناوخته شو، تور پېکی ته هم پريشاني ور ولوېده او کله په غولي کښي ودرېږي او د غرهٔ په لور نظر کړي، بيا په خپل کار لګيا شي، د ماښام له نمانځه وروسته د تور پېکۍ پريشاني نوره هم زياته شوه، هغه په دې پريشاني کښي له کوټې راووته چي ګوري خر بار غولي ته ګډ شو. هغه خوشحاله شوه چي دا دی راغلو او زر يې بار له خرهٔ خلاص کړو او خر يې په ځای وتړو او وابښهٔ يې ورته واچولې چي کوټې ته راغله خالو نهٔ ؤ. زر را ووته مګر د تياري له کبله هيڅ نهٔ ليدل کېدو. ښهٔ ساعت د انتظاره پس د تور پېکۍ دا يقين شو چي دی (خالو) له يخه چېري کرنګ شوی دی. ژړا ژړا نزدې د يوه کلي وال ګل کرم اکا کره ورغله، هغو چي تور پېکۍ وليده نو حيران شول او زر يې تپوس ځني وکړی چي؛

تور پېکۍ تورې! خير خو دی چي په دې نيمه شپه راغلې. تور پېکۍ په ژړغوني اواز کښي ورته وويل چي دی(نوم يې نهٔ واخستت مراد يې خپل مېړه خالو ؤ) سهار غرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه تللـی ؤ، خـر يـې ځـان سره بـوولی ؤ، خـو اوس بـار خـر راغلـو، مګـر دی نشـتـه، کـه چېـري تاسـو پسـې لاړ شـئ، داسـي نـهٔ وي چېري کرنګ شوی او مړ به وي.

د کـور سـپين ږيـری ګـل کـرم پـه ډېـر همـت ورتـه وويـل چـي تـا بـه وختـي ږغ کـړو ځـه خبـر بـه يـې غـواړو. بيـا يـې پـه خپـل زويـانو (زامنـو) او نمسـيو بانـدي ږغ وکـړ چـي؛ هلـه ځـان تيـار کـړئ او کلـي والـو بانـدي هـم ږغ وکـړئ. د ګـل کـرم اکـا نمسـی پـه منـډه د مسـيد (جومـات) دالان تـه راغلـو او پـه زوره يـې درې واره دا ناره وکړه چي؛

او خير دی ځوانان دي مسيد (جومات) ته راشي

ټـول کلـي کښـي د نـاره واورېـدل شـوه، لـه اکثـره کـورو څخـه يـو يـو ځـوان پـه منـډه دالان تـه راغلـو، د ګـل کـرم اکـا دوه زويـان هـم راغلـو او هغـو دا ځوانـان پـه حـال خبـر کـړو، ټولـو ځـان تيـار کـړی ؤ، تيـاره ډېـره زياتـه وه يـو لـه بلـه څخـه پوښـتنه وکـړه چـي ستاسـو کـره بـه لالټـين نـهٔ وي، مګـر د يـوه چـا کـره هـم لالټـين نـهٔ ؤ، آخـر يـوه ږغ وکـړ چـي د بـل چـا کـره نشـتـه صـرف د ملـک اکا او ملا صاحب کره شته.

ملـک ډېـر خشـک (غصـه نـاک) سـړی دی هـر څـوک ځنـي وېرېـږي او بخيـل هـم دی، کـه څـوک ورتـه اړ شـوی دی د هغـو کـار يـې نـهٔ دی چلـولی. پـه ځوانـانو کښـي داسـي څـوک نـهٔ ؤ چـي همـت يـې کـړی وای چـي ملـک کورتـه د لالټـين لپـاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي. خو يو جلندر ؤ چي د ملک کره د لالتين د پاره ورتلو ته تيار شو.

جلندر چي د ملک کورته ور ننوتي شو د ملک د سپي وربانديغپا شوه. د ملک نوکر تور د سپي په غپا له کلا دبانديراووت او نږغ يې کړو چي؛ څوک يې نږغ وکړه. کنې ومو ويستې. جلندر ور نږغ کړو چي توره زۀ جلندر يم سپی راڅخه ګوره. سم دستي تور په سپي نږغ وکړ او سپی غلی شو.

بيا تور له جلندر څخه تپوس وکړ چي؛ خير خو دی چي په دې نيمه شپه دي مخه راکړې ده. ستا خو نۀ چا سره مقدمه ده او نۀ بل څه خوابدي (خپګان). چېري ښځه خو دي نۀ ده راويستې. جلندر وويل چي نۀ خير دی هيڅ داسي خبره نۀ ده. لالتين مو په کار دی، خالو اکا دغه شان ورک دی، ټوله کيسه يې ورته وکړه. اوس مونږ پسې روان يو. تور او دی لاولاړ دي چي ملک د کوټې له ورۀ څخه ور نږغ کړو چي؛

هلکه توره! څوک دي چي په دې يخ او يخه شپه سپی را غپوي. تور ور نږغ کړو چي؛

صاحبه! جلندر دی، لالتين غواړي، خالو اکا له غرۀ څه کورته نۀ دی راغلی اوس کلي وال پسې ځي.

ملک چي د تور وينا واوريده ډېر غصه شو او له ورۀ يې ورته وويل چي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلنــدري يــې بيــا د چــا دی، مــور خــو د دوی لپــاره لالټينــان نــۀ دي کــړي او دوی څــه نــۀ دي خبــر چــي بــازار لــه لالټينــانو ډک دی، غورځــه ورتــه وايــه چــي بــل وار چــي را نــۀ شــي. حيـران مـو کـړي چـي خدايـه! بيـا څـوک راغلـو چـي سـپی ورباندي غاپي، له ارامه مو باسي.

جلنـدر چټـک روان شـو او دالان تـه ورغلـی ټولـه پـه پـوه شـو چـي ورتـه انکـار يـې کـړی دی. خيـر جلنـدر سـلام واچـوو بيـا يـې حـال ورکـړی خـو ټولـو پـه دې شـکر وکـېښ چـي نـور څـه يـې نـۀ دي ورته ويلي او روغ ورڅخه راغلی دی.

اوس بـل ځـوان ښـادي ګـل وويـل چـي اوس بـه زۀ د مـلا صـاحب کــره ورشــم، هغــه بــه لالټيــن راکــړي. ښــادي ګــل چــي مــلا صــاحب حجـرې تـه ورننـوت او سـلام يـې ور واچـوه مـلا صـاحب ډېـر پـه مينـه د سـلام جـواب ورکـړ، بيـا يـې تپـوس وکـړ چـي خيـر خـو دی چـي پـه داسـي وخـت دي مخـه راکـړې ده، څـوک خـو مـو پـه کـور کښـي نـاجوړه نـۀ يـي؟ مـائيګر خـو پـه مسيد (جومـات) کښـي چـا رڼغ نـۀ دی کـړی. ښـادي ګـل وويـل چـي نـۀ خيـر دی، څـوک نـاجوړه نـۀ دي، لالټيـن مـو پکـار دی، خـالو اکـا سـهارنی غـرۀ تـه تللـی ؤ مګـر تـر اوسـه نشـته اوس کلـي وال پسـې ځـي تيـاره ده، مـور ويـل که ملا صاحب تا لالټين راکړی وای، بس نور خير دی.

مـلا صـاحب چـي د ښـادي ګـل وينـا واورېـده نـو يـې پـه مـات زړۀ وويـل چـي شـکر دی مـا خـو ويـل چـي يـا څـوک نـاجوړه شــوي ياســت، لالټيــن بــه مــو تــر تاســو قربــان کــړی ؤ، مګــر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـينکي اکـا لـور د پېـري مـرض لـري زۀ اوس يـو تعـويز کـاږم لګيـا يـم او داسـي تعـويز خـو تـل د مياشـتي پـه بـدو کښـي خېـږي، نـن آخـره بـده ده او کـه نـن راځخـه پاتـه شـي بيـا خـو نـۀ خېـږي، ټولـه شـپه بـه پـه دې تعـويز تېـروم، تاسـو د بـل مسـلمان کره پوښتنه وکړئ، لالټين به درکړي له ما خو نۀ دی خلاص.

ښـادي پـه نـا اميـدۍ ورځخـه را روان شـو او پـه لاري ځـان سـره وايـي کـه مـو چېـري دا ورتـه ويلـي وای چـي فلانکـي پـرون وادۀ راوسـتی دی او نـن يـې نکـاح تـړو يـا فلانکـي کـره خيـرات دی نـو بـه والله پـه داسـي منـده ولاړ شـوی ؤ چـي د ښـې پښـې کپـۍ بـه يـې پـه کيڼـه پښـه وه او د کيڼـي پښـې کپـۍ بـه يـې پـه ښـۍ، نـۀ بـه د بـدو تعـويزان ول او نـۀ دروغ، مګـر اوس چـي د خوار سړي کره پېښه شوې ده نو ....

ښـادي ګـل هـم پـه تـش لاس د مسـيد دالان تـه ورغلـی او د سـلام لـه اچولـو پـس يـې ورتـه وويـل چـي مـلا صـاحب د بـدو د تعويزانـو بهانـه وکـړه، پـه لالټـين بانـدي يـې انکـار وکـړ، د ټولـو پـه دې سـخت طبيعـت خـراب شـو او ټولـو د مـلا او د ملـک پـه وېنـاؤ طبيعـت خـراب شـو، مګـر يـو هـم تـر خُلـه ږغ نـۀ و ايسـت او ټـول پټـه خُلـه ولاړ شـو ځـوک يـوه خواتـه ګـوري ځـوک مځکـي تـه، آخـر يـوه ږغ وکـړی چـي چـرګ نـۀ ؤ ازان چـا کـړی ؤ؟ پخـوا چـي لالټينان نۀ ؤ دا خلګو څه ګزاره کړه؟ درځئ ناست په څه يو.

د کلـي دا ټـول ځوانـان د غـرۀ پـه لار لـه کلـي ووت چـي لـږ ببرتـه لاړو هلتـه دوې لاري جـلا کېـدې چـي يـوه پـه هـواره غـرۀ تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي وه او بلـه پـه غونـډيو کښـي. دا ځوانـان پـه دې ځـای سـره ودرېدل او دايې سره وويل چې نيم به په دې لار او نيم پـه دې بله د غونډيو پـه لار، او کـه مـو پيـدا کـړو بيـا پـه زوره نـاره کـړو يـا بـه د اور لمبـه کـړو چي سره پوهه شو او کـه مـو چـېري نـۀ کـړو پيدا بيا به سرچيني کړې ته سره راځو.

دوی لا پـه دې ځـایٔ وو چـي د يـوه تـر غـوږ ځـه سـوخول شـو، زر يـې پـه نـورو ږغ وکـړ چـي تاسـو پټـه خُلـه شـئ، ځـه سوخول دی. ټولـو غوږونـه سـيخ ځـک ونيـوو او ډېـر لـېري يـې د سـړي ټـوخي واورېـدو. ټـول پـه هغـه خـوا ور روان شـو. دا ټـوخی د خـالو اکـا ؤ او يـو ځـای پـروت ؤ. سـخته تبـه يـې وه، ټـوخی يـې کېـدو، ګرولګـي (بلغـم) کښـي يـې وينـه وه، د يـخ لـه وجـي ږغ يـې نـۀ شـو کـړای، کپااخسـتی ؤ، دا ځوانـان چـي ورتـه ودرېـدل اکثـرو ږغ پـرې وکـړ، مګـر دی د جـواب نـۀ ؤ. بيـا يـې بـوټي سـره راټـول کـړو او اور يـې ورتـه بـل کـړو، مګـر هـيڅ فائـده نـۀ وشـوه. خـالو د ولاړې او تـګ نـۀ ؤ. آخـر دې ځوانـانو خپـل پټکـي سـره ګنـډه (غوټـه) کـړو او د پټکـو پـه سرو يـې ښـۀ غټـې درګـې سره وتـړل او جنـازه يـې جـوړه کـړه او خـالو يـې پکښـي را واخسـتو او کورتـه يـې راوړو. تـور پېکـۍ چـي جنـازه وليـده يـوه داسـي چيغـه يـې تـر خُلـه ووتـه چـي ټـول کلـی او کـور يـې لـه خوبـه راپورتـه کـړو. تـورپېکۍ چـي پـه ژړا شـوه نـو اولاد يـې هـم ورسـره وژړل، د تـور پېکـۍ پـه ژړا د کلـي اکثـر سـپين ږيـري او ځوانـان د دې کـور تـه راغلـو، تـور پېکـۍ پـه چيغـو او ژړا کښـي داسـي متلونـه شروع کـړو ګـوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـې مېـرېه يـې مـړ شـوی دی. هـر څـومره چـې ځوانـان ورتـه وايـې چې مـړ نـه دی نـاجوړه شـوی دی ځکـه مـو پـه جنـازه را واخسـت، مګـر تـورپېکۍ دا خبـره کلـه هـم نـه منلـه. څـه سـاعت پـس تـورپېکۍ د خـالو تـوخی واورېـدو، بيـا يـې تسـلي وشـوه چـې مـړ نـه دی نـاجوړه شـوی دی. سمدلاسـه ولاړه شـوه او زر زر يـې ځـای تيـار کـړو، کليوالـو خـالو را واخسـت او پـه ځـای يـې پـرې ايسـتی. تـور پېکـۍ چټـک اور بـل کـړو چـای جوشـه يـې پـه اور بانـدې کـړه، د چـای پـانې نـه وې د ونـو پـانې يـې ور وايشـولې او څـو تـودې پيـالې خـالو وڅښـلې. لـه دې ګرمـو پيـالو څښـلو سـره يـې يـخ کـم شـو، بـدن يـې تـود شـو، مګـر تـوخی او دردونـه يـې هغـه شان وو. دا شپه خالو ډېره په تکليف تېره کړه.

دوې ورځـې د خـالو بـار ناغـه شـو، لـه دې وجـې پـه کـور کښـې نـه اوړه ؤ او نـه پـانې. پـه دې درېـيم سـهار خـالو خپلـې ښـځې تـه وويـل چـې تـه پـه کلـې کښـې تپـوس وکـړه کـه چېـرې خرکـاران تلـو او دا زمـا بـار يـې هـم ورسـره وړی وای او ماښـام لپاره به يې څه راوړي وای.

تـورپېکۍ چـې تپـوس وکـړ څـوک نـه تلـو، مېـرېه تـه يـې حـال ورکـړی چـې نـن خـو هيڅـوک نـه ځـي. خـالو پـه دې ډېـر پريشـان شـو او حيـران شـو چـې ماښـام بـه کهـول څـه خـوري؟ زه د تـګ نـه يـم. خدايـه! تـه مـو لـه غيبـه امـداد وکـړې. کهـول بـه څـه کـړي؟ کـور کښـې هـيڅ هـم نشـته او پـه مـا دې دا قهـر نـازل کـړو بس هر څه ته کړې، ستا له لاسه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ساعت په دې فکر کښي ؤ بيا يې سوکه ځان سره وويل چي زۀ به د تګ نۀ يم تورپېکۍ چي دا واورېدل زر يې وويل مورې به له لوږي نۀ مرو تا دي خداى جوړ کړي، تۀ د تګ نۀ يې، له ځايه مه ښوره. نن شپه که شومتيا تېره کړو هيڅ خبره نۀ ده. کور د اوړو دومره دوړه شته چي غرمه هلکان ګزاره په وکړي، د ماښام لپاره به د چا څخه څه قرض واخلو، پروند له بازار لوى باحير راغلى ؤ. ګوندي به څوک څه قرض راکړي شپه به پري تېره کړو.

غرمه چي کور کښي څه وو هغه يې ټول پاخه کړو. د ماښام لپاره په کلي کښي وګرځېده، پروند چي چا ډکي ګونۍ د اوړو راوړي وې هغو کښي دوو کورو والاؤ ورته وويل چي زمورې خپل اوړه نشته، غله مو ختمه ده، واوري له وجه څوک بازار ته نۀ دي تللي، کنې د اوړو تالى به مو تر تاسو جار (ځار) کړى ؤ. آخر چي له دوئ نا اميده ووتله او په دې هم خبره وه چي د اوړو ګونۍ يې په کور کښي ډکي پرتې دي نو دا نور به هم داسي انکار راته وکړي، ولي د سترګو اوبه باسم، توکل په خداى ماښام به هلکانو ته پوسه ور جوړه کړم او په خطا به يې کړم.

ماښام تورپېکۍ پوسه تياره کړه او د ډوډۍ په ځاى پوسه او د غوښي په ځاى يې ګوړه ورکړه او هم په دې يې کامله ګزاره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار چي تورپېکۍ حسب المعمول اودس او نمونځ وکړی مګر خالو د اوداسه نهٔ ؤ په تیبانه(تیمم) نمونځ وکړی او نن تر پروند څه په عذاب ؤ، نهٔ په کور کښي د خوراک څه ؤ او نهٔ د بلي خوا څه هیله وه.

تورپېکۍ مېړه ته وویل که ستا اجازت وي زهٔ به خر بار کړم ما څه اګۍ، د مردارو پسو وړۍ او پوست ایښي دی، بازار ته به یي یوسم، هیڅ بلا مي نهٔ خوري، سر مي سپین وېښته لري، که چېري څوک تلو خو لاښه دی هغه به هم ملګری شي، بار او دا نور څه به خرڅ کړم اوړه او نور څه لږ ډېر به وکړم چي په کېدو.

خالو په زګېروي کښي ورته وویل چي؛ څهٔ وکړم ما خو په تا دا کارونه نهٔ کړو، سبا به دا خلګ څهٔ وایي چي په ښځه باندي بار خرڅوي؟

خو مجبوري مسلمان تر ایمان تېروي خېر د کهاله (کور) تر شومتیا به څهٔ ....

خو ښځي بازاریان ډېر چلبازه دي او ستاسو د ښځو عقل تر پونده لاندي وي، څوک ملګري به دي نهٔ شي پیدا، باران زوی درسره کړه او د بازار د بیعه پوښتنه دي وکړي چا چي په ګرانه بیعه غوښتل هغه ته بار او دا نور څه ورکړه او اوړه او نوره سودا چي چېري وړیا (ارزانه) وه هلته یي واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ خر تيار کړو بار يې پرې باندي کړو، اګۍ وړۍ او پوست يې په بار کښې کښېښود، باران زوی يې ځان سره ملګری کړو او بازار ته روان شو. باران تر اوسه بازار نۀ ؤ ليدلی، ډېر خوشحاله ؤ چې بازار به وويـنم او په زړۀ کښې ډول ډول خيالونو ور غبرګوي.

دوی دواړه په يبلو (لڅو) پښو وو، يخ نن کم ؤ، اسمان شين ؤ، مګر مځکه لا لنده وه، ځکه به د دواړو پښې سرې شوې.

باران په لارې مورته وايي چې موري! ماته به ګوتونه را اخلې. او که پيسې وې نو به خوږې هم را اخلې. مور يې د هر څه قول ورسره وکړی.

بازار ته نږدې شول له يوې خوا لارۍ راغله او هارن يې ووهلو چې خر له مخه ووځي. خرۀ چې غورکۍ (شور) او هارن واورېدو منډه يې کړه، تور پېکۍ زر د خرۀ د مخ له خوا ورسره راغله او خر يې ونيولو او زر يې د اګو کڅوړه وکتله شپږ اګۍ پکښې ماتي شوي وې. طبعيت يې ډېر خراب شو او ماتي اګۍ يې وغورځولې. بېرته يې کڅوړه وتړله. دوی لا ولاړ وو چې په سرۀ سائيکل سپور يو سړی ورته راغلو او وې ويل چې د بار او د نورو بلاؤ محصول راکړئ.

تور پېکۍ د دې سړي په وينا نۀ شوه پوه، خو په جواب کښې يې ورته وويل: چې دا بار خرڅوم او اول بازار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښي د بيعي (قيمت) پوښتنه کړم چي نرخ يې ځان ته معلوم کړم بيا به يې بيعه در کړم.

سائيکل واله ته د تور پېکۍ په دې خبره خندا ورله او په خندا خندا کښي يې ورته وويل چي بيعه او نرخونه ستا کار دى ماته محصول راکړه، زۀ محصول واله يم په خبره پوه شوې که نۀ او که يو وار بيا درته ووايم.

تور پېکۍ کله هم د محصول تکى نۀ ؤ اروېدلى او نۀ مېړه څه ورته ويلي وو خو په زړۀ کښي د مېړه هغه هدايت ور په ياد شو چي بازاري ډېر چلبازه دي او پخوانو پخوا ويلي وو چي بازاري زوى نۀ زوى خو سائيکل واله ته يې وويل چي دا څۀ وېنا کړې، سم په پښتو راسره رغېږه، زۀ دي په بازارۍ نۀ پوهېږم څۀ مقصد لرې.

سائيکل واله او تور پېکۍ سره اخته شو او دواړه يو بل ته بدي او سپکي وېنا کړې. دوى لا سره اخته وو چي باران ورته وويل چي هغه دى سيدو اکا راغلى. تورپېکۍ چي تر شا وکتل سيدو يې وليد ډېره خوشحاله شوه.

سيدو چي و راغلو کيسه يې ځان ته معلومه کړه بيا يې تور پېکۍ ته وويل چي دا محصول غواړي او صرف تا څخه نۀ غواړي هر چا څخه يې غواړي خو بيا هم تور پېکۍ پوه نۀ شوه او د سيدو څخه يې پوښتنه وکړه چي دا محصول يې بيا څۀ دى؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیدو ورته وویل چي دا یو کلنګ دی چي څوک بازار ته ځئ راوړي نو سرکار په هغه څه غواړي. توریېکۍ بیا سیدو ته وویل چي ځوني زهر یې دی، زموږ کلي ته تل ګرواره راځي تر اوسه یې کله کلنګ نئ دی غوښتی او اوس خو هیڅ نشته، مازدیګر چي راځو بیا یې درکوو. محصول وال زر بېغ په وکړی چي زۀ ستا نوکر نئ یم چي تر مازدیګره به درته ولاړ یم، که چېري پیسي نئ وي بیا دا اګۍ راکړه.

څو اګۍ درکړم، د اولاد دي مۀ شه دارو. تور پیکۍ ورته وویل.

محصول وال له جیبه قلم او کتاب را وایست، پوښتنه یې ځني وکړه چي ځوني(څومره) اګۍ، پوست خو یو دی.

تور پیکۍ؛ خلوېښت اګۍ وې، شپږ ماتي دي پوست یو دی.

محصول وال په کتاب لیک شروع کړی بیا یې له کتابه یوه پرچه ور پرې کړه، توریېکۍ ته یې په لاس کښي ورکړه او ورته یې وویل، شپږ انې کېږي او دا ستا کلي وال ته معلوم ده چي اګۍ په بازار کښي په دوې انې ده، دري اګۍ راکړه بس ماته به حق ورسېږي او ستا یې په مخه شه.

تور پیکۍ د اګیو په کڅوړه لګیا شوه او محصول وال ته وایي چي یو وار شکوني (شوکه) کړې او بیا وایې چي حق به را ورسېږي. د زورو شکونه ازار هم نئ دی. دا دي درې اګۍ واخله مخته دي بلا په مخ شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محصول واله ورځخه لاړو، تور پېکۍ پرچه د ټکري په ځاک پوري وتړله او روانه شوه، باران د خرۀ له يوه څنګه سره ؤ او تورپېکۍ په دا بل څنګ خو تر شا ورپسې روانه وه، سيدو په لاري ورته وويل چي دا څو ورځي خرکاران نۀ دي راغلي، لرګي به ناوده (لامده) وي، پخوا په پنځلس روپۍ بار ؤ او تۀ يې نن د اتلس په کم مۀ ورکوه.

تورپېکۍ چي په دې پوه شوه چي لرګي ناوده دي ډېره خوشحاله شوه او د بازار په کوځو چي ور ګډه شوه، له يوې بلي خوا ژغونه (غږونه) پرې وشو چي بار په څو دی؟ تور پېکۍ چاته مخ نۀ ورګرځوی او په مخه ځي او ورته وائي چي په اتلس روپۍ دی اتلس. کله چي څوک لږ په زوره ږغ ورته وکړي چي لږ راته ودرېږه، باران لږ نوک ورته ووهي، هغه د قيمت پوښتنه وکړي، باران هم په اتلس روپۍ يې ور بيعه کړي.

اخر يو سړی چي کور کښې د اور بلولو هيڅ نۀ درلود په منډه د بار مخ ته شو. او ورته يې وويل چي تاسو خو واورئ، څه درشوي دي، کله مو بار خرڅ کړی دی که نۀ په منډه منډه تر کوڅو تېرېږی.

لرګي يې ښه وکتل او په نظر يې لرګي ښه راغلو او بار هم ښه غټ بار ؤ. مګر چي په بيعه ګران ؤ آخر يې ورته وويل چي بس په اوولس يې راکړه، تاسو به هم له تکليفه خلاص کړم زما به هم کار په سم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران او تورپېکۍ په دواړو ورته وویل چي نهٔ که په اوولس مو خرخولی نوبه مي اول درته ویلي ؤ، تر اتلس یې یوه پیسه کمه نهٔ ورکوو. دا سړی لا ورته ولاړ ؤ چي په سائیکل سپور یو سړی راغلو او ښه غټ سلام یې ورته واچوو، باران او مور یې دا خیال وکړی چي دا هم بار اخلي او د هغه پخوا یې وکتل، تر هغو سړي ورته وویل چي د بار مالک څوک دی. بیا تورپېکۍ ته مخاطب شو.

یه تورړۍ! دا بار ستا دی؟

هو وروره. تورپېکۍ ورته وویل.

ټیکس مو ورکړی دی؟ سائیکل والا ورته وویل.

تورپېکۍ، هو ورکړی مو دی.

کومه دی پرچه درسره ده؟

تورپېکۍ د ټکري په څاک لګیا شوه خر په مخ روان شو، باران په خرهٔ پسې شو، تور پېکۍ هم د ټکري ګنډه خلاصوي او په خرهٔ پسې روانه شوه، ټکري ګنډه یې خلاصه کړه، او هغه پرچه چي محصول واله دې ته ورکړې وه، دې سائیکل والا ته ورکړه. سائیکل واله چي پرچه وکته زر یې ورته وویل چي؛ دا خو د محصول پرچه ده، زهٔ ټیکس والا یم ټیکس غواړم.

تورپېکۍ دې خبري ته څه جواب ورنهٔ کړو، باران او خر په دې دوران کښې په یوه کوڅه جار وتي وو، د کوڅې سر ته چي تورپېکۍ ورسېده خر او باران ښکاره نهٔ وو، ژر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ګلۍ وکته، هلته هم نه ښکاره کېدو، واپس د هغې ګلۍ سرته راغله او ژر یې پام شو چې پل یې وګوره، مځکه ته یې خیال شو پل نه ښکاره کېدو، ولې چې روډ په ډامبرو پوخ ؤ. بیا یې ژر ژر یو بل څخه پوښتنه وکړه چېري یو هلک له بار خر سره مو نه ولید، چا د هو جواب نه کړو ور.

سائیکل والا بیا وراغلو او ورته یې وویل چې دا د محصول پرچه ده، زه د ځنګلي لرګو ټیکس غواړم. تور پېکۍ ورته وایي چې له ما زوی او بار ورک دی او ته مسخري کړې.

څه سپک خلګ یاست. سائیکل والا ورته وویل.

تور پېکۍ څه جواب ور نه کړ او په یوه بله ګوري، په چټکۍ سره یې ټولي ګلۍ سرتر پایه وکتلې او هر چا څخه د زوی او بارخره پوښتنه کړې. آخر په چټک تګ ستړې شوه او له سترګو یې اوښکي شروع شوې.

سائیکل والا بیا ورته راغلو ورته یې وویل، که ټیکس نه راکوې زه بیا رپورټ کړم.

څه بې مطلبه خلګ یاست، زما په زړه څه تېرېږي او ته څه کړې. تورپېکۍ ورته وویل. سائیکل والا ورڅخه لاړو صرف دا یې ورته وویل چې ښه دی سره ګورو به. او باران په مور پسې ګرځي، د بازار ګلۍ کله هغه نه وي لیدلي او کوشش کوي چې بېرته په هغو ګلیو لاړ شم په کومو چې راغلی یم. مګر نه شي برابرېدی، آخر چې نا امیده شو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـــين روډ کښـــي د يـــو دوکـــان تـــر مـــخ و دريـــدی، يـــو وار اوش اوش لـري، بيـا پـه ژړا بريـد وکـړي. څـه سـاعت پـس خـرۀ ورايـل، چـا چـي د خـرۀ رايـا واوريـده ټولـو د هلـک ژړا او خـرۀ تـه پـام شـو، او يـو څـو سـپين کـالي (چـي پـه متهـو يـې قمـر دسـمالونه اچـولي وو) طالبـانو هـم ورتـه وکتـل. پـه دې طالبـانو کښـي يـو طالـب دی پيژنـدو او د دوی پـه کلـي کښـي څـو کالـه طالـب پاتـه شـوی ؤ او کلـي کښـي يـې وظيفـې (ځيـرې) ټولـولې چـي کلـي والـو بـه مـلا چوڼـک بللـو. مـلا چوڼـک پـه بـل طالـب بانـدي ږغ وکـړی چـي مـلا هغـه دی دوی دوه خـو هـم بـازار تـه راغلـي دي او ځـان بانـدي ډيـر غـره دي او داسـي غـره غـره نـارې کـړي لکـه چـي بازار يې په قيمت اخستی دی.

بـل طالـب پـه نـورو ږغ وکـړی چـي ګـوره ګـوره مـلا د هغـه د خـرۀ د لړمانـه پـه برابـر وينـې، لکـه د شـينکي اخونـدزاده بيـت. بيـا يـې کـټ کـټ سـره وخنـدل. د طالبـانو پـه خنـدا ځينـي خلګـو پـه بـد نظـر ورتـه وکتـل. تـورپيکی لـه ډيـري ليـري د خـرۀ رايـا واوريـده او زر پـه دې خـوا روانـه شـوه. هـم دا وخـت د ميونسـپلټۍ افسـران ګرځيـدو، او د ښـار صـفائي ګـوري. څـو تنـه پـوليس والا هـم پـه يـو بـل ځنـګ مـخ او تـر شـا روان دي. ځينـي پـوليس والـو سـره توپـک او ځينـو سـره لـوئ لرګـي دي او يو بل له مخه باسي. کله يې په لرګو باندي ووهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په ژړا ژړا کښي دا ټوله تماشه ګوري آخر دا افسران او پولیس والا باران ته ودرېدو او یو افسر په ډېره غصه او کچه ژبه کښي باران ته وایي.

تي چا کول (تهٔ څهٔ کوې) چه جګ یې (چي ولاړ یې) تاخي خبرونه نهٔ دي (تهٔ خبر نهٔ یې) د تاکي خر روډ کښي ګندګي واخلي (چي دا ستا خر په روډ کښي ګندګي اچوي) بیا دې افسر یو ناظر ته مخ کړو او حکم یې ورته وکړو چي پنځه روپۍ جرمانه ورڅخه واخله.

باران د افسر په وینا نهٔ پوهېدو خو ناظر ټوله کیسه ورته وکړه او پنځه روپۍ د جرماني یې ځني وغوښتې.

باران خو له مخه هم ژړل او څه وخت چي دا افسران او پولیس وال ورته ودرېدل هغه نور هم ووېرېدل، ژړا یې ګر سره بنده شوه تر خُله یې ږغ نهٔ شو ایستلی او ناظر ته په جواب کښي وایي چي . ما ، ما سره روپۍ .... نه .... نشته.

څه وخت چي باران تر خُله دا الفاظ باسي له وېري کپنه اخستی ؤ.

دا وخت د بازاریانو یوه غټه مجموعه سره غونډه شوې وه. ناظر افسر ته وویل چي

صاحب! دا وایي چي ما سره روپۍ نشته. افسر په انګرېزي ژبه کښي وویل چي

دا خو ډېر غلهٔ دي، دهوکه باز خلک دي، په دې خلګو هیڅ باور نشته جیبونه یې وګوره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو پوليس والا زر زر د باران د زړې سدرۍ جيبونه وکتل او ټول جيبونه يې سوروي وو، تر هر جيب يې لاس وتل او هيڅ په لاس نۀ ورغو افسر بيا زر حکم ورکړی چي نيلام ګهر ته يې يوسه او بار نيلام کړه.

باران يې له بار خرۀ سره نيلام ګهر ته روان کړو او غونډه شوې مجموعه سره خپره شوه، خرۀ بيا ورايل. تور پيکی دلته نږدې ولاړه وه مګر د غټې مجموعې له کبله يې باران نۀ ليدو اوس چي يې د خرۀ رايا واورېده زر يې شاته وکتل او اول يې خر بيا يې باران وليدو او په ډېر چټکي سره او په ډېره مينه يې غېږ ورباندي وغوړوله، مور لا خپل زوی باندي غوړېدلې وه چي د شا له خوا پوليس والا په لاس اشاره ورته وکړه چي دا رې مې درځې (درېږئ مۀ، درځئ) تور پيکی حيرانه شوه چي څۀ چل دی څله دا دوني (دومره) ډېر سړي په باران او خرۀ پسي پسې دي.

د شا له خوا د يو سړي په زوره نارې دي. اوس اوس د تحصيل تر مخ يو بار د لرګو نيلامېږي چي د چا شوق شي يا د چا کره چي لرګي نۀ وي هغه دي راشي او بولي د ورکړي.

د تحصيل تر مخ له خرۀ يې بار خلاص کړو او تور پيکی ته يې ټوله کيسه وکړه، مګر پوهه نۀ شوه خو صرف په دې پوهه شوه چي په خپله خوښه او په زوره بار راخڅه اخلي او ډېري چيغي بغاري يې وکړې مګر........

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتلس روپۍ د بیعه شوي بار بولۍ له یوې روپۍ څخه شروع شوه یو تور رنګه سړی ناري وهي چې دا و چ لرګي دا غټ بار په یوه روپۍ دا بولۍ جاري وي تر اووه روپو ورسېده، بیا دې تور رنګه سړي ناري کړو چې دا غټ بار دا وچ لرګي په اووه، افسوس چې له ما سره روپۍ کمي دي ګنې په والله که مو په شل ایله (پرې ایښی وای) کړی ؤ، که چا په دریمه ناره جواب رانهٔ کړو نو بس دا بار په اووه روپۍ ولاړو. دې سړي دوې ناري وکړې تر دریمه لمخه یو بل سړي د اتو روپو بولۍ ورکړه، درې واره بیا د اتو روپو ناري یې وکړې، مګر چا بولۍ ورنهٔ کړه.

هغه تور رنګه سړي اته روپۍ واخستې او هغه یې ناظر ته ورکړې، ناظر اجازت نامه ورکړه چې لرګي یوسئ او ناظر دې تور رنګه سړي ته (چې لالا لالابه یې بالو) چې دا درې روپۍ دې ښځې (تورپېکۍ) ته ورکړه. لالا د تورپېکۍ په خوا روان شو چې یو سړي ور بږغ کړو چې دا باقي روپۍ مهٔ ورکوئ زهٔ یو وار له ناظر سره وینم. دا هغه سائیکل وال ؤ چې تور پېکۍ څخه یې ټیکس غوښتی. دې سړي ناظر ته وویل چې له سهاره په دې ښځه پسې یم، ټیکس ورڅخه غوارم، مګر دې تر اوسه ټیکس نهٔ دی راکړی.

ناظر لالا ته ناره کړو چې دا درې روپۍ دغه ټیکس وال ته ورکړه، ټیکس یې هم نهٔ دی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران ته خر او کڅوړه وغیره لالا په لاس ورکړو، مور ورته وویل چي زویه چټک درځه او ویل یې چي؛

خدای خر په لاس راکړی دی که یې ور فکر شو نو دا خر به هم راڅخه خرڅ کړي.

دوی دواړه پټه خُله خر راروان کړو، څه رنګ یې نه وکړی خو ډیر خفه او پریشانه وو، د تور پیکۍ په لاس کښي د اګیو کڅوړه وه، ښه ډیر په لار ولاړو بیا یې باران ته وویل چي زویه اوس به څۀ کړو.

څه وخت چي تورپیکۍ زوی ته دا وینا کړه نو دواړه لاسونه یې پورته کړو ګوتي یې سره ازادي کړې او د دې په لاس کښي کڅوړه په مځکه پرېوته او د اګیو کړپ شو، ټولي اګۍ ماتي شوې، تورپیکۍ چي کړپ واورېدو نو هغۀ پښه چي د قدم د مخ ته اخستلو لپاره یې پورته کړې وه په هوا کښي ونیوله او کڅوړه ته یې لاس کړو، راپورته یې کړه، کڅوړه یې خلاصه کړه چي کتل یې ټولي اګۍ ماتي شوي وې له ډیر خفګانه د تورپیکۍ په مخ توري توري چمبې (څپې) راغې او د مخ ګونایې بدله شوه. د سر له مغزو یې څرکي خېږي ښۀ ساعت حیرانه او په پټه خُله ولاړه وه، دې ته د سیف الملوک نقل وریاد شو او ځان سره یې سوکه وویل چي ځم په بلا وځم. کڅوړه یې تر کونج ونیوله او د خُلې خوا یې کوزه کړه ټولي اګۍ یې تسې کړې او بیا یې کڅوړه د خرۀ په ځل پوري وتړله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــور پېکــۍ دومــره پریشــانه وه چــي پوســت او د وړیــو ورګونه یې هېر شوي وو او دوی د کلي په خوا روان شول.

تر بازار لاوتلي نهٔ وو چي زوی ورته وویل چي مــوري! پوســت او وړۍ دي ولــي نــهٔ کــړې خرڅــي. د مــور یــې چــي دې تــه پــام شــو زر یــې ویــل چــي خــر راوګرځــوه پــه زړهٔ مــو داســي بــلا کښېنســته چي هــر څــه مــو هېــر شــو. پــه شــا یــې مــخ کــړو او دا ودرېــده، پــه ســوچ کښــي شــوه، لــږ ســاعت پــس یــې زوی تــه وویــل چــي زویــه درځــه دا بــه پــه کلــي کښــي پــه دکانــدار خــرڅ کــړم داســي نــهٔ چــي نــور غلــهٔ پــه را برابــر شــي او دا راڅخــه یوســي. تــر دې دا ښــه دی چــي تــش لاړ شــو. خــر یــې بېرتــه پرېښــود او پــه مــخ روان شــول. څــه وخــت چــي کلــي تــه ورســېدو بــاران خــر کــور تــه بــوتلی او مــور یــې پوســت او وړۍ دوکانــدار تــه ور وړې. څــه اوړه یــې پــه واخســتل او کورتــه راغلــه. تــور پېکــۍ چــي کوټــې تــه ننوتــه او د مېــړه ســر تــه کښېنســته او پــه ســر یــې لاس ورکښېښــودو او حــال یــې څنــي وکــړ ورتــه ئــي خپــل حــال ورکــړی. خــالو چــي پــه عذاب ؤ نهٔ یې ښهٔ او نهٔ یې بد وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

اکثـــر کليـــوال پـــه دې خبـــر وو چـــي خـــالو نـــاجوړه دی څـوک چـي بـه پـه خبرېـدو چـا بـه دعـا ورتـه کـړه چـي خـدای دي جـوړ او اکثـر بـه پوښـتني تـه ورتـه راتلـل او هـر يـوه بـه نسـخې ورښــوولې. او د چــا کــره بــه خــو د هــر مــرض ګــولۍ وې، هغــو بــه ګولۍ هم ورا وړې.

د خـالو ګوليـو تـه زړۀ نـه غوښـت او ښـځي تـه يـې وويـل چـي چـا راتـه وويـل چـي اومـان در و ايشـوه او ويـې څښـه. دارو له خدايه دی، ګوره که مو دا سبب شو.

تـــور پېکـــۍ زر اومـــان و ايشـــول او د ايشـــېدلو اومـــانو يـوه پيالـه يـې ورکـړه. خـالو دا پيالـه و څښـله، لـه دې سـرهيڅ فائـده نـۀ وشـوه. خـالو دا رنګـه ډېـري نسـخې اسـتعمال کـړې مګـر ورځ پـه ورځ مـرض زياتېـدو. څـو ورځـي پـس چـا مشـوره ورکـړه چـي د دنيـا ټـولي نسـخې او دواوي دي پـه ځـان وکتلـې مګـر څـه فائـده درتـه ونـۀ شـوه، اوس تـۀ صـاحبزاده شـين ګـل اخنـدزاده لـه ورشـه چـي تعـويز او دم در وکـړي ګـوره کـه خـدای مهربانه شو او د دۀ لياړه (لاښه) درته دوا شوه.

خـالو تـه تـر دې لمخـه هـم خيـال ؤ چـي صـاحبزاده صـاحب لـه ورشــي مګــر هغــه تــر اوســه ځکــه ږغ نــۀ شــو کــړلای چــي د شـکراني لپـاره يـې څـه نـۀ درلـود، مګـر اوس تـور پېکـۍ ډېـر تکـرار کـړو چـي هـر څـه وي د شـين ګـل اخنـدزاده دربـار لـه بـه ځې، څـه معلومـه چـي څـه بـه دي دارو شـي، اميـد و خـدای تـه چـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب لياړه (لاښه) به دي دوا شي. د خالو د شين ګل آغا دربار خوش ؤ، مګر په دې حيران ؤ چي آغا صاحب خو په تش لاس چا سره نۀ ويني، نۀ دم او تعويز ورکوي او که څه لږ په لاس کښي ورهم کړي نو هغه داسي زورور نۀ دی لکه د پوره شکراني تعويذونه او دمونه چي زورور وي. آخر يې تورپېکۍ ته وويل چي تۀ وګوره کور کښي به داسي څه شی نۀ وي چي خرڅ يې کړو. او د اخوندزاده شکرانه په برابره کړو.

تورپېکۍ ته کور معلوم ؤ چي بل داسي شی نشته چي خرڅ يې کړو بغير د ګاڼې که ستا اجازه وي دا ګاڼه به خرڅه کړم د شکرانې لپاره به هم او د ګزران لپاره به مو هم لاس په خلاص شي.

خالو ښۀ ساعت پټه خُله شو او نفس يې دا خبره نۀ منله چي زما ښځه دي خپله ګاڼه خرڅه کړي او خپلې مجبورۍ ته يې هم وکتل، نو يې په ډېر مات زړۀ ورته وويل چي ځه خرڅ يې کړه بله چاره نشته.

خالو چي اجازه ورکوله سترګي يې پټې وې.

تورپېکۍ چي دوکاندار ته ګاڼه وروړه دوکاندار وکتله او دواړو لاس کښي ونيوله چي څومره وزن لري او ګاڼه په يوه بله خوا واړوي بيا ځای په ځای يې په ګوته ومړبې اخر يې ورته وويل چي په څو دي بيعه کړې ده.

تورپېکۍ يو وار پټۀ خُله شوه بيا يې ورته وويل چي پوښتنه د بيعې کړې، تۀ يې هم وينې چي ټول زر دي نن سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زر ډېر ګران دي څو کاله پخوا يې له ما په درې سله روپو غوښته مګر هغه وخت مې نهٔ خرڅوله خيال مو دا ؤ چې د اولاد په وادهٔ کښې به يې استعمالوم، مګر د خدائ دا نهٔ ده خوښه نن اړ يو بس هر څه چي تهٔ مناسب ګڼې هغه راکړه.

دوکاندار چې درو سلو روپۍ واورېد ومسېدو او په خندا يې ورته وويل چې، نهٔ درې سله روپۍ خو قيمت نهٔ لري او نهٔ يې په قيمت اخلم. دواړو چنې سره شروع کړې اخر په ۱۳۰ روپۍ تورپېکۍ له خپلې مجبورۍ څخه ورکړه او په دې روپو کښې يې د ۲۵ روپو د کور لپاره سودا وکړه.

بله ورځ تورپېکۍ د پنځوسو دوه نوټه د ټکري په څاک ګنډه کړو او مېړه يې په خرهٔ سپور کړو. د شين ګل اخوندزاده د دربار په لور روان شو.

دربار ښهٔ ډېر لېري ؤ، خالو ډېر کمزورى شو ؤ په خرهٔ نهٔ شو تم کېداى، په لارې به تورپېکۍ تر متې نيولى ؤ ځاى په ځاى به يې له خرهٔ کشته کړو، خالو به مځکه پروت او ډېر په تکليف دربار ته ورسېدو.

تورپېکۍ او خالو کله هم دربار ته نهٔ ؤ ورغلي، د دربار اداب نهٔ وو ورته معلوم، کله چې يې خر د دربار په سراى ور ګډ کړو مخامخ يو سړي ور تاخ کړو او ورته وويل چې نهٔ پوهېږې چې دا دربار دى او تا دا مردار خر په ګډ کړو، خر ځباندي (بهر) وتړه او په پښو راشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـورپیکۍ پـه زړهٔ کښـي وویـل چـي واقعـي دا خـو مـو بـې ادبـي وکـړه. چټـک یـې خـر ځبانـدي و ایسـت او د سـرای یـو خـوا تـه چـي غـټ ډډ پـروت ؤ خـر یـې پـوري وتړلـی او مېـړه یـې سـوکه پـه غېږ کښـي راکښـته کـړ، ښـهٔ سـاعت خـالو دلتـه موټـان تـر تنـدي لانـدي کـړو او پـروت ؤ، تـورپیکۍ یـوه خواتـه حیرانـه ناسـته وه اخـر خـالو سـر راپورتـه کـړو، تـورپیکۍ چټکـه ور ولاړه شـوه او تکیـه یـې ورکـړه او پورتـه یـې کـړو. سـرای تـه ورننـوت او دربار ته نږدې له نورو خلګو سره کښېناسته.

تـورپیکۍ کلـه دربـار نـهٔ ؤ لیـدلی نـن چـي یـې دربـار او سـرای ولیـد ډېـره ورتـه حیرانـه وه چـي ځـوني (ځـومره) ښائسـته ځـای دی، ځـوني پـراخ دی، څـه ښائسـته کـوټې دي، څرنګـه پخـې او ګلـداري یـې جـوړي کـړي دي، څـه عجبـي درختـي پکښـي دي چـي دی یـخ کښـي زرغـوني دي. بیـا یـې ځـان سـره وویـل چـي ښېشـکه خـدای خپـل بزرګـان پـه دواړو جهـانو خوشـحاله سـاتي، پـه دې جهـان یـې داسـي ښائسـته ځـای ورکـړی دی، پـه هغـه جهـان بـه یـې څرنګـه ښائسـته ځایونـه وي. د دنیـا یـو کـار نـهٔ کـړي مګـر بیـا هـم تـر ټولـو زیاتـه دنیـا داره دي. هـر عمـل یـې د هغـه جهـان توشـه ده، ډېـر لاثقـان دي، خـدای دې نور لاثقان کړي.

شـین ګـل اخونـذاده دربـار کښـي دننـه ناسـت ؤ، زیارت ته ځوک ورننوځي او ځوک ورځخه وځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربار په وره کښې يو سړی ناست ؤ چې هر سړی نه ور پرېږدي اکثرو ته وايي چې لږ انتظار وکړئ، قربان دربار ته راځي او چې صفا کالي واله يا شملې واله چې مشهدي لونګۍ يې په سر وي هغه سيخ سيدها ورننوځي او هم ورته ولاړ شي.

ښه ساعت پس تورپېکۍ خالو تر لاس ونيولو او دې سړي ته ورغلو او ورته وې ويل چې دا ناجوړه دی که چېري مو ورپرېږدې د اخونزاده صاحب ملاقات وکړو. دې سړي ورته وويل چې صبر وکړئ قربان راوځي د هر چا تقاضې به پوره کړي خو تورپېکۍ بيا ورته وويل چې دا ډېر په عذاب دی کور مو لېري دی. مګر دې سړي بيا انکار ورته وکړی. دلته يو بل سړی ولاړ ؤ چې د درباري خادمانو په جامو کښې ؤ، تورپېکۍ ته يې وويل چې ملنګ ياد کړه څه ورکه بيا به دې خليفه صاحب ته پرېږدي او هغه به اخونزاده صاحب ته ور ولي تورپېکۍ ته خالو سوکه (په ورو) وويل چې دا زما د پټکي څاک در خلاس کړه دا ورکړه تورپېکۍ د پټکي يو څاک پوري ګنډه وه، خلاسه يې کړه يوه نيمه روپۍ پکښې ګنډه وه، هغه دې دربان ته ورکړه، دربان يو سړي ته چې دننه ؤ ور بږغ کړو چې راشه دا سړی د قربان زيارت ته راغلی دی خليفه صاحب ته يې وروله هغه سړي چې خادم نوېدو راغلو تورپېکۍ او خالو يې دننه بوتلو درې کوټې چې يوې بلې ته سورۍ وې دوی په دې کوټو کښې روان شو او اخري کوټې ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په کوټه کښي ښې ښائسته غالۍ ويړې وې او ښۀ ګرمه وه او يو خواته ښۀ ښائسته او په صورت ګړدی توري ږيري سپين کالي او زرغون پټکی يې په سر ؤ ناست ؤ.

خادم لاس په نامه ونيول او سلام يې ور واچاوه مګر د دې سړي د سلام په جواب دوی پوه نۀ شو خو خادم ورته وويل چي صاحب دا سړی راغلی دی څه تقاضې لري او پښا روان شو ووت او لاس يې هغه نمونه په نامه نيولی ؤ.

د اخونزاده نۀ ؤ بلکې د هغه خليفه ؤ.تل چي مريضان وغيره راشي او د خليفه صاحب زيارت کړي ورته.

خليفه صاحب له دواړو سره د سر په اشاره روغبړ (ستړي مشي) وکړ خالو دا کوشش وکړي چي په لاس روغبړ ورسره وکړي مګر خليفه په لاس اشاره ورته وکړه چي بس کښېنه. توريېکی په دې حيرانه وه چي دا کوټه ولې داسې ګرمه ده او هيچېري هم اور نشته، اخري په يو کونج کښي يوه بله سکروټه (هيټر) وليده چي تار په سکوټه پوري ؤ، بس دا يې يقين شو چي دا کوټه له دې سکروټې ګرمه ده، مګر نۀ پوهېده چي دا بيا څنګه سکروټه ده.

لږ ساعت پس خليفه صاحب پوښتنه څني وکړه چي خير دی څه لپاره راغلي ياست الله پاک مو هر مطلب تر سره کړه.

خالو کوشش وکړو چي حال ورکړي مګر خليفه صاحب يې په وينا نۀ پوهېدو اخر توريېکۍ ټول حال ورکړی بيا يې ورته وويل چي بس اوس راغلي يو او بله هيله مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشـــته او زړهٔ مــو غـــواړي چـــي اخـــونزاده دم او تعـــويز راکـــړي ګوره که سبب شو.

بيـا يـې يو ساعت سر ټيټ کړو څه يې نهٔ وويـل بيـا يـې سر راپورتـه کـړو او وې ويـل چـي اوس څـه غـواړئ يعنـي تعـويز او کـه د قربـان لاټـي. د تعـويز شـکرانه پنځـوس روپـۍ ده او د لا ټـو پنځويشـت کـه دواړه غـواړئ بيـا اويـا روپـۍ شـکرانه ده. تـورپېکۍ تـه د تعـويز او دم قيمـت (شـکرانه) معلومـه شـوه طبيعت يې بل شان شو.

بيـا يـې خليفـه تـه وويـل چـي تهٔ څه وايـې کـم ډېـر زورور دی. خليفـه صـاحب ورتـه وويـل چـي دواړه خـو تـر ټولـو ښـهٔ دي کـه چېـري دم کـار نـهٔ وکـړي بيـا اميـد دی چـي تعـويز بـه کـار وکـړي. پـه تـورپېکۍ د خليفـه دې خبـري اثـر وکـړ سـل روپـۍ يـې ورکـړې خليفـه چـي روپـۍ ور ونيـولې ډېـر خوشـحاله شـو او پـه پټـه خُلـه شـونډانو کښـي وخنـدل او يـو کتـاب يـې چـي تـر مـخ ورتـه پـروت وُ سـره خـلاس کـړو او يـو تعـويز يـې ځنـي راواخسـت او وې نغښـته بيـا يـې دوئ تـه ونيولـو او ورتـه وې ويـل چـي دا پـه ښـي لاس کښـي ونيسـه او پـه درو سـپينو جـامو (کپـړو) کښـي وګنډه او مـريض تـه يـې ورپـه غـاړه کـړه تـورپېکۍ ډېـر پـه ادب سره ونيولو او په سترګو پوري ونيول او کوښل يې کړ.

خليفـه بيـا پـرده پورتـه کـړه او اخـونزاده صـاحب تـه يـې وويـل چـي قربـان خـدائ دي عمـر نـور هـم زياتـه کـړه کـه تکليـف نهٔ وي يو بنده دي ملاقات ته راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوندزاده سره دا وخت څو کسان ناست وو او هغو ته يې وويل چې زهٔ به يو وار دې سړي ته ور ښکاره شم او پورته شو او دوی ته راغلو او له دوئ يې پوښتنه وکړه توريېکۍ حال ورکړی او خبره يې لاجاري وه چې اخونزاده صاحب ورته وويل چې بس بس ډېري خبري د قرآن ښې دي په مطلب د پوه يم تعويز څو خليفه صاحب درکړی دی دا وريه غاړه کړه. زهٔ به هم دم په وکړم. اخونزاده شونډان ښورول شروع کړو بيا يې پرې چوف کړو او په خُلهٔ کښې يې ور تو کړو او ځني لاړو.

خليفه پاتي پيسي داسي ورته ونيولې چې په دې کښي نوري هم راکړې مګر توريېکۍ پرې پوه نهٔ شوه او نوټو ته يې لاس کړو بيا خليفه ورته وويل چې بس ورځئ. توريېکۍ خالو تر لاس ونيوو راووت. دا شپه خالو تر نورو شپو په تکليف ؤ او ورځ په ورځ مرض زياتېدو. دم او تعويز څه اثر نهٔ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

هم په دې ورځو کښې د کالج يو طالب علم چې مهربان نومېده د دې کلي اوسېدونکی ؤ او د ژمي چهټۍ تېرولو لپاره کورته راغی او د خالو په بيماري خبر شو پوښتني ته راغلو هغه چې د خالو حالت وليد طبيعت يې ډېر خراب شو. تپوس ورځخه وکړ چې تر اوسه دې څه دوائي هم کړې ده که نهٔ. خالو په زګيروي کښې څه ورته وويل مګر مهربان په پوه نهٔ شو. مهربان له تورپېکۍ ځخه پوښتنه وکړه چې څه مو ورکړي دي. تورپېکۍ ورته وويل چې ګرانه! هر څه مو ورکړي دي په کښې څه دي بوټي او که خاوري هغه مو ورکړي دي. د اخوندزاده صاحب تعويز او لاښي يې هم ورکړې اويا روپۍ شکرانه مو ورکړه، مګر چې لوی خدای نهٔ کړي ګرانه څه وکړو. پخوانو ويلي دي چې نهٔ کړي لوی حبيب څه به وکړي خوار طبيب.......

د مهربان په دې خبرو سخت طبعيت خراب شو مګر د کلي ماحول داسي ؤ چې ږغ يې نهٔ شو کړای. پخوا هم چا په دهٔ پسې داسي خبري کړي وې چې ګوا که هغه وليان او پيران نهٔ مني او چا داسي پروپېګنډه هم کړې وه چې هغه له دينه هم منکره دی. د پلار او نيکه مذهب يې پرېښې دی او نوې لاره يې اختياره کړې ده. ملايان ملکان او ځني خلک مهربان ته په بدو سترګو ګوري. مهربان به تل داسي خبري کړې چې هغه د ملايانو او ملکانو د معمول خلاف وې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ ته يې وويل که چېري ډاکټر ته يې يوسې نو به هغه صرف څو ګولۍ درکړي هغه به ډېر زر ښه شي. نن سبا ډاکټران هم د ملايانو او پيرانو غوندي رشوت (شکرانې) اخلي خو تر ملايانو دوني ښۀ دي چي خلګو ته صحيح نسخه ورکوي. له مهربانه ماسوا يې نور هم ځينو کسانو دا مشوره ورکړې وه.

دوی سره اوس يوه پيسه نۀ وه چي ډاکټر ته يې يوسي خو تورپېکۍ مهربان ته وويل چي ګرانه! اوس موږ هم دا خيال لرو که خدای پاک مو کله سبب برابر کړو نو به ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

یوه ورځ خالو خپلي ښځي ته وویل چي د ملک کره ورشه (ملک نوم ګوهر خان ؤ او ښځه هستمند ؤ) که یې څه قرض درکړو او هدایت یې ورکړ چي خپله نیستي ښه ورته بیان کړه. که یې زړه درته نرم شو که یې څه درکړو بله خو یوه چاره نشته. خدای مهربانه دی وس به راکړي او قرض به یې ادا کړو. توریکۍ هم د ملک اکا کره ورغله او د ملک د کور له ښځو سره یې روغبړ وکړ د ملک د کور ښځو د توریکۍ له خیرنو جامو څخه ښه کرکه کړه او خپل کالي یې ځني کتل یو ساعت وروسته ښځو له توریکۍ پوښتنه وکړه چي څرنګه راغلې یې خیر خو دی.

لږ کار له ملک اکا سره لرم. توریکۍ ورته وویل.

د ملک ښځي خپل نوکر تور ته غږ کړو چي راشه دا ښځه ملک له وروله. بیا یې سوکه ورته وویل چي د غالیو څخه یې ګوره کالي یې ډېر خیرن او سپوژن (سپږن) دي.

تور هم توریکۍ ته وویل چي راځه. تور شه په مخه ؤ توریکۍ وریسې وه، تور له مخه د مېلمنو په کوټه ننوت او زر یې غالۍ سره ټولي کړې.

ملک اکا دا وخت له مېلمنو سره د مېلمنو په کوټه کښې ناست ؤ توریکۍ هم وردننوته.

توریکۍ اول له ملک بیا یې له دا نورو سړو سره په خُله روغبړ وکړ، اخر ملک ورته وویل چي څه لپاره راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې. څه وایې، وایه. تورپېکۍ اول وژړل بیا یې ورته وویل چي خدای دي کور نور هم لوی کړه او خپل حال او غرض یې ورته بیان کړو.

ملک خو اول انکار ورته وکړی تورپېکۍ چي ډېر خواستونه ورته وکړو بیا ملک ورته وویل چي ما سره خو دوني (دومره) پیسې نشته چي ستا کار پرې وچلېږي. ما سره دا وخت صرف خپل چلاؤ لپاره شپږ نیمه سله روپۍ دي دا شپږ نیم سله روپۍ به قرض درکړم، مګر ګټه به وربانديراکوې. تاسو ډېر غریبان یاست، ګټه به کمه درځخه وغواړم او معیاد به هم اوږد درکړم. یعني شپږ میاشتي. شپږمه میاشت به اتۀ سله روپۍ راکوئ، که چېري مو شپږمه میاشت نۀ کړې را ، نو به بیا هره میاشت شل شل روپۍ ګټه درنه اخلم.

تورپېکۍ دا شرطونه په خوښه ومنل او له ملک یې روپۍ واخستې. ملک لس روپۍ زیاته ورکړې چي دا په زکوة قبولي کړي.

تورپېکۍ چي روپۍ لاس ته کړې، ډېري دعاوي یې ورته وکړې او ډېره خوشحاله شوه او له ملک څخه یې په خوشحالۍ رخصت واخست. د کور په لور روانه شوه، په لاري له ډېري خوشالۍ قدمونه وربانديلږ دي، چټکه چټکه کور ته ورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالو سترګي چي په تورپېکۍ ونښتې حيران شو چي ولي داسي خوشحاله ده، د خالو تر پوښتني له مخه تورپېکۍ حال ورکړی.

خالو تر اوسه په روپو د ګټه اخستلو په باره کښي څه نهٔ ؤ اورېدلي او په دې خبر ؤ چي ملک سود خور دی. خلګو ته په سود پيسې ورکوي. دا وېره (يره) ورپيدا شوه چي دا به سود وي چي ډېر ناروا دی. له دې وېري يې پيسو ته زړهٔ نهٔ غوښت او تورپېکۍ ته يې وويل چي دا به يې په سود درکړي وي. دواړه جهانونه به مو خراب شي. تهٔ لاړه شه له ملا صاحب څخه پوښتنه وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ.

تورپېکۍ ورته وويل چي نا په سود نهٔ دي. هغه هم ځان ته مسلمان وايي دا دي څنګه زړهٔ ته لوېږي چي هغه به داسي حرام کار کړي، دا خبرو کښي شک مهٔ اچوه.

د تورپېکۍ په خبرو د خالو تسلي نهٔ وشوه او تورپېکۍ يې مجبوره کړه او ملا صاحب ته ورغله او پوښتنه يې ځني وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ. ملا چي د تورپېکۍ خبري واورېدې په زوره يې کليمه وويله بيا يې ورته وويل چي د سود په پيسو علاج هيڅکله نهٔ دی روا، سود ډېر سخت ناروا دی. په کتاب کښي سود ورکونکي او اخستونکي لپاره سخت عذاب بيان شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب ته د خپلو خبرو په دوران کښي خيال ور پيدا شو چي کلي کښي بغير د ملک بل څوک خو دا کاروبار نۀ کوي او که ملک په دې خبر شو لا دې ښځې روپۍ په دې واپس ور وړې چي ملا صاحب وويل چي سود حرام او ګناه ده نو په والله..........

بيا يې تورپېکۍ ته وويل چي ګوره په سود به نۀ وي او تۀ دا راته ووايه چي له چا او څنګه دې ځني واخستې. په جواب کښي تورپېکۍ ورته وويل چي ملا صاحب له ملک صاحب مو اخستي دي، مګر په سود مه نۀ دي غوښتي او نۀ دۀ راته ويلي دي چي په سود دي. ما قرض وغوښتي او دۀ راته وويل چي په ګټه ده.

ملا د تورپېکۍ له خبرو پس وويل چي دا به دې ويل دا خو سود نۀ دی، تۀ لږ انتظار وکړه زۀ کتاب وګورم او يو غټ کتاب يې راواخست او وير (خور) يې کړو. سر يې پرې ټيټ کړو ګوتي يې يو بل ځای پرې ښورولې (تاوهي) او يوه بله ورقه (پاڼه) يوه بله خواته اړوي اخر په يوه مخ ښۀ تر ډېره سر ټيټ کړی وروسته يې تورپېکۍ ته وويل چي غوږ ونيسه او يو عربي عبارت يې ولوست بيا تورپېکۍ څخه سوال وکړي چي پوه شوې که نۀ.

نۀ صاحب، دا خو د خدای د کتاب توري دي. په دې خو مرغان هم نۀ پوهېږي. موږ ګناګاره په دې څه پوهېږو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خو ستا غوندي لائقان پوهېداى شي. تورپېکۍ ورته وويل.

هو چا چي علم نهٔ وي کړى هغه په دې نهٔ پوهېږي. ملا ورته وويل. ښه په دې کښي يې ليکلي دي چي ډېر خلک په ګټه او په سود کښي فرق نهٔ شي کړاى، مګر سود او ګټه يو له بله بېل دي، سود ناروا دى او سود دې ته وايي چي سود پکښي ياد شي او يا يې د اخستونکي لاد ورکونکي په نيت کښي سود وي.

تاسو نهٔ سود پکښي ياد کړى او دا هم ښکاره خبره ده چي په ستاسو د يوه هم په نيت کښي سود نهٔ ؤ، نو دا سود نهٔ دى، دا تا هم په ګټه اخستى دى او هغه هم په ګټه درکړى دى نو دا په ګټه ده، ګټه روا ده، بلکې که څوک مجبوره وي او هغه ته داسي په ګټه څوک څه روپۍ ورکړي دا خو لويه نيکي ده نو بايد ورکونکي ته دعا وکړي.

تورپېکۍ چي د ملا صاحب فتوا واورېده ډېره خوشحاله شوه او ملا صاحب ته يې وويل چي تاسو دي خداى لري په موږ خو داسي توره تياره ده پخوانۍ وېنا ده چي فلانکى د دوو خرو دانه نهٔ شي جلا کولاى. په موږ هم داسي تياره ده چي په سود او ګټه نهٔ پوهېږو، دا رنګي څو خبري تورپېکۍ وکړې او بيا ورڅخه روانه شوه کورته چي ورغله او مېړه ته يې حال ورکړ هغه ډېر خوشحاله شو بيا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـځي تـه وويـل چـي يـو دا همـت لا وکـړه چـي سبا لپـاره ځـوک پيدا کړه چي ډاکتر ته مو ورسوي.

تـورپېکۍ خيـال وکـړو چـي چـا لـه ورشـم اخـر يـې ځـان سره وويـل چـي د چـا کـره هـم نـۀ ځـم د خپـل تربـره او لـوره (لېـور) چـه کـالو نـومېږي کـره بـه ځـم کـه څـه هـم دوی دواړه لـه ډېـره وخـت د پـلار پـه ميـراث او د خـور پـه ولـور سـره مـرور دي نـن ورځ داسـي ده چـي بـه ورځـم او کـه ور نـۀ شـمه نـو بـه تربـور او لېـور راتـه وايـي چـي دا خـو دي نـۀ راتـه ويـل او کـه بـل ځـوک راسـره لاړ شـي هـم دا کليـوال بـه پـه کـالو خانـدي زمـا د کـالو او مېـړه مـو څـه فـرق دی. دا خنـدا پـه کـالو نـۀ ده بلکـې پـه مـوږ ده، ولـي چـي ټـول يـو کهـول او عزيـزان يـو، دوی دواړه سـره ورونــه دي، نـۀ بـل چـا لـه ځـم او کالو که نۀ تلو هم په دې پلا (ځل) به يې مجبوره کوم.

لـه ډېـري اوږدې مـودې بعـد نـن تـورپېکۍ د خـالو کـور تـه ورغلـه ټـول کـور والـو پـه مينـه روغبـړ ورسـره وکـړی او ښـۀ عـزت يـې ورکـړی. چـای ډوډۍ يـې ورکـړه ښـۀ سـاعت پـه نـورو ګپـو او خبـرو سـره لګيـا وو، وروسـته کـالو پوښـتنه ځنـي وکـړه چـي خيـر ۀ څنګـه راغلـې؟ تـورپېکۍ هـم غـرض ورتـه بيـان کـړو کـالو وويـل: چـي ښـۀ وشـو چـي تـۀ راغلـې، زمـا هـم زړۀ غوښـت چـي درغلـی وای، مګـر پښـې راتـه درنـې وې، خـوا مـه ډېـره بـده وه، مګـر چـي بـدبختي ...... (د کـالو ږغ ژړا غونـدي شـو) او تورپېکۍ سره يې قول وکړ چي بس زۀ به درشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار کالو په کلي کښي اس له چا وغوښت او خالو کورته ورغلو، لمر چي ښۀ تود شو خالو يې په اس سپور کړو او کالو د اس زين ونيولو په پښو ورسره روان شو ډېر ارام ارام روان ؤ کله چي هسپتال ته ورسېدو خالو يې له اسه سوړ (کوز) کړو. اس يې په هسپتال کښي په تمبه (ستنه) پوري وتړو.

د ډاکټر د کمرې له مخه د مريضانو ډېر رش وو، څوک ټوخي او څوک زګېروی لري او سرونه مړۀ په ځړېږي. چا مخ پټ کړی پروت دی او هر سړی دا کوشش کوي چي زۀ له مخه ورشم، مګر دروازۀ کښي يو سړی ناست دی يو لښته يې په لاس کښي ده هر څوک نۀ ور پرېږدي دوه درې سړي پرېږدي چي هغه راووځي بيا دا نور سړي ور پرېږدي نور مريضان هم وار په وار راتلو او له مريضانو سره به کښېنستو، مګر د صفا کالو (جامو) د لوی شملې يا ښۀ صورت مند ملايان چي بيت به يې په لاس کښي ؤ چي راتلو سيخ به ورننوتو دا سړی چي په وره کښي ناست ؤ ورته ولاړ به شو او لاس به يې ورته پورته کړو او سلام به يې ورته وکړ چي راوځي ځيني ددې سړي په لاس کښي څه ورکړي، تر غرمې دا سې عمل جاري ؤ، کالو څو ځله دې سړي ته فرياد وکړو چي زما مريض ډېر په عذاب دی کور مو هم لېري په کلي کښي دی، تۀ مهرباني وکړه موږ ورپرېږده. مګر دا سړی هر واري کالو ته وايي چي دا ستا غوندي دا ټول خلک ناست

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي تـهٔ هـم کښېـښه چـي تازيلـه (تـادي) دي ده بيـا څلـه راتلـې، اول بـه دي خپـل کـار کـوو چـي لـه کـاره فارغـه شـوی وای بيـا بـه دي مـريض راوسـتو. مريضـان د ور پرېښـولو پـه انتظـار کښـي ؤ چي ډاکټر له خپلي کمرې راووت او موټر ته ودرېد.

دا دروازه کښـي ناسـت سـړي مريضـانو تـه وايـي چـي ډاکټـر صـاحب لاړو بيـا نـهٔ راځـي چهټـۍ شـو، هسـپتال بنـد شـو، کـه څـوک ډېـر پـه عـذاب دی يـا يـې تازيلـه (تـادي) وي هغـه دي مازيګر د ډاکټر صاحب کورته ورشي کنې سبا سهار راشئ.

کـالو چـي دا واورېـد زر ډاکټـر تـه ورغلـو او ورتـه وې ويـل چـي صـاحب زمـا مـريض ډېـر پـه تکليـف دی او کـور مـو هـم لېـري پـه کلـي کښـي دی، تـهٔ مهربـاني وکـړه اوس يـې وګـوره ډېري دعا به درته وکړو کور دي ودان شه.

ډاکټـر کـالو تـه څـه جـواب ورنـهٔ کـړو او مـوټر کښـي کښېنسـتو، کـالو دا خيـال وکـړو چـي زمـا خبـره يـې نـهٔ واورېـده زر لـه بلـه څنګـه ورسـره راجـار ووت او بيـا يـې هغـه وېنـا ورتـه وکـړه. دې وار ډاکټـر صـرف دومـره قـدر تکليـف وکـړو چـي پـه سـترګو يـې کـالو تـه اشـاره وکـړه چـي لېـري شـه او مـوټر يـې روان کـړو. کـالو يـو سـاعت پـه دې ځـای حيـران ولاړ ؤ او ځـان سـره يـې وويـل چـي افسـوس مـوږ سـره څـه نشـته غريبـان يـو کنـې والله کـه ډاکټـر سـترګي داسـي بـدي را اړولـي وې، کـه چېـري مـو هغسـي شـمله وه يـا مـه جـامې صـفا وې خـو بـه ډاکټـر پـه پښـو کورتـه پـه منډه راسره تلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو لا په دې ځای ؤ یو ځوان ورته ودرېد او ورته یې وویل چې اکا ځله داسي پریشانه یې؟
کالو حال ورکړو دې ځوان ورته وویل چې اکا د ټول افسران داسي دي، ته ګوره ډاکټر به مریضان په هسپتال کښي کتل مګر صرف د روپو اخستلو لپاره په کور کښي یې ګوري او هسپتال کښي ټوله ورځ په ګپه تېره کړي او موږ خو ټول عمر ددې ناانصافي خلاف ناري وهو، زموږ ناري صحیح دي موږ په حق یو، حکومت زموږ په ضد دی او صرف د دې وجې چې دا خلک غوږ نهٔ ونیسي، په خلکو کښي بد نامه کولو لپاره د کرایه دارو ملایانو او ملکانو په ذریعه د کفر پرګنډې (پروپیګنډې) راپسي کړي، کالو ورته وویل چې هو ځوانه ستا خبري صحیح دي، زموږ په کلي کښي دوه ځوانان چې مهربان او روښان نومېږي هغه تل داسي خبري موږ ته کړي، مګر زموږ د ملک کورنۍ او ملا صاحب له دوی ډېر بد وړي. ملا صاحب تل وایي چې د دوی خبري ته غوږ مهٔ نیسئ، له روسه (Russia) پیسې ورته راځي، مګر موږ چې د دوی خوی عمل ته وګورو د ملا خبري ټولي غلطي دي، کوم څه چې ملا په دوی پسې وایي هغه موږ تر اوسه نهٔ دي پکښي لیدلي او اکثر کلیوال اوس د دوئ خبرو ته غوږ نیسي او هره خبره یې مني.
دې ځوان او کالو ښهٔ تر ډېره داسي خبري وکړې اخر دې ځوان کالو ته وویل چې اوس دي زهٔ څه خدمت وکړم که

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـریض ډیـر پـه عـذاب دی نـو بـه زۀ.... دې ځـوان لا دا خبـره نـۀ وه ختمـه کـړې چـي کـالو ورتـه وویـل ګرانـه مـریض مـه ډیـر پـه عذاب دی که تۀ چا ته څه ویلی شې نو ډېره نیکي به دي وي.

اول دې ځـوان د خـالو حـال وکتـو بیـا یـې د هسـتپال یـو کمپـوډر چـي هغـه ددې ځـوان شـناخته او ملګـری ؤ تـه ور وسـتو هغـه چـي یـې نـبض وکتلـی او یـو د نشـې اینجکشـن یـې ور ولګـوئ او ورتـه وې ویـل چـي د مـریض عـلاج خامخـا وکـړئ د مـرض تـازه شـپې دي، عـلاج بـه یـې زر وشـي او کـه عـلاج اوس نـۀ وکـړئ نـو بـه ډیـر درتـه پـه عـذاب شـي. ډاکتـر تـه ضـرور ورشـه کـالو دې ځـوان او کمپـوډر تـه دعـا وکـړه او رخصـت یـې ځنـې واخسـت. کـالو ځـان سـره سـوچ وکـړ چـي تـر شـپه کړلـو دا ښـۀ ده چـي د ډاکتـر کورتـه ورشـم کـه یـې چېـري مـریض تـه څـه دوائـي راکـړه او خـالو یـې بیـا پـه اس سـپور کـړو او د ډاکتـر د کـور پـه لـور روان شـو. د ډاکتـر د کـور لاړ د بـازار پـه میـان (منځ) کښـې تېریـده. کـالو هـم پـه دې لاړ روان ؤ لـه هسـپتاله لـږ پـه مـخ لاړو پـه چـورنګۍ ولاړ پـولیس وال ور تـاخ کـړو او پـه دهکـه دهکـه یـې لـه روډه کـالو او اس و ایسـتو او کـالو تـه پـه غصـه کښـي وایـي چـي نـۀ پـوهېږې چـي اوس دفتـران چهټـۍ کېـږي او پـه دې روډ صـاحبان تېرېـږي. کـالو مجبـوراً پـه یـوه اوږده لاړ کورتـه ور ورسـېد، د څـو ګهنټـو انتظـاره پـس د ډاکتـر د یـوې کـوټې ور خـلاص شـو او یـو سـړی پـه وره (دروازه) کښـي ودرېـد او ږغ یـې کـړو چـي مریضـان دي راشـي خپـل خپـل لمبـر دي واخلـي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت د بيمارانو شمېر تر پنځلس رسېدلی ؤ، کالو تر ټولو لومړی راغلی ؤ، مګر په اتم لمبر ودرېد او څه وخت چي کالو ته دا معلومه شوه چي ډاکټر له مريضانو شل روپۍ فيس اخلي زر له قطاره ووت او خالو ته يې وويل چي ډاکټر خو په مريض شل روپۍ اخلي او ما سره خو هيڅ نشته خالو هم شل روپۍ ورکړې او کالو بېرته په خپل لمبر ودرېدو، څه وخت چي د کالو لمبر رالو او کالو هم خالو تر لاس ونيوو او د ډاکټر کمرې ته ورننوت او په کرسۍ کښېني کښېنستو او کالو پخپله ورته ولاړ ؤ ډاکټر ته يې د مريض حال ورکړ.

ډاکټر ښۀ په تسلي د کالو په سينه دربين کېښو ډاکټر د دۀ معاينه کوله چي خالو وټوخل په ټوخلو ډاکټر هغه ته غصه وکړه او زر يې په سونډه (پوزه) او خُله دسمال ونيوو او ورته وويل چي بل وار خيال کړه دا مي خپل کور دی (د خپل فيس لپاره څۀ نه درته وايم) کنې په زوره زوره به مي ايستلې او زر يې په پرچه نسخه ور وليکله او کالو ته يې وويل چي خير اوس هم بچت (بچ) دی، کنې ټي بي کېدو خطره يې وه، دا دوائي له بازاره واخله او دا يو بوتل شربت ما سره پروت دی په بازار کښي يې لس روپۍ قيمت دی خو تۀ اوه روپۍ راکړه بس يوه هفته چي مريض ته دا دوائي ورکړې ښۀ به شي. شل روپۍ خپل فيس او اووه روپۍ د بوتل راکړه، بس ورځۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو لس روپۍ کالو ته نوري ورکړې کالو لس روپۍ ډاکټر ته ورکړې ډاکټر درې روپۍ واپس ورکړې او خالو يې تر لاس ونيولو او ووت.

خالو يې يوه دېوال ته کښېنوو، کالو څه روپۍ نوري ځني واخستې په منډه يې له بازاره دوائي راوړه او خالو يې په اس سپور کړو کورته روان شو.

ماښام دوی ښه ناوخته ورسېدو، تور پېکۍ د کالو د ډوډۍ بندوبست وکړی اول يې چائ ورته پخې کړې وروسته يې ډوډۍ ورکړه، څه وخت چې يې ډوډۍ وخوړله تور پېکۍ ته يې د ګولۍ او شربتو د استعمال طريقه وښووله او کورته روان شو. توريېکۍ ډېر ورته وويل چې نيمه شپه ده کهول به ټول ويده وي او دلې ويده شه، مګر کالو خبره نۀ منله او کورته لاړ. خالو دا وخت له سفره ډېر په تکليف ؤ دردونه يې زياته کېدو، هډونه يې خوږېدل توريېکۍ هم د هدايت مطابق ګولۍ او شربت (دوائي) ورکړه لږ ساعت کښې خالو په ارام شو او ټوله شپه يې په ارام تېره کړه. درې ورځې چې خالو دوائي استعمال کړه پخپله د ناستي او ولاړي قابل شو چې دوائي يې ختمه کړه يو مخ له مرضه جوړ شو مګر ناجوړۍ ډېر کمزوری کړی ؤ او د کار کولو توفيق يې نۀ درلود او کله چې کارته لاس وروړي نو هغه ورځ به په تکليف شو ځکه څه موده کارته لاس نۀ ور وړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهربـــان چهتيـــاني ختمـــي شـــوې. يـــوه ورځ د کلـــي اکثــرو کــورو تــه د رخصـت لپــاره ورغلــی، د خــالو خــوا تــه هــم راغلـی، د خــالو روغ صـحت چـي يـې وليــد ډېــر خوشــحاله شــو او ورته يې وويل چي

کاکــا اوس بــه پوهېــدلی يــې چــي انســان نــاجوړه شــي زر دي پــه ډاکتــر عــلاج کــړي، ملايــان او پيرانــو لــه دي نــه ځــي. هغــوی پــه قــرآن پــاک اوداســه او لمانځــه پوهېــدای شــي نــه پــه مرضــو. نــه ګــورې چــي دوی پخپلــه نــاجوړه شــي زر زر ډاکتــر تــه منــډي وهــي، مګــر خلګــو تــه وايــي چــي ډاکتــر تــه مــه ځــئ. مــوږ لــه راځــئ. مقصــد يــې صــرف شــکوّنه وي او هــم پــه دې خبــرو دوی پــه مــا او زمــا پــه ملګــرو پســې ناحقــه خبــري کــړي. اوس زه رخصــت تــه راغلــی يــم، مګــر يــوه خبــره د خيــر درتــه کــړم. هغــه دا چــي خپــل ژونــد تــه خيــال وکــړه څــه رنګــه دي پــه بربــادۍ او مســکينۍ کښــي تيــر کــړو، مګــر د زوی ژونــد مــه خرابــوه، هغــه ســکول کښي داخل کړه چي د سبا ژوند يې په سهولت وي.

لــه دې خبــرو بعــد مهربــان رخصــت واخســت او ولاړ شــو. څه وخت چـي مهربـان څپلـۍ پـه پښـو کـولې بيـا يـې خـالو تـه وويـل کــه مــو چېــري څــه وخــت وي لامــو څــه کــار پــه بــازار کښــي وي ماتــه ووايــه. انشــاالله زه بــه ستاســو کــار وکــړم. خــالو ورتــه وويــل چــي نــه اوس خــو داســي کــار نشــته او کــه کلــه اړ شــو نــو بــل څــوک خــو نشــته ضــرور بــه تــا لــه درځــو او ســتا نيکــه مشــوره کلــه بــه هــم زمــوږ نــه هېرېــږي. خوشـــحاله اوســـې او پـــه خپـــل مقصـــد کښـــي بـــه تـــل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کامیاب یې. دعا درته کړو. مهربان روان شو خالو ډېر ورته حیران ؤ چې داسي ښه ځوان دی، داسي ښې خبري کړي، خلکو ته ښې مشورې ورکوي او چې وس یې وي هر چا سره نیکي کړي. له بدو ډېر بد وړي، دا عقل یې ټول د تعلیم له وجې دی ملایان او ملکان چې بد ورته وایي هغه وجه هم دا ده چې دی ددوی بدو کارو ته بد وایي او هغه یې ښه نه یسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

شپږ میاشتي تېري شوې یوه ورځ د ملک نوکر تور د خالو کور ته ورغلی او خالو ته یې وویل چي ملک صاحب رالېږلی یم چي زما د روپو معیاد پوره دی او څو ورځي زیاته تېري شوې او زما قرض دي درکړي.

د تور راتګ او خبري د خالو لپاره سخت د پریشاني سبب وګرځېدی او خالو ته معلومه وه چي په مقرر شوي معیاد که څوک د ملک قرض نۀ ورکړي په هغه خیر زیاته حرام دی. ښۀ ساعت په فکر کښي ؤ چي څه وکړم......... اخر یې تور ته وویل چي ګرانه! زۀ خو اوس له مرضه پورته شوی یم او په کار بار مي شروع کړې ده. تۀ ملک صاحب ته ووایه چي انشاالله څو ورځو کښي به د دۀ حق ورکړم. دۀ له موږ سره ډېره نیکي وکړه او موږ یې په ډېره سخته مجبوري کښي وچلولو، نو زۀ به هم زر خپل حق ورکړم. تور چي ملک ته د خالو وېنا وکړه هغه ډېر غصه شو څو کنځلي یې وکړې، بیا یې یو غټ سوټی راواخست او په تور باندي یې بږغ وکړ چي راځه او ډېر له قهره ډک د خالو کورته لاړ.

خالو چي ملک ولید پوه شو او وېري واخست، زر یې ایت الکرسي وویله او په ځان یې چوف کړه او تورپېکۍ ته یې وویل زر کالی راواخله او یوه ښۀ صفا کالی که وي ویړ یې کړه ملک صاحب راغو. تور پېکۍ زر کالی خواره کړو او خالو په ملک بږغ وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای دي راوله دې خوا ته راځه دلته په مخ کښې لرګي او مرداري ده.

ملک ډېر غصه ؤ سترګي يې غټې راختلي وې چې خالو ته ورنږدې شو د هر څه له مخه يې تر خُله ووت چې پور اخلې ډېر خوشحاله کېږې چې ادا کوې يې بيا زور درکوي، بس نوري خبري پرېږده ماته خپل حق راکوه.

خالو د ملک په لاس کښې لرګی وليد او غصه يې واورېده سخت وويرېدی او کپنا واخست او ملک ته وايې چې خير دی تۀ کښېنه تا به نۀ خفه کوو.

ملک چې دا الفاظ واورېدو نور غصه شو چې ښۀ نۀ مو خفه کوې، زۀ څه وخت راغلی يم خپل حق غواړم چې په زوره يې درڅخه واخلم بس د ځان خير دي په دې کښې دی، نوري خبري مۀ کړه.

هم دا وخت د کلي ملا صاحب يو خواته تېرېدو هغه چې د ملک د خالو په غولي کښې وليد حيران شو چې ملک ګوره او د خالو کور بيا يې خيال وکړ چې خالو ډېر مسکين دی چېري ملک زکوة يا خيرات خو نۀ ورکوي او د خالو کورته ملا صاحب هم راغلو.

ملک چې ملا صاحب وليد او ورته يې وويل چې ملا صاحب دې نمک حرام ته مې پور ورکړی ؤ اوس خپل حق غواړم مګر دی ځان راته منجوي، تۀ ووايه څۀ ورسره وکړم. په خپل حق وصولولو خو مرګ هم راته روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا زر ورته وويل چي بېشکه کتاب کښي دا راغلي دي که څوک چاته په حق انکار وکړي حقدار ته يې مرګ روا دی مګر تهٔ وار وکړه، خالو څه وايي:

ملا صاحب ډېر په غصه خالو ته نصيحت وکړی چي ولي ظالمه! دا خو زما په ياد دي چه تورپېکې راغله او ما څخه يې پوښتنه وکړه ډېره خوشحاله وه او که چېري صاحب روپۍ مهٔ وايه درکړي اوس به مړ وې، د کفن پيسې به نهٔ وې درسره، دهٔ ډېر ښهٔ درسره وکړو نو نن ولي داسې کړې، حق يې ورکړه. خالو په کپنا کپنا کښي ورته وويل چي زهٔ هم مسلمان يم د چا حق مي نهٔ دی خوړلی او نهٔ دي خدای تعالی توفيق راکوي او نهٔ د داسي زورورو حق څوک خوړلی شي، مګر زهٔ تر اوسه بيمار وم، تاسو ليدم اوس راپورته شوی يم او په کار مو لاس پوري کړی دی. بېګاه مي هم تور پېکۍ ته دا نقل کړو چي ملک د روپو معياد پوره دی بلکې څو ورځي زياته تېري شوي دي، دهٔ په ډېره مجبوري کښي موږ سره مدد وکړ او موږ تر اوسه روپۍ نهٔ دي برابري کړي، دا وخت يوه پيسه په کور کښي نهٔ لرو.

د ملک دا يقين ؤ چي په کور کښي يو پيسه نشته مګر وې ويل چي دروغ مهٔ وايه ماته معلوم دی چي ستا په کور کښي څه شته او څه نشته. بيا يې په زوره تور ته رږغ کړو چي هلکه توره! د کور تلاشي يې واخله بيا يې ملا ته مخ کړو او ورته يې وويل چي وا ملا صاحب اوس يې له کوره روپۍ کاږم که نهٔ ؤ د دې سړي دروغ در ښکاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـور يـې د کـور تلاشـي واخسـته کـونج کـونج يـې وکتـې مګـر هـيڅ يې نـه کـړو پيـدا ، او ملـک تـه يې وويـل چـې صـاحب مـا خـو د کـور هـر کـونج (ګـوټ) او سـوروی (سـوري) وکتلـو هـيڅ مـه نـۀ کړو پيدا ، نۀ پوهېږم چې چېري يې چيخلي (منډلي) دي.

ملـک بيـا تـور تـه پـه غصـه کښـې وايـې چـې ګـوره زۀ درتـه وايـم چـې شـته او تـۀ وايـې چـې نشـته. د دې مقصـد خـو دا دی چـې زۀ دروغ وايـم او تـۀ رښـتيا. ملـک سـوټی ورسـره پـورتـه کـړو او د تـور پـه خـوا يـې پـه زوره وخنډلو تـور يـوه خـوا تـه شـو او سـوټی د خـالو پـه ورانـه ولګېـدو. د خـالو تـر خُلـه لويـه چيغـه ووتـه چـې مـړ دې کـړم ظـالمـه. ملـک چـې د خـالو چيغـه واورېـده چـې ماتـه يـې ظـالم وويلـو زر يـې بـل سـوټی ورسـره کـړو او پـه مـلا يـې ووهـو. بيـا يـې يـوه مضـبوطه پلتـه (لغتـه) ور وخنډلـه او هـر څـه چـې پـه خُلـه ورته راځي هغه خالو ته وايي.

تـورپېکۍ چـې دا وليـد زر يـې قـرآن ملـک تـه ونيـو چـې دې قرآن ته وګوره بس که بس که.

ملــک د تــور پېکــۍ خواتــه ســترګي ور واړولــې او وې ويـل چـې دا ټولـه مـرداري سـتا لـه لاسـه ده. تـا قـرض واخسـت او اوس راته انکار کړې.

څه وخـت چـې ملـک تـورپېکۍ تـه غصـه کـړه مـلا صـاحب رېغ وکـړی چـې هـو صـاحب دا ټـولي کيسـې خـو د ښـځو لـه لاسـه خرابي دي، دا ښځه که مۀ وايه نو به دا زړۀ شيني نۀ ۋ.

ښـۀ سـاعت ملـک پـه غصـه غصـه کښـې ډېـري بـې پـردې خبـري وکـړې، اخـر کښـې يـې وويـل چـې اوس ځـم کـه مـو پـه يـوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتـه (هفتـه) کښـي ماتـه پیسـې کورتـه نـهٔ راوړې نـو بـه لـه تاسـو دا پیغله لور درخانۍ په خپل کور کښېنوم او ملک ورڅخه ووت.

د ملـک دهمکـۍ او کـورنۍ نیسـتۍ ټـول کـور پـه ځـان حیـران کـړو او پـه کـور ژړا فریـاد ګـډ شـو. ټـول کلـي دا ژړا واوریـده هـر سـړي کوشـش کـوی چـي پـه منـډه ورشـي چـي څـه وشـو. څـوک پکښـي مـړهٔ شـول او کـه نـوره څـه بـلا پـه ګـډه شـوه. څـوک چـي راځـي پــه حـال خبـر شــي او یـو خواتـه کښـېني او خواخـوږي کـوي او د ملـک د رویـې غندنـه وکـړي. څـه وخـت چـي د عـامي خواخـوږي اظهـار خـتم شـو او روشـن خـان نـومي یـو ځـوان چـي د مهربـان ملګـری ؤ وې ویـل چـي ګـورئ دا بدسـلوکي نـن یـوازي د خـالو اکـا سـره نـهٔ کېـږي. زمـوږ د کلـي والـو سـره تـل کېـږي. او دا زمـوږ د ټولـو سـره ګـډه ده. زمـوږ پـه کلـي ډېـره تیـاره ده، ملکـان ظلـم پـه کـړي، ملایـان فتـوې ورکـوي تـر څـو چـي د ملکـانو ملکـي مـو نـهٔ وي ختمـه کـړې او ملایـان مـو پـه سـمه لار نـهٔ وي روان کـړي دا بـه کېـږي. دا ستاسـو خبـري بـې معنـې دي، تـر څـو چـي مـوږ ملـک ګـوهر تـه یـو مـوټي شـوي نـهٔ یـو او د ملـک ملکـي او د خانـانو خـاني مـو نـهٔ وي ورکـه کـړې دا ظلـم بـه کېـږي او د دوی ملکـي او خـاني مـوږ پـه اتفـاق زر ختمـولی شـو. دا مـوږ چـي ملایـان او ملکـان بـد او کـافران بـولي د هغـه صـرف دا وجـه ده چـي مـوږ ملکـانو تـه وایـو چـي ظلـم او نـاروا مـهٔ کـوئ او ملایـانو تـه وایـو چـي ددې ملاتـړ مـهٔ کـړی. دوی دواړه مفـت خـواره او حرامخـواره دي، ځکـه مـو بـد یسـي. کـه چېـري زمـوږ نظـام راشـي بیـا بـه نـهٔ ظلـم وي او نـهٔ حرامخـوري او مفـت خـواره او ځکـه دوی تاسـو راتـه لمسـوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپل انجام پوه دي. روشن خان تولي خبري په زړۀ پوري وې په هر چا ښې لګېدې مګر ملايانو په علاقه کښې په روشن خان او ددۀ په ملګرو پسې ناجائزه توهمتونه لګولي وو او که څوک ددوی خبرو ته ښۀ ووايي يا يې ملګری شي هغه هم د توهمت مالک شي، ځکه دلته د ملګرتيا يا د حق ويلو دړغ چانۀ وکړ او څه وخت خلک سره ولاړ وو بيا لاړو، هر يوه به بل ته ويل چي خبرې يې صحيح او ښې وکړې افرين شه مګر موږ.........

سبا سهار خالو خپل ورور کالو ته ورغلو هغه ته يې د ملک تولو کيسه وکړه د هغه تجويز دا ؤ چي مځکه خرڅه کړه مګر خالو دا تجويز نۀ منلو ځکه چي اوس په دې پټي پوري مي ذات قام کلی او هديره معلومه ده، که مځکه نۀ وي نو دنيا به څه راته وايي. بل تجويز هغه دا ورکړو چي دوه خرۀ لرې دا خرڅ کړه مګر دا تجويز يې هم خوښ نۀ ؤ ځکه چي خرۀ که خرڅ کړم د بل کار نۀ يم اوس هم دا خرۀ مي د روزۍ ذريعه ده، تر خرو خو مځکه ښۀ ده چي خرڅه يې کړم، مګر هغه هم نۀ خرڅوم.

اخر خالو پخپله دې ورور ته وويل چي مځکه په ګروه کړم چي کله مي وس پيدا کړو خلاسه به يې کړم، فی الحال به له دې بلا ځان په خلاس کړم. کالو ښۀ ساعت په فکر کښې ؤ اخر يې تر خپلو تجويزو دا تجويز خوښ شو. خالو دا مشوره له تورپېکۍ سره هم وکړه هغې هم ور خوښه کړه خالو اوس سړی غواړي چي روپۍ ورځخه واخلي او مځکه ګروه کړي، مګر کلي کښي څوک داسي هستمند نۀ ؤ اخر يوه شپه خالو څو کسان ځان سره ملګري کړو او ملک کورته ورغلو چي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه په قرض کښي ګروه کړه یا یې په قیمت واخله مګر هغه ورته انکار وکړي او ډېر په غصه یې ورته وویل چي تر اوسه دي ولي دې ته فکر نهٔ ؤ اوس چي په دې پوه شوې چي ملک زوی ته وادهٔ غواړي او تهٔ ووېرېدې چي له ما لور نهٔ بوځي په دې ځان پوه که چي بل چاته یې ور نهٔ کړې، ستا لور به زما د زوی وي اوس لور په خوښه راکړه دا روپۍ هم درپاته نوري به هم در کړم زما مځکي ډېري دي هغه نهٔ شم ابادولی ستا مځکه به څهٔ کوم. البته اوس به دومره نیکي درسره وکړم چي یوه هفته به نور معیاد درکړم د لور په باره کښي یې ورته وویل چي لور دي زوی ته وادهٔ غواړم کني ستا تر کور بل ښهٔ ځائ چېري دی او دا به هم ډېره عجبه او ستاسو د شان خلاف به وي چي تهٔ لور راکړې او زهٔ لور درکړم، خو زما خبره په غوږ کښي ونیسه. خالو ډېر خواستونه ورته وکړو مګر د ملک تر خُله چي یو وار (ځل) الفاظ ووت نو هغه داسي مثال لري لکه چي په پرښه په کاڼي ولیکل شي.

اخر خالو نا امیده ځني روان شو او په دې یې زړهٔ خوشحاله ؤ چي یوه هفته یې نور معیاد راکړ.

بله ورځ سهار وختي یو بل کلي ته لاړ دلته یو ښهٔ شتمن سړی دی چي د جمک په نامه مشهور دی. په خپل کلي کښي یې مځکي لږ دي لاکن په شاوخوا کلو کښي یې ډېري مځکي دي. له چا یې په قیمت اخستي دي او له چا یې ګروه کړي دي. خالو چي ورغلو او دې سړي سره یې ولید او مجلس یې ورته وکړو دې سړي ته د خالو مځکه له پخوا معلومه وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې هم خبر ؤ چې اوس يې د بادام او سيب درختي پرې لګولي دي تر نيمي زياته برته رسېدلي دي.

جمک دا خيال ؤ چې يوه درخته چې برابر فصل وکړي ۱۵۰ روپۍ د کال جوړوي خالو ۱۵۰ درختي لګولي دي چې د کال ښهٔ پيسه جوړوي، مګر هغه خالو ته وويل چې ستا له مځکي ماته هيڅ فائده نهٔ راځي چې زهٔ تاته پيسې درکړم نو ستا له پېټي دومره پيسه راځي چې څلور کاله کښي زما روپۍ نهٔ شي نغدولی.

خالو ورته ويل چې په قسم درته وايم که دا قرض مهٔ وايه که مه دا مځکه ګروه کړې وای، ځکه د يو کال بعد به ددې مځکي امدن تر پنځه زره کم نهٔ وي اوس هم چې نيمه مځکه غير اباده ده او درختي برته نهٔ دي رسېدلي زما برابره ګزاره په کېږي چېري چې درختي فصل ته ورسېږي.

له ډېري وېنا بعد جمک ورته وويل چې ماته به اجازه وي چې غير اباده مځکه به ابادوم، ولي چې ستا اوبه ډېري دي او اباده مځکه دي کمه ده او کله چې تهٔ مځکه خلاسوې نو په غير اباده مځکه چې زما څومره خرڅ راغلی وي هغه به ورسره راکوې، که چېري دا شرط نهٔ دی بيا يې زهٔ نهٔ شم نيولی، ماته چې خدای تعالٰی دنيا راکړې ده خو ددې لپاره يې راکړې ده چې ماشومان په ارام کړم او که ګټه مي نهٔ وي نو به يوه ورځ دا دنيا ختمه شي او ماشومان به مي وږي شي، له لوږي به مړهٔ شي، په ورځ د قيامت خدای تعالٰی ته به په دې باره کښي څه جواب ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو پوه شو چي مځکه ټوله غواړي او مجبور يم له هغې بلا په بل رنګه ځان نۀ شم خلاسولی او شرط يې ورسره ومنلو مګر روپۍ يې څه زياته ځني وغوښتې، جمک نهه سله روپۍ ورکړې او خالو روپۍ واخستې او مځکه يې په جمکه ګروه کړه او کورته لاړ.

په سبا سهار خالو اتۀ سله روپۍ د ملک کور ته وروړې نن ملک ډېر په مينه روغبړ ورسره وکړ او ښۀ عزت يې ورکړ، د کلي او شا خوا د علاقې په حالاتو يې خبري ورسره وکړې اخر ملک د دهمکۍ اميز خواست په طرز ورته ويل چي خالو لور به چاته ضرور ورکوې بل چاته يې مۀ ورکوه، زما زوی ته يې راکړه، ښۀ به په عزت او په ارامه به وي، ستا به هم لاس راپوري خلاس وي، مګر خالو هيڅ جواب ورنکړ او له جيبه يې روپۍ راوکښې ملک ته يې ورکړې.

ملک چي روپۍ وليدلې طبيعت يې ډېر خراب شو مګر څه يې نۀ وويل او روپۍ يې وشمېرلې پوره وې له څنګ سره تر سروژده (تکيې) لاندي يې کړې.

وروسته يې بيا کيسه ورته وکړه خالو له دې واره دومره قدر ورته وويل چي ستا خبره مي ښه واورېده ستا تر کور بل لوی او د عزت ځای نشته، مګر زۀ زوی ته واده پرې غواړم په دې به له ما طبيعت نۀ خرابوې.

ملک چي دا جواب واورېدو ډېر غصه شو او ورته يې وويل چي زما خواستونه دي په مځکه تس (غوزار) کړو، واقع

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې نه ښه سړی یې او دا متل یې تېر کړو......... خیر اوس به درسره زه ګورم.

خالو چې دهمکۍ واورېده سخت وویرېدو ، یو ساعت پس ولاړ شو او ملک ته یې د رخصت لپاره لاس ور وغزاوه، ملک هغه شان غصه ؤ او خالو بغیر د رخصته روان شو. خالو پوه شو چې ملک څه بد راسره کړي، ځان سره یې وویل چې دا مې د ځان سره لوړه (قسم) ده چې لور به د زوی په واده ورکوم که څوک ښه راسره کړي او که بد، مګر دا فیصله بد بدله نه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

له بده مرغه يوه ورځ د خالو خر د ملک په کښت ورګډ شو، دا وخت ملک په کوټه ناست ؤ او په دربين (دوربين) يې شا خوا مځکه کتله اخر چي يې خپل پټي ته وکتل او يو خر په ګډ شوی دی هم په کښت کښي بزګر لګيا ؤ چي خر يې وليد، زر يې له ملکه وويست، ملک به دربين کښي ښه تر ډېره ورته کتل او وې پېژندو چي دا د خالو خر دی، خو د تصديق لپاره يې تور پسي ولېږلو چي دا خر وګوره د چا دی او دلته يې راوله. تور په منډه ورغلو او خر يې د کور په خوا را ويست. ملک تر اوسه په کوټه ناست ؤ چي تور ورننېږدې شو ملک ور ږغ کړو چي هلکه توره! خر د چا دی؟ تور جواب ورکړ چي صاحب دا د خالو خر دی. ملک چي واورېدو طبعيت يې ډېر ښه شو او د ځان سره يې وويل چي دا دی خدا راکښېباسو اوس بې تانګونه ټينګ کړم، بيا يې تور ته وويل چي خر خالو ته وروله او ورته ووايه چي خر دي په کښت ګډ شوی دی او زر دي اته شلي روپۍ د تاوان راوړي، کنې تر ما به بده بلا نۀ کړي پيدا.

تور هم خالو ته ورغلو او خالو ته يې دا وېنا وکړه. هغه پوه شو چي کيسه د تاوان نۀ ده بلکې هغه راته ويلي ؤ چي درسره ګورم به او اوس خامخا پلمه غواړي او تنګوي مي. خالو تور ته ويل چي تۀ درځه زۀ هم ملک ته درسره ځم، خر تر اوسه دلې ؤ بيا يې څنګه د اتو شلو روپو تاوان وکړ، دا نامکنه ده ملک زورور دی اوبه يې په پېچومي خېژي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو له تور سره ملک ته ورغلو او ورته یې وویل چې صاحب زما خرۀ تاوان کړی دی دومره تاوان واخله چې شوی دی نۀ اتۀ شلي روپۍ. ملک د خالو له وینا پس ډېر غصه شو او وې ویل چې تاوان خو تر دې هم زیاته شوی دی، مګر ما ستا خیال وساتو چې غریب سړی دی نیم تاوان ورځخه واخله او تۀ په دې هم ناراضه یې بس زیاته خبري د قران ښې دي، نوري خبري ۀ کوه، ماته تاوان په منډه راواړوه، کنې په دې ځان ښۀ پوه کړه چې زما نوم ملک ګوهر خان دی او دا ستا غوندي مې ډېر تر خاورو لاندي کړي دي.

خالو د یوې بلې خبري کولو لپاره خُله سره یووړه، مګر ملک پرې ور راپورته شو چې بس ما درته وویل چې زیاتي خبري مۀ کړه، په منډه له دې ځایه وځه او تاوان راوړه.

خالو له ملک ځخه روان شو او ځان سره یې وویل چې ملک اوس ځان او موږ په بدۍ کښېباسي، خیر تر څو چې ځان مه ورځخه کتلی شو ګورم بې او دا متل ورپه یاد شو چې ګنډه (غوټه) په لاس خلاسېږي نو غاښو ته څۀ ضرورت دی او داسې یې د ځان سره جوړه کړه چې کلي کښې څو سپینږیري به د ځان سره ملګري کړم او ماښام به د ملک کورته په خواست ورشو، ماښام یې د کلي څو سپین ږیري او د کلي ملا صاحب د ځان سره ملګری کړو او ملک کور ته ورغلو او خواست یې ورته وکړ چې صاحب موږ د خدای بندګان او ستا سړي یو، تا له په خواست راغلي یو، تۀ به مهرباني کړې تاته خدای ډېره درکړې ده او په دې اتۀ شلو روپو ستا دنیا نۀ لړېږي (کمېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ګوهر خان ورته وویل چي ما تر اوسه چا سره ناجائزه نۀ ده کړې او نۀ ما په چا ناحقه دعوه کړې ده او نۀ چاته خپل حق وربښېړدم. تاسو وایاست چي حق مۀ غواړه دا به ناجائز نۀ وي دا دی ملا صاحب تاسو سره راغلی دی، د شریعت په غاړه دي ووایي چي دا حق لرم که نۀ.

د ملک له دي وینا پس یو سپین ږیري وویل چي صاحب موږ دا نۀ وایو چي ستا حق نۀ دی او تۀ ناروا کړې، موږ وایو چي لږ مهرباني راسره وکړه په دې به خدای نور مهربانه شي تاته یې ډېره درکړې ده.

ددې پسین ږیري وینا لاجاري وه چي ملک لږ غصه شو او په غټ ږغ یې وویل چي په خبره ځان پوه کړئ، هغه دا چي زۀ نۀ یوه پیسه خپل حق چاته پرېږدم او نۀ یې له چا غواړم او په دې ټول عمر مي داسي نۀ دي کړي او نۀ مي په خپل حق له چا سره څه فیصله یا شریعت کړی دی. ولي چي خپل حق مي دی. شریعت او فیصله په خپل حق ولي له چا سره وکړم او زۀ چي هر چا سره فیصله او شریعت کړم نو زما په حال او حېثیت به وي. ما سره دومره زور شته چي په خپلو متو یې ځني اخستی شم اوس تاسو راغلي یاست صرف ستاسو لپاره به په دې ملا صاحب شریعت درسره وکړم او ودي وایي چي حق مي کېږي که نۀ. ملا ورته وویل چي صحیح ده ستا حق دی او مانبام په جومات کښي کلیوال سره ږغېدو هغو ویل چي تر دې زیاته تاوان وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملا صاحب په خبرو دا سړي پوه شول چي د ملک خواته خبره کړي او ملا د ملک د زړۀ خوشحاله کولو لپاره ښکاره دروغ وايي، ملا صاحب چي دروغجنه خبره ختمه کړې نۀ وه چي يو سړي پرې ور ږغ کړو چي ملا صاحب زۀ په جومات کښي ناست وم دا خبره چا نۀ کړې او نۀ څوک په دې خبر دي.

د دې سړي په وېنا ملا سخت وشرمېدو او په غصه کښي يې وويل چي زۀ د ملک لپاره خپل ايمان نۀ خرابوم اوس تۀ په ما ستا په خُله دروغ اړوې، الحمدالله زۀ خداى پاک له دې ډېر پاک ساتلى يم، زۀ نۀ ستاسو او نۀ د ملک لپاره دروغ وايم بيا يې ملک ته وويل چي صاحب دوى هم مني او په شريعت کښي دي حق کېږي اوس يې غواړې که نۀ هغه ستاسو کار دى. ملا صاحب خپله خبره نوره هم داسي جاري وساتله چي ملک صاحب دا سړى ځان ته مسلمان وايي خو تل د کفارو کارونه کړي څو ځله دې سړو ماته ويلي دي چي ملک ظالم دى سود خور او حرام خور دى دا دى او هاغه دى، مګر اوس ستا تر مخ يې خُله مړۀ مړۀ کېږي او مخامخ يې اوس وويل چي نۀ نۀ کله تا په چا ظلم نۀ دى کړى تا د چا حق نۀ قبضه کړى ۀ او نۀ خوړلى.

ملا صاحب د خپلو خبرو په ميان (منځ) کښي غاړې صفا کړې او ملک ته يې وويل چي دا خپل کليوال به يوه ورځ تاته مصيبت وي او تۀ به د دې خلګو له لاسه داسي بې عزته او بې کوره يې لکه چي اوس اوغانستان (افغانستان) کښي ستا نمنه ډېر عزت مند بې عزته شول. په رښتي کښي مهربان راغلى ۀ او دا ټول يې لمسولي دي. مهربان دې خالو ته ويلي ۀ چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زوی په سکول کښي داخل کړه، تعلیم په وکړه او سبا به یې تر ملک زیاته عزت وي، تېره ورځ تهٔ خپل قرض غوښتلو له خالو ته ورغلی وې له تا وروسته روشن خان چي هغه هم د روسیانو په عقیده دی تا پسې یې تقریر کړی ؤ او کلیوالو ته یې ویلي ؤ چي سره متفق شئ، د ملکانو ملکي د سردارانو سرداري او د ملایانو ملایي ماته کړئ، دا ظالمان دي. ملا صاحب د وېنا په اخر کښي وویل چي په کلي کښي د روشن او مهربان غوندي ناسور وي نو قسم په خدای چي یوه ورځ به ډېر عزت مند او عالمان بې عزته وي. روشن او مهربان دي یوه کړل شي توبه ګار دي شي او که دوی توبه نهٔ کاږي شریعت یې مرګ روا کړی دی. باید له منځه دي یوړل شي، هر چا که مړهٔ کړو هغه غازي دی او دوی مرتد شوي دي، هیڅ قصاص یې نشته. د ملا صاحب په دې خبرو د ملک سترګي سرې شوې او ملا صاحب ته یې صرف دومره قدر وویل چي ښه دي وکړو په وخت دي خبر کړم، زما هم څه شک ؤ، خو دا دی چي تا یې تصدیق وکړ، اوس زهٔ ډېره ښهٔ ورسره پوهېږم او زهٔ به یې زر علاج وکړم.

ملک دې سړو ته وویل چي ښه ستاسو په خُله یوه ده په زړهٔ کښي بله، زما له کوره ولاړ‌ېږئ او خالو ته یې وویل چي سبا مازدیګر پوري که تاوان رانهٔ وړې نو ماسره دي ښهٔ علاج شته.

دا سړي د ملک له کوره ووتل او ملا صاحب له ملک سره پاتي شو، په لاري کلیوال یو بل ته وایي چي کیسه ټوله ملا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب مرداره کړه او دا روشن خان او مهربان خو صحيح خبري کړي چي دا دواړه ظالمان او ملګري دي. د ملک سره به هلته ګورو چي لاس راواچوي او روشن خان ته حال ورکړئ چي هغه دي خپل ملګري په دې خبر کړي چي ډېر زر زموږ او د ملک جنګ شروع کېږي. بايد په دې جنګ کښي موږ ګټه تر لاسه کړو او د ملک ملکي د تل لپاره ختمه شي او ملا په باره کښي ټول کلي صلاح سره وکړه او جومات څخه به يې باسو او اينده لپاره به داسي عالم غواړو چي هغه د سياست په خبرو کار نۀ لري او د کليوالو په ميان کښي د شيطانۍ خبري نۀ کړي.

خالو سره د جمک له روپيو سل له قرضه زياتي وې تر اوسه يې نۀ وې لګولي، دا سل روپۍ يې په دې سهار ملک ته ورورړې او ورته يې وويل چي دا نوري روپۍ به بيا در کړم.

ملک دا سل روپۍ ورڅخه ونيولې او ورته يې وويل چي پاته روپۍ به سبا ته پخپله راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

سبا سهار وختي ملک خپل زوی خان زاده بازار ته ولیږو چي په خالو رپورټ وکړه چي خالو له مخه (منځه) ووځي بیا به د زوی وادهٔ زر پیدا شي.

خان زاده په خپل موټر کښي بازار ته لاړو او په عرض نویس یې یو رپورټ ولیکلی چي زموږ په کلي کښي ځیني کسان د ملک او اسلام خلاف خبري کړي او خلک په عذابوي تاوانونه کړي، که څه هم دا یو لوی ګروپ دی چي ټول معلومات یې موږ ته نشته خو د خالو په باره کښي موږ ته معلومات تر لاسه شوي دي. د خالو په ذریعه دا خلک په کلي کښي بد امني جوړول غواړي، حکومت دي مهرباني وکړي دا سړی دي ګرفتار کړي او سزا دي ورکړي چي په کلي کښي امن برقرار وساتل شي.

د درخواست لیکلو وروسته خانزاده تحصیل ته ورغلو اې سي AC نوی راغلی ؤ، د خان زاده شناخت ورسره نهٔ ؤ، د اې سي د دفتر په دروازه کښي چپړاسي چي خان زاده ولید زر ورته ولاړ شو او سلام یې ورته وکړ، وروسته یې دروازه ورته خلاسه کړه، خان زاده ورننوت او چپړاسي ورپسي ننوت. اې سي ته یې سلام وکړ او ورته یې وویل چي صاحب دا د ملک ګوهر خان صاحب زوی دی خانزاده نومیږي. د اې سي او خان زاده چي تعارف سره وشو دواړو ښه په مینه روغبړ سره وکړ، د اې سي په وینا د نورو خلکو دفتر ته راتګ تر هغه وخته بند شو تر څو چي خان زاده ورسره ناست ؤ. دوه نیم ساعته خانزاده ورسره ؤ اخر اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي ورته وويل چي څنګه راغلی يې، موږ دي څه خدمت وکړو.
خان زاده له جيبه درخواست را و ايست ور يې کړ.

اې سي چشمي په سترګو کړې او درخواست يې ولوست بيا يې خان زاده ته وويل چي دا عناصر په دې علاقه کښي ډېر دي، څه وجه ده له دې درخواسته داسي معلومېږي چي دا په کلو کښي هم ممبران لري او د دې خلګو خلاف بر وقت کاروايي نۀ وشي يقيناً دا به ملک ته خطره پېښه کړي. زۀ به په دې باره کښي له بالاافسرانو سره خبره وکړم او في الحال به دا سړی ګرفتاره کړم. او يو درخواست يې هيډکوارټر ليويز کښي جمعدار ته وليکلو چي فوراً دا سړی ماته حاضر کړه.

اې سي چپړاسي ته اواز وکړ چپړاسي ورته ودرېد او اې سي ورته وويل چي دا رپورټ په ناظر درج کړه او ناظر دي زما خوا ته راشي. چپړاسي هم درخواست ناظر ته يوړ او ورته وويل چي اې سي وايي رپورټ دي درج کړي بيا دي راشي. ناظر هم رپورټ درج کړو او اې سي له ورغلو.

ښۀ داسي وکړه چي زما جيپ تيار کړه ليويز جمعدار ورسره کړه او دا سړی دي ګرفتار کړي. اې سي ناظر ته وويل.

ډېر ښۀ صاحب ناظر په جواب کښي ورته وويل.

ناظر زر جمعدار سره څو تنه ليويز ملګري کړل او جيپ يې ورته تيار کړو او روان شو کله چي جيب کلي ته ورسېدو د خالو د کور پوښتنه يې له يو سړي څخه وکړه. دې سړي د خالو کور ور وښوو، مګر دوی دا سړی له ځان سره په جيپ کښي کښېناوه او د خالو کور ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو چې د کور په غولي کښې جيپ وليد ډېر و ډار شو چې د ملک کوتک ماران دي، په وېره وېره کښې د موټر لوري ته روان شو چې ورنږدې شو نو ږغ يې پرې وکړ چې خير دی ځوک ياست د چا کور غواړئ.

جمعدار ورته وويل چې خير دی تر دې ځايه راتلو، ته مو پکار وې يو چا رپورټ کړی ؤ چې تا څه تاوان کړی دی اوس به ته راسره ځې، کليوالو چې موټر وليد هغه ټول حيران شو د کلي ټول ماشومان او سړي د خالو کورته راغلو، هر سړی پوښتنه کړې چې خير دی څه کيسه ده او هر سړی سرحاله شي او پوه شي چې ملک رپورټ کړی دی او د ملک خلاف په کلي کښې يو لوی رجحان پيدا شو، خالو سره رټ شو لاس پښې ژبه يې وچه شوه، بدن يې مړ شو، جيپ کښې خالو په ځان نۀ ؤ پوه، ښه ساعت پس په ځان پوه شو سترګي يې روڼې شوې، کتل يې چې يو بل څنګ ته مه تو پکچي ناست دي، خالو تر اوسه په جيپ کښې نۀ ؤ کښېنستی ځکه يې سر چکر خوړی او زړۀ يې ډکېږي.

جيپ د تحصيل تر مخ ودرېد، ليويز والا ځني ځوړ (کوز) شو. خالو هم له جيپه ځوړ شو زړۀ يې ډک ؤ او يو خوا ته کښېناست، قی (باکی) يې ووهلې، يو ليويز وال چې ډېر رحمدله ؤ په منډه يې له نږدې هوټله مالګه پياز ورته راوړو، خالو مالګه وڅټله او پياز يې بوياؤ ښه ساعت پس جمعدار خالو ته وويل چې راځه او د اې سي دفتر ته يې ورننه ايست. جمعدار اي سي ته وويل چې صاحب خانزاده چې په چا رپورټ کړی ؤ هغه مو را ويست او دا دی تاته مو حاضر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي خالو ته وکتل او په ډېره غصه ناکه لهجه يې ورته وويل چې ته هم خلک تنګوې، د ملک او دين خلاف خبري کړې، ته د غدارانو په خبرو خطا وتى يې اوس به تاته ددې عمل جزا درکول کېږي.

نه نه ما څوک نه دي تنګ کړي او نه مه د ملک او دين خلاف خبري کړي، نه ما چا سره څه بد کړي دي، خالو په کپنا کښي ورته وويل اې سي ناظر ور وغوښت او ورته حکم وکړي چې د دې سړي حلفيه بيان واخله مثل مکمل تيار کړه.

ناظر هم د اې سي په حضور کښي له خالو د استغاثې مطابق بيان جوړ کړو، خالو په بيان کښي وويل چې زه نه د دين او ملک خلاف يم او نه مي د دين او ملک خلاف خبري کړي دي او نه ماته هغه خلک معلوم دي چې داسي خبري کړي او نه ما څوک تنګ کړى دى.

په ما د ملک زوى څکه رپورټ کړى دى چې هغه د خپل زوى لپاره له ما لور غواړي مګر ما يې دا خبره نه ومنله څکه هغه داسي غلط الزام په ما لګولى دى.

د خالو بيان ختم شو مګر ناظر داسي ټکي له خپله مخه (څانه) په بيان کښي وليکل چې خالو مجرم ثابت شي ناظر ليک ختم کړو او د ليک په اخر کښي يې د خالو ګوته ولګوله.

ناظر يو ليويز وال ته خالو په نګراني کښي ورکړى او په کاغذو لګيا شو او دوې ګهنټې بعد يې ټول مثل اې سي ته پېښ کړو اې سي ټول مثل وکتلو، ورسته يې په يوه سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاغذ په لاس وليکل چي د مجرم په باره کښي خانزاده موږ ته اطلاع راکړې وه، په دې سلسله کښي مکمل تحقيقات وکړل شو او دا ثبوت شوه چي دلته ځيني غير ملکي ايجنټان شته چي په ملک کښي قومي او طبقاتي نفرت خپروي، مجرم هم له دې ډلي دی او په خپل بيان کښي اقرار کوي چي ما څخه غلطي شوې ده، له دې واره دي معافي راته وشي لهذا موږ مناسب ګڼو چي مجرم ته ۴۰ ايف سي آر FCR تحت درې کاله د قيد سزا او تاوان په باره کښي درې سله روپۍ جرمانه بصورت ديګر درې مياشي نوره سزا دي وي او مثل دي داخل دفتر شي.

اې سي په دې خپل ليک باندي دوباره نظر واچاوه يو ځای حرف پاته ؤ هغه يې وليکلو او په پای کښي دستخط وکړی. له ليک وروسته خالو يې دفتر ته طلب کړو او ورته يې وويل چي ستا په باره کښي موږ ته کوم رپورټ شوی ؤ هغه تحقيقات مکمل شو او زۀ اوس هم په تا مهرباني کړم او تاته درې کاله جيل درې سله روپۍ جرمانه بصورت ديګر درې مياشتي مزيد سزا درکوم. خالو چي حکم واوريد زر د اې سي په پښو کښي پرېووت چي صاحب د خدای لپاره ما هيڅ نۀ دي کړي ماته جيل مۀ راکوه. زما ټول کور به ملک ختم کړي. په ما رحم وکړه او دفتر کښي داسي مظلومانه نارې جوړي شوې چي په ټول تحصيل کښي حاضرين د اې سي په دفتر ور ننووت حال يې وکړ څوک په دې سلسله کښي د ښۀ او بدو رای ورکړي او څوک هيڅ ږغ نۀ ولري او له دفتره ووځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي ليويز والاته وويل چې دا به جيل ته يوسئ. ليويز والو خالو تر لاسو ونيو او جيل ته يې يووړ.

تورپېکۍ او کالو ټوله شپه د خالو په انتظار کښي تېره کړه. هره ګهنټه بعد به کالو له کوره راتلو او تور پېکۍ څخه به يې حال وکړ چي لالا نۀ دی راغلی.

سهار وختي کالو د روشن خان کور ته لاړ او کيسه يې ورته وکړه. دواړو تياري وکړه او بازار ته لاړو او مهربان پسې وګرځېدو اخر کښي يې هغه پيدا کړو او کيسه يې ورته وکړه. مهربان له کالج څخه چهټۍ واخسته او تحصيل ته لاړو ناظر څخه يې پوښتنه وکړه ناظر او مهربان په داسي ژبه خبري سره کړې چي کالو نۀ پرې پوهېدو. بيا کاغذونه سره وګوري د مهربان په مخ توري چمبې لاړې، مهربان د ناظر له کمرې ووت کالو او روشن ورپسې ووت او ساعت ولاړ ؤ، کالو د مهربان په پريشاني او غصه پوه شو او څو ځله يې تپوس څني وکړ مګر هيڅ جواب يې ورنۀ کړو.

بل وار مهربان د اې سي په کمره ورننووت، کالو او روشن هم ور پسې ننوتو، مهربان او اې سي ډېر سخت او په غصه خبري سره کړې، له اې سي سره څو تنه د شملو وال ناست وو، هغو مهربان په خواستو او په زوره د اې سي له کمرې وايستو ،کالو نور هم پريشانه شو اخر چي بهر ووتو مهربان کالو ته وويل چي د ملک زوی خان زاده په خالو اکا رپورټ کړی دی. سرکار خالو ته درې کاله جيل ورکړی دی. نن ورځ يې دلې ده سبا به يې سنټرل جيل حيدراباد ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران هم په کلي کښي دا خبره اوريدلې وه او مور ته يې وويل چې کليوال سره رغيږدو او ويلې چې بابا دې کاله لپاره جيل ته لاړو، تورپيکۍ له مخه پريشانه وه باران چې دا ورته وويل څه شکي شوه.

ماز ديګر کالو چې ورغلو او تورپيکۍ ته يې حال ورکړ په کور کښي ژړا او فرياد شروع شو، د دوی په ژړا ټول کلی د خالو په قيد او سزا خبر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

پـه سـبا هـر کليــوال تــورپېکۍ تــه راځــي او د همــدردي اظهـار ورسره کړي او نصيحت ورتـه کړي چـي ډېره افسوس ناکـه واقعـه ده، تـر صبر تېره ده مګـر تـا لـه پکـار دی چـي تـهٔ ډېـره پريشانه مهٔ کېږه، دا هلکان به په تا پوري وخت تېروي.

همـدردان يـو پـه يـو راتلـو او څـو خبـري بـه يـې تـورپېکۍ تـه وکړې او يـو خوا تـه بـه کښېناسـتو. روشـن خـان هـم راغلـو او دې خلګـو سـره ناسـت ؤ. دې سـړو پـه دې غـور وکـړی چـي اوس بـه درې کالـه لپـاره مـوږ دا کـور سـاتو اخـر فيصـله نـهٔ وشـوه او دا خبـره وشـوه چـي بـس هـر سـړی بـه د خپـل وس مطـابق امـداد ورسـره کـړي بيـا چـي هـر کليـوال د تـورپېکۍ پوښـتني تـه راتلـو ضـرور بـه يـې څـه ورتـه راوړو، مګـر لـه څـو مياشـتو وروسـته د خلګـو راتـګ کـم شـو. روشــن خــان يــوه ورځ د تــورپېکۍ پوښــتني تــه راغلــو او ورتــه وې ويـل چـي تـهٔ پـه خبـره يـې کـه نـهٔ، تاتـه بـه چـا څـه درکـول يـا څـوک بـه راتلـو، ملـک ټـول کلـي تـه اطـلاع ورکـړې ده کـه چـا لـه تـورپېکۍ سـره امـداد وکـړ نـو د هغـه بـه داسـي حـال کېـږي لکـه د خـالو حـال. روشـن خـان خپـل بيـان جـاري وسـاتلو چـي لـه ملـک څخـه بـه د دې حرکتـو حسـاب اخسـتل کېـږي، خـو لـږ مـو ده بعـد، مګـر تـهٔ يـوه نيکـي وکـړه او هـم مـوږ سـره پـه انتقـام اخسـتلو کښـي ملګـرې شـه او هـم يـو وخـت پـه دې سلسـله کښـي بـه درتـه خبـر درکـړم او ستاسـو بـه پکښـي خيـر وي. هغـه دا چـي بـاران مهربـان تـه ولېـږه د ورځـي بـه د چـا سـره مـزدوري کـوي او د شـپې بـه لـهٔ ده سـره اوسـېږي او هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له مهربانه سبق شروع کړي. په دوه نیم کاله کښي پنځه جماعته ویلی شي.

د تورپېکۍ دا یقین ؤ چي به کلي کښي ایماندار څوک دی او یا په ما باندي اندېښمن دی او په ریښتني زما په غم راسره ګډه دی په هغو کښي یو روشن خان دی. تورپېکۍ ورته وویل چي مهربان هم د باران پلار ته دا خبره کړې وه د هغه دا خوښه وه چي باران لیک او لوست زده کړي، مګر اوس خو یې پلار نشته، زۀ به د باران له اکا (کالو) سره مشوره وکړم.

روشن چي ووت کالو رالو او تورپېکۍ د روشن خبره ورته وکړه. کالو ورته وویل چي زۀ هم د باران په باره کښي راغلی وم او دې ته مي فکر نۀ ؤ چي مهربان ته یې ورولېږه، زۀ د ملک له لاسه په دې هلک وېرېږم، ملک چاته ډېري خبري کړي وې. مهربان او روشن بې شمېره ملګري لري او د ملک هم ځني وېره شي، باید چي په دې لړ کښي موږ سستي نۀ وکړو او دا کار تر سره کړو. دویمه ورځ کالو روشن خان سره ولیدو او دا فیصله یې وکړه چي مهربان ته به حال ورکوو. روشن خان خپل کار پرېښود او بازار ته د مهربان لیدو لپاره لاړ او هغه ته یې ټوله کیسه وکړه. مهربان په دې ډېر خوشحال شو او روشن ته یې وویل چي تۀ بېرته لاړ شه سبا ورځ زما ضروري او مشکل سبق دی، تۀ تورپېکۍ او کالو ته زما سلامونه وایه او دریمه ورځ دي دا هلک تیار کړي. بله ورځ به زۀ هم درشم، هلک به یې تیار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روشن واپس کلي ته راغلو، سبا چي نمر يوه نيزه قدر راپورته شو بيا يې کالو د ځان سره ملګرى کړو او تورپېکۍ ته راغلو، د مهربان سلامونه او پېغام يې ورکړ چي سبا به مهربان راځي او باران به له ځان سره بيايي، تاسو د باران کالي (جامعې) تيار کړئ.

نوره څه تياري ده يو جوړه کالي يې دي. هغه مو مينځلي دي. تورپېکۍ ورته وويل. ماښام تورپېکۍ چرګ حلال کړو او د ماښام ډوډۍ ته يې روشن خان او کالو هم را وغوښت.

په دي بله ورځ مهربان چهتۍ اخستې وه او سهار وختي کلي ته په بائيسکل راغلو، اول د تورپېکۍ کورته راغلو روغبړ او چاى يې وکړ، وروسته يې اجازه وغوښته چي زهٔ به يو وار کورته ورښکاره شم بيا به راشم. تاسو باران ته د ډوډۍ ګوله ورکړئ، زهٔ به يې کور وخورم ناوخته کېږو به نهٔ.

تورپېکۍ هم باران ته ډوډۍ ورکړه، د کالو د کور ښځي او هلکان هم تورپېکۍ کره راغلو، نږدې کورو واله حيران ؤ چي دا څه کيسه ده چي کالو د کور واله هم دلته راغلي دي، په غولي کښې ډېر پريشانه ناست دي. د دې کورو ښځي هم راغلي د دې ښځو راتګ چي شروع شوه د ټول کلي نر او ښځو مخه ورته را وکړه.

لږ ساعت پس مهربان هم له کوره راغلو او ږغ يې وکړ. چي تورپېکۍ موري موږ بس روانېږو دعا راته کړه چي کامياب شو. زيار مو ضائع نهٔ شي او د رخصت لپاره يې لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروغـزاوه. د تـورپېکۍ لـه سـترګو اوښـکي وبهېـدې او سـلګۍ يـې شـروع شـوې. مهربـان تـه لاس پـه لاس کېښـي ورکـړې، نـور څـه يـې نـهٔ شـو ورتـه ويلـی څـوک چـي مهربـان تـه رخصـت ورکـوي هغـه راځـي بـاران کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه سـر يـې لاس ورتېـر کـړي اخـر چـي بـاران لـه خـوره رخصـت اخسـتو هغـې څـو واره بـاران پـه دواړو زامـو کوښـل کـړو او لاسـونه يـې پـه سـترګو پـوري ونيـول او ښـهٔ سـاعت يـې د بـاران لاسـونه پـه خپلـو لاسـو کېښـي نيـولي وو او کښيکاږي يې (مروړي يې).

بـاران د کـم عمـر ؤ مګـر پـه دهٔ کېښـي ډېـر همـت او جذبـه وه. ټـول عزيـزان مـور او خـور يـې ژاړي او دی ټولـو تـه غصـه کېښـي وايـي چـي ولـي ژاړئ، کـه چېـري پـه غلـط او نـاروا کـار پسـې ځـم خـو وژاړئ او کـه چېـري پـه علـم پسـې ځـم دا خـو ښـه کـار دی. بايـد مـوږ خوشـحالي وکـړو، د بابـا پـه حـال ژړا پکـار ده، مګـر کـه نـن هـم مـوږ وس پيـدا نـهٔ کـړو او مـوږ انتقـام نـهٔ واخلـو نـو مـوږ واقـع بـې همتـه يـو او بيـا بـه مـوږ پـه خپلـه بـې همتـي ژاړو. بـس اوس نـوره ژړا بنده ده او رخصت راکوئ.

بـاران چـي دا خبـري ختمـي کـړې مـور تـه يـې لاسـونه د رخصـت ورکـړو. د ښـهٔ سـاعت لپـاره دواړو لاسـونه سـره نيـولي وو او تـر سـترګو يـې اوښـکي بهېـدې. د تـورپېکۍ ژړا لـږ پـه زوره شـوه پـه ژړا ژړا کېښـي زوی کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه غېـږ کېښـي يـې ونيسـي اخـر کـالو ږغ پـرې وکـړی چـي ورنـد ياري (وريـنـداري) بـس پـه خـدای يـې وسـپاره، کـالو چـي دا ږغ وربانـدي کـوو د هغـه وينـا هـم ژړغـونې وه او بـل ږغ يـې تـر خُلـه نـهٔ شـو وتلـی، خـو کـالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران تر لاس ونیوو او د جامو غوټه یې ور واخسته او روان شو. دا وخت ما سوا د روشن خان باقي د ټولو په سترګو کښي اوښکي وې. روشن خان له وخته ډېر کلک زړۀ درلود. روشن خان په حاضرینو ږغ وکړ چي وار وکړئ څه شوي دي وار مو هرلی دی. دعا وغواړئ دعا وکړئ، نن ورځ څخه د باران او ددۀ د کور تقدیر بدل شو. د نن ژړا او دا اوښکي د غم او ناروا نۀ دي دا د خوشحالۍ اوښکي دي، نن د غم اوښکي د هغو په کور کښي په هغه چا وي څوک چي د دې د کور دشمن دی. روشن خان چي وکتل ملا صاحب نۀ ؤ راغلی یوه سپین ږیري ته یې د دعا غوښتلو لپاره وویل. سپین ږیري د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او ټولو امین امین کلمه ویله تر څو چي لاسونه ټولو په مخ تېر کړو.

تورپېکۍ د هغې لور درخانۍ او د کلي ډېري ښځي او نارینه په دوئ پسې وو او له کوره ډېر لېري چي دوی په ویاله جار ووت روشن خان ورته وویل چي بس تورپېکۍ موري زیاته مه پسې ځه. دا د درختو مېوه ده ولګېده، څه وخت پس بېرته ورسېږي. بیا به مېوه خورو اوس یې ېښکه غمونه او ستړي ډېري دي، مګر څه وخت چي لویه شي بیا یې ارام او خوندونه ډېر دي. روشن خان په وینا تورپېکۍ وغېره ودرېدو او په ډکو اوښکو په هغه خوا ګوري مګر د وله له وجي نۀ لیدل کېدو.

کالو تر ډېره ددوی ملګری ؤ، اخر مهربان ورته وویل چي بس نور به نۀ راسره ځې، په لاري مهربان کالو ته هر قسم تسلي ورکوي چي باران متعلق هیڅ فکر مۀ کوئ، کالو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهربان څخه په غېږ رخصت واخست وروسته باران ته په ملا ورکوغ شو او په غېږه يې رخصت کړو او په لاس کښې يې د لسو روپو لوټ (نوټ) ورکړ او باران ته يې وويل چې مهربان هر څه درته ويل هغه کړه، خبره يې منه، مور چې بازار له درځو تا سره به وينو، د چهټۍ پر ورځ به مهربان تا ځان سره کور ته راولي.

مهربان او باران په سائيکل سپاره شو کالو پاته شو ښه ساعت په دې ځاى ولاړ ؤ او په دوى پسې ګوري، ترڅو بيا روان شو وار وار به يې په دوى پسې تر شا وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مازدیگر په جومات کښي مجلس کېدو چي باران له مهربان سره لاړ او په سکول کښي داخلېږي. ملا صاحب هم په دې خبر شوی ؤ مازدیگر چي کلیوال ږغېدو ملا صاحب ږغ نهٔ دی کړی او نهٔ د کلیوالو په مجلس ور گډ یدلو. نن له جوماته هم نهٔ راووت او په مصله ناست ؤ.

سبا ماخوستن له جمي (جماعته) پس یې مقتدیانو ته مخ ور واړو چي نن شپه د جمعې ده، له نمانځه پس مهٔ ځئ، زهٔ به څه نصیحت وکړم.

هر سړي چي له نمانځه فارغ شي د بوالې ته شا وگرځوي او تکیه وکړي. د نصیحت اورېدو په انتظار کښي کښېني.

ملا صاحب چي له نمانځه فارغ شو اول یې دعا وکړه او د نن ورځي دعا تر نورو ورځو اوږده وه، دعا چي یې ختمه کړه ولاړ شو او څو واره یې غاړي صفا کړې او نصیحت یې په دې کلیمه شروع کړو.

نحمده و نصلی علی رسول کریم اما بعد

نن شپه د جمعې شریفي ده او تل مه دا زړهٔ غوښت چي تاسو ته د الله او رسول علیه سلام مبارک خبري وکړم او تاسو ته د کتاب ورکړي لاري بیان کړم، مگر کله مي هم توفیق نهٔ وکړ او نن شپه د جمعې ده، ځکه تاسو ته مي تکلیف در کړو، تاسو به یقیناً ارام کړئ، ټوله ورځ په کارو لگیا یاست، مگر دا هم یو جهاد دی، جهاد په هر مسلمان فرض دی، الله دي موږ ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته توفيق راکړي چي الله او د رسول عليه سلام او د کتاب په لاري عمل وکړو.

ټولو حاضرينو امين ثم امين کليمه وويله.

وروسته له دې ملا صاحب وويل چي؛ د الله پاک اخري رسول عليه سلام فرمائيلي دي چي طلب د علم په ټولو مسلمانانو فرض دی هغه که نر وي او که ښځه. موږ له پکار ده چي د رسول الله صلی الله عليه وسلم په دې حکم عمل وکړو، د دين علم وکړو. د الله او د هغه لار وپيژنو او عمل پرې وکړو، مګر افسوس چي نن ځيني خلک تاسو ته د علم په نامه دهوکه درکوي، د فرنګيانو سبق ته مو بولي (دعوت درکوي) تاسو وينئ چا چي په سکول کښي سبق ويلی دی هغه نن ټول د الله تبارک وتعالی له لاري اوښتي دي، رسول د خدائ په وارثانو پسې خبري کوي، توهين يې کوي، دوی د عزتمندو ملکانو سردارانو په ضد خلک راټولي، الله تعالی په قرآن کښي فرمائي چي عزت ورکوونکی او اخستونکی صرف زما ذات دی، مګر دوی هغو ته بې عزتي ور رسوي چاته چي الله عزت ورکړی دی. موږ ته پکار ده چي موږ په خپله مسلماني فخر وکړو. انګريزي تعليم نهٔ حاصلوو او څوک چي انګريزي تعليم کړي د علماؤ دا فتویٰ ده چي هغه له مسلمانانو نهٔ دی، د مسلمان سړي زوی که په انګريزي سکول کښي داخل شي ددې هلک اووه تېر شوي او اووه راتلونکي پشتونه به دوزخيان وي. بس موږ له پکار دی چي انګريزي تعليم نهٔ وکړو او څوک چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تعليم کړي تر هغه وخته نفرت ورځخه کړو تر څو چي توبه وکاږي او کليمه ووايي.

د ملا صاحب دا خبري په روشن خان ښې نۀ ولګېدې او ولاړ شو ملا صاحب ته يې وويل چي نن له دې کلي د يو غريب سړي زوئ تللى دى او سبق وايي او تۀ وايې چي دا د مسلمانۍ لار نۀ ده او تر اوسه تا دا ږغ نۀ درولود، د کلي څلور تنه له ډېره وخته په سکول کښي سبق وايي چي دوه د ملک زويان يو يې وراره دى هغه له مسلمانۍ نۀ دي وتلي او ستا ورور چي په بازار کښي د جامعه مسجد امام دى د هغه درې زويان او يوه لور چي له ډېره وخته په سکول کښي سبق وايي هغه نۀ دي کافران، د هغو مړۀ نۀ دي دوزخيان او که غريب د ښۀ مستقبل لپاره دې خوا ته پام کړي بيا کفر هم راغلو او دوزخ هم.

د روشن خان په خبرو ملا صاحب سخت وشرمېدو مګر ملا صاحب ډېر زړور ؤ او روشن ته يې وويل چي زۀ تا پېژنم، ته کميونسټ يې، تۀ چي دا نمونځ کړې د خداى لپاره يې نۀ کړې صرف له مسلمانانو دې وېره شي.

نن جماعت کښي د ملک عزيزان او زوى هم ؤ. د ملک کورنۍ چپ له خاص ورځي جومات ته نۀ راتلو. د روشن په خبرو هغو ته سخته غصه ورغله، د ملا صاحب غصه لا جاري وه چي د ملک زوى ږغ وکړي چي پخپله د روسيانو ملګري يې مور ته هم نصيحت نۀ راپرېږدى او په عزيزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي ږغ وکړي چي له جومات څخه يې وباسئ او پکښي وغورزئ، مړ يې کړئ، مرګ يې روا دی.

کليوال د روشن له خبرو سره متفق وو او د ملا صاحب نصيحت خوند نهٔ ورکړ، اکثر کليوال د روشن په پارتۍ کښي ورګډ ؤ مګر څوک په خبر نهٔ ؤ. د ملک د زوی له وېنا څخه ټولو کليوالو ته وېره ورپيدا شوه چي روشن وژني.

جومات کښي ګړب جوړ شو ټول له جومات څخ ووتو د ملک عزيزانو په روشن د حملې کوشش کوو بار بار کليوالو کوشش کړی چي د ملک عزيزان به يې ونيول او روشن ته يې نهٔ ور پرېښودل، مګر د ملک کورنۍ نهٔ تم کېده اخر کليوالو ورته وويل چي موږ بار بار خواستونه درته کړو مګر تاسو نهٔ تمکېږئ، په دې واقعه ملا ملامت دی، تاسو ملامت ياست موږ ټول د روشن ملګري يو اوس دا يې ګز دا يې ميدان. تاسو يو هم روشن ته تسه خبره وکړئ بيا به درسره ګورو او که بله ورځ ملا داسي خبري وکړې نو نهٔ زموږ ملا دی او نهٔ به خير وکړي او اوس به موږ د ملا په ملايي غور کړو. د ملک کورنۍ چي د کليوالو خبري واورېدې هر سړی په خپل خپل ځای ودرېد ، تر خُله يې سوخل نهٔ ووت، کليوال ټول لاړو د ملک کورنۍ او ملا صاحب په جومات کښي سره پاتي شو. دوی دعا د خير سره وغوښته او خپلو خپلو کورو ته لاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

یوه ورځ ملک ګوهر خان د صاحب زاده شین ګل اخونزاده کورته ورغلی او هغه ته یې وویل چې قربان ما زوی ته واده غوښت مګر هغه وایي چې ما ته به ضرور د خالو لور درخانۍ را غواړې په دې باره کښي څو ځله ما خالو سره خبري وکړې مګر هغه به انکار راته وکړ، خالو چې ما جیل ته کوو مقصد مې دا ؤ چې له مخه یې وباسم او اوس کله وایم چې نجلۍ په زوره راوړه او کله وایم چې نۀ په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړم. مګر طریقه په لاس نۀ راځي. زۀ اوس څه وکړم په دې باره کښي تا سره مشوره کوم.

اخوندزاده یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې ورته وویل چې ښۀ به دا وي چې په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړې. نجلۍ وغواړه زور خو هر وخت شته او په اوسني واقعات خلک ډیر غصه دي. که چېري بل داسي عمل وشي نو به دې خلګو سره ګزران اړ شي، ځیني داسي خلک دوی سره شته چې هغو حکومت نه ټټر وهلی دی.

ملک ته له پخوا دا ویره وه ملا صاحب هم یو وخت حال ورکړی ؤ او اخندزاده صاحب هم په دې پوهېدلی ؤ. د ملک ویره نوره هم زیاته شوه او اخوندزاده ته ملک وویل چې خدای دې ستا عمر زیات کړي او ستا قربان شم که چېري تاته تکلیف نۀ وي ته تورپېکۍ سره په دې باره کښي خبري وکړه. امید دی چې دا کار به وشي ملک چې دا خبره ورته وکړه زر یې د اخوندزاده تر ګدیله لاس لاندي کړو. د سلو سلو څو نوټونه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېښـودل، صـاحب چـي د ملـک شـورش ولیـد او د نوټـو کشـکي یـې واورېـد پـه زړه زړۀ کښـي یـې وخنـدل او اسـمان تـه یـې نظـر کړو او پـه زوره یـې د الحمـد الله کلیمـه وویلـه او ملـک تـه یـې وویـل چـي زۀ بـه خپـل وس وکـړم امیـد لـرم چـي کـار بـه وشـي بیـا ښـۀ سـاعت دواړه سـره ناسـت وو، اخـر ملـک یـې رخصـت کـړو اخونـدزاده پـه دې فکـر کښـي ؤ چـي تـورپېکی سـره دا خبـره کـړم کـه کورتـه ورشـم. هغـه راپـوهېږي او کـه دلـې یـې راوغـواړم هـم راپـوهېږي. اخـر یـې خلیفګـان او څـو تنـه مریـدانو تـه وویـل چـي دا میاشـت د روژې میاشـت ده پـه دې مایشـت کښـي زکاتونـه ادا کېـږي ځکـه دې تـه د زکـاتو میاشت هـم ویـل کېـږي. پـه مـا چـي څـومره زکـوت دی هغـه زۀ پخپلـه ادا کـوم تاسـو مابنـام د کنـارخېلو جومـات تـه یـو کـس ورشـئ او ږغ بـه وکـړئ چـي بلـه ورځ د جمعـې ده پـه کلـي کښـي چـي څـوک غریبـان وي هغـه دې د جمعې په سهار راشي چي زکات ورکړم او نومان یې ولیکئ.

یـو خلیفـه مابنـام د کنـارخېلو جومـات تـه لاړ پـس لـه نمانځـه یـې ږغ وکـړ چـي زۀ اخونـدزاده صـاحب قربـان یـې شـم رالېږلـی یـم. د جمعـې پـه ورځ هغـه زکـوت کـاږي (باسـي) ټـول هغـه سـړي غـواړي پـه چـا چـي زکـات خېـږي او ماتـه د هغـو غریبـانو نومان راولیکئ.

خلیفـه پـه نومـانو لیکـل شـروع شـو پـه ټـول کلـي کښـي څلـور کـوره داسـي وو چـي د هغـو نومـان نـۀ ولیکـل شـو، ولـي چـي پـه هغـو زکـوت نـۀ ادا کېـدو څـوک چـي حاضـر نـۀ ؤ د هغـو نومـان به نورو ورښوو کالو خپل او د تورپېکی نوم ور ولیکلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلیفه په دې شپه دربار ته لاړ او اخوندزاده ته یې د غریبانو لستې ورښکاره کړو، اخوندزاده چې نومان ولیدو طبعیت یې ډېر خراب شو او خلیفه ته یې وویل چې دا دومره مخلوق ته چې پنځه پنځه ورکوم هم نهٔ په رسېږم زما دا خیال وو چې لس پنځلس کسان به وي اوس داسې وکړه چې صبا چې دا خلک راشي ورته وواېه چې زهٔ خطا شوی یم. د جمعې په ورځ اخوندزاده قصیده پخوي ځوک نهٔ پرېږدي. بیا به زهٔ سم حال وکړم او تاسو ته به حال درکړم. دا درې کسان یعني کالو تورپېکی او ملا صاحب په چم (چل) راننباسه چې نور ځوک درپوه نهٔ شي او ملا صاحب ته حال ورکړه چې له خلګو څخه دي جلا (ګوشه) راشي کالو او تورپېکی د ځان ملګري کړئ او دربار کښې دي هم له خلګو ځان پټوي.

د جمعې په سهار چې ملا صاحب له نمانځه فارغه شو تر نور کله وختي پورته شو او د قرآن پاک تلاوت یې هم پرېښود کور ته لاړو او صفا کالي یې واغوستو.

د تورپېکی د کور هیڅ کار نهٔ ؤ مګر ځان یې ناوخته کړو او ځان سره یې ویل چې په شنه سهار که ورشم نو به ډېره حرصمنده ښکاره شم. په کراره به ورشم، څه فرق نهٔ لري. ملا صاحب څو ځله حال ور وکړ چې راځي ده، ځان دي نهٔ ناوخته کوي. کالو لاپروند ورته ویلي ؤ چې سبا به ګډ سره ځو نو تورپېکی ښه ناوخته د لېوره په کور ورله دواړه سره ملګري شول او ملا صاحب په کور ورغو هغه د کور باهر ددوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښني ناست ؤ څه وخت چي دوی ورغلو درې واړه سره ملګري شول او اخوندزاده دربار ته ورغلو.

خلیفه یو پټ ځای ددوی دریو په انتظار کښني ناست ؤ چي دوی دربار ته ګډ شو خلیفه په ملا صاحب رږغ وکړي چي په دې لار راځئ او په پټه لار یې دوی یوه کوټه کښني چي د اخندزاده د ملاقاتیانو په کوټه پوري وه کښېنول. وروسته خلیفه راغلو په عمومي دروازه زیات شمېر کناخېل ناست دي. خلیفه سلام ور واچوو او ورته وې ویل چي تاسو به اکثر د کنارخیلو له کلي څخه یاست. زۀ افسوس کوم چي تاسو ته مي تکلیف درکړ او زۀ خطا شوی وم د جمعې مبارکي په شپه او ورځ اخوندازده صاحب چا سره نۀ ویني او هغه په دې ورځ قصیده پخوي، تاسو اوس لاړ شئ زۀ به له صاحب څخه صحیح ورځ معلومه کړم بیا به تاسو ته حال درکړم او بیا راشئ.

ټول غریبان چي اخندزاده غوښتي وو واپس کورو ته لاړو، په لاري یو بل ته وایي چي اخوندزاده صاحب خو په ټول عمر نه زکوة ته څوک غوښتی ؤ او نۀ یې داسي مسخرې راباندي وهلي وې. دا څه چم نن جوړ شو.

یو بل دا بل ته وایي چي اخوندزاده په ټول عمر داسي کار نۀ کړی دی او نۀ یې کړي دا ټول د خلیفه شرارت دې. نۀ پوهېږو چي خلیفه ولي داسي راسره وکړو. او یوه سړي رږغ وکړی چي زما دا یقین دی او په والله که بله کیسه هم وي بغیر بې دې چي خلیفه زړۀ غوښت چي زکوة ادا کړم مګر وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سوچ وکړ چې ولې چا ته برناحقه بغير د مزدوري روپۍ ورکړم ماته به خلګو راکولې او نن يې زۀ خلګو ته ور کړم.

په اخر کښې يو وويل چې نۀ تاسو ټول خطا ياست کيسه داسې ده چې د اخوندزاده صاحب دا خيال ؤ چې زۀ غريب نۀ يم او په مفته ډوډۍ موړ يم دا رنګه به ټول ماړه وي او دا ددۀ خيال ؤ که غريبان وي نو به درې يا ثلور تنه وي مګر چې خبر شو چې ټول کلی غريب دی په قصيده يې بريد وکړ.

خليفه صاحب چې نور خلګ رخصت کړو ملا صاحب ته ورغلو او دوی درې واړه يې اخندزاده صاحب ته ور وستو اخوندزاده صاحب له ټولو سره په لاس روغبړ وکړ دوی به يې په لاس مچ کړو او په شا به روان شو مخ به يې د اخوندزاده په خوا ؤ او لاسونه به په نامه نيولي وو. ډېر په ادب يې ګوډې تر ځان لاندي کړې. د اتحيات په ډول کښيناستو. اخوندزاده دوباره په تسلي او په ډېره سوکه لهجه پوښتنه وکړه ځه وخت چې د تورپېکۍ وار د پوښتني راغلو اخوندزاده له خليفه پوښتنه وکړه چې دا خو ما نۀ وپېژندله. خليفه ورته وويل قربان ما هم کله نۀ ده ليدلې، مګر دومره قدرې خبر يم چې خالو نامي يو سړی چې د کنارخيلو له کلي ؤ اوس نشته. د هغه ښځه ده اخوندزاده چې دا واورېدو له تورپېکۍ سره يې ډېر د مينې او همدردۍ اظهار وکړ، وې ويل چې خالو ډېر مسکين او له بده ماورا سړی دی. وروسته له تورپېکۍ د کور ښۀ پوښتني وکړې له هر پوښتني سره دا دعا ورته کړې چې الله مو پرده ګير شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخر يې کالو څخه پوښتنه وکړه چې په دې مسکيني ډېر تکليفونه راغلي دي، کليوال مسلمان څه امداد ورسره کړي که نه. زۀ خو نۀ وم خبر تېره شپه په مراقبه کښې ستاسو کلي ته مو کتل بيا په حال خبر شوم هر څه چې کېږي په دې کښې د خداى خپل رازونه دي. بنده هيڅ نۀ شي کړى. له بندګانو چې الله ناراضه شي بنده څه تکبر وکړي، يا له بنده امتحان اخلي نو داسي پېښې ورسره وشي بس دعا به کړو.

دوى ټولو د امين کليمه وويله.

کالو اخوندزاده ته جواب لانۀ ؤ ورکړى چې اخوندزاده تورپېکى ته وويل؛ چې خوري زما خيال ؤ چې خليفه به درلېږم خو تۀ دا يې پخپله راغلې او ښۀ وشو چې ملا صاحب او کالو هم ناست دي.

خبره داسي ده چې تېره شپه مو خوب وليد چې مرغان په اسمان کښې روان ؤ، يو مرغه له بلي خوا راشي او دې مرغانو کښې يو مرغه تر غاړه ونيسي دا نور مرغان دا يو مرغه ترې خلاس کړي او تپوس ورڅخه وکړي چې دا ډېر ښۀ او ښائسته مرغه دى، تا ولي تر غاړه ونيوئ، دې مرغه وويل چې دى په دې خبر ؤ بيا يې د خوب معنٰى داسي بيان کړه چې دا خوب ډېر لوى مطلب لري هغه دا دى چې بزرګان او عالمان په دنيا کښې هيڅ بل کار نۀ کړي تل په عبادت کښې مشغول وي. که چېري له چا د الله لار ورکه شي يا پاته شي نو هغو ته موږ دا لاري ورشوو، مګر نن سبا څوک دا خبري نۀ اوري او بزرګان او عالمان هم په دې سلسله کښې سستي کړي. دا يو مرغه يې ځکه تر غاړه ونيو (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغان نهٔ وو بلکې وليان وو) چې دا مرغه (ولي الله) خلګو ته نصيحتونه کم کړي او هم په دې ما نور څه ويلی شو او زهٔ خپلې غاړې خلاسوم او دا درښايم چې ستا لور پېغله ده، که خطا نهٔ وم په خوب کښې يې نوم درخانۍ را واخست. بيا يې له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چې درخانۍ نومي او که زهٔ خطا يم. هو هو قربان درخانۍ نومي. تورپېکۍ ورته وويل.

چې تورپيکۍ يې تصديق وکړ اخوندزاده په زړهٔ کښې غره شو او له ځانه يې ټيکرۍ (څادر) هم وغورځاوه او اخوندزاده دا خيال شو چې د تورپېکۍ دا يقين وشو چې واقع په ما پټې ښکاره دي. او هر څه ما په خوب کښې ليدلي دي.

دا لور په تاسو دا حق لري چې ښهٔ عزت مند سړي ته يې واده کړئ. تهٔ سپين سرې يې ستاسو له مخه دي حيا وي چې ښځو کښې تر نر زياته شيطان دی، ځکه ښځه په کم عمر کښې او نر په زيات عمر کښې بلوغ ته رسېږي، که تاسو په دې باره کښې سستي وکړی تر دې به هم سخت عذاب دربانديّ راشي. په ورځ د قيامت به ډېر داسي مور او پلار وي چې د هغو به هيڅ ګناه نهٔ وي، مګر د لوڼو حق يې نهٔ وي ادا کړی يعني لوڼي يې ورکړي نهٔ وي لا يې په سم ځای نهٔ وي ورکړي، په دې به دوی خدای تعالٰی دوزخ ته ولېږي، مور د الله د خپل اولاد په حق نهٔ ونيسي.

اخوندزاده صاحب له دې وېنا وروسته ملا صاحب ته مخ راواړوه چې مولوي صاحب داسي ده که نهٔ. هغه ورته وويل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـي هـو صـاحب کتـابو کښـي د داسـي خلګـو لپـاره سـخت عذابونه بيان شوي دي.

تـورپېکۍ دا وخـت سـر ټيـټ کـړی ؤ او سـخت پرېشـانه وه اخونذاده صاحب ږغ پرې وکړی چي خوري زما خبري اورې که نهٔ.

تـور پېکـۍ پـه جـواب کښـي ورتـه وويـل چـي هـو قربـان دي شم. ولـي يـې نـهٔ اورم، تـهٔ خـو زمـوږ لپـاره وايـې. الله دي نـور هـم د داسي ښو خبرو توفيق درکړي.

اخونـدزاده بيـا ورتـه وويـل چـي کتـابو کښـي راغلـي دي چـي لـور پـه مـور پـلار دا حـق لـري چـي هغـې تـه ښـهٔ ځـوان او خانـداني تـه يـې ورکـړي او دا کوشـش وکـړي چـي د مېـړه کـورنۍ د هسـتمنده وي چـي لـور يـې پـه ارامـه او خوشـحاله وي. دا هـم پـه خـوب کښـي راتـه معلومېـدو چـي خلـک ستاسـو د دوسـتۍ شـوقين وو دا خيـال تـل سـاتئ چـي وړې او لغـړ تـه يـې مـهٔ ورکـوئ، خپله لـوږه در پـه يـاد کـړئ، لـور ولـي لـه لـوږې وژنـئ، سبا بـه د دې لـه لـوږې تاسـو پـه تکليـف ياسـت او هـم بـه پـه ورځ د قيامـت پوښـتنه درڅخـه کيـږي. اخونـذاده صـاحب دويـم ځـل بيـا مـلا صـاحب تـه مـخ ور واړوه او پوښـتنه يـې ځنـي وکـړه چـي څـه رنګـه مولوي صاحب داسي ده که نهٔ.

مـلا صـاحب وويـل چـي بېشـکه قربـان دي شـم لکـه چـي تـهٔ وايـې هـم دا کتـاب ويلـي دي او د اصـحابه کـرام ذکـر يـې بيـان کـړ او وروسـته يـې وويـل چـي قربـان تاتـه بـه ضـرور معلومـه وي ځکـه چـي تاتـه پټـې معلـومي دي، زمـا تـر مـخ ملـک ګـوهر خـان د دې ښـځي مېـړه خـالو تـه وويـل دا ښـځه دا ده حاضـره ده او هـم پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې واقعه خبره ده چې لور زما زوی ته راکړه او هر څه و لور چې غواړې هغه به درکړم مګر خالو ورته انکار وکړ، دا خو په دې نه پوهېږي چې سبا به يې لور په ارامه وي او له ملک سره چې دوستي وکړي ډېر ډېر کارونه به يې پرې سم شي که اړ (محتاجه) شي لاس به يې په خلاص وي.

په تورپېکۍ د ملا خبري بدي لګېدلې او زر يې دواړه لاسونه ورته ونيول او ورته وويل چې ملا صاحب د خدای د کلام له رويه هر څه وايه مګر د ملک نوم مۀ را اخله. د دنيا کوم بد يې نۀ دي راسره کړي. مخ يې د بلا په مخ لور به مړۀ کړم مګر د ملک زوی ته به يې نۀ کړم ور. د تورپېکۍ وېنا لاجاري وه چې اخوندزاده صاحب ورته وويل چې ګوره خوري! لور ستا ده چاته يې ورکوې هغه ستا کار دی، زموږ مقصد دا دی چې زر يې ورکړه او لويي او خوشحاله کورنۍ ته يې ورکړه. ملک هم زړۀ غواړي تاسو څله خفه او غصه ياست. په ورځ د قيامت به له هر چا سره د خپل عمل حساب کېږي او حديث شريف کښې راغلي دي چې که څوک له چا سره بد وکړي او هغه يې معاف کړي په ورځ د قيامت به الله تبارک تعالٰی ورځخه خوشحاله شي او په دې به الله تعالٰی تاسو ته جنتونه درکړي. ملسمان ته ځکه مسلمان وايي چې هغه له چا سره ضد نۀ ساتي، هر چا سره مينه لري که څوک ضد او بغض ساتي رسول عليه سلام د خدای وايي چې هغه له موږ څخه نۀ دی. که چېري تاسو ضد چا سره لری دا د کفارو خوی دی تاسو به کافران شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخوندزاده وېنا جاري وه چي تورپېکۍ د استغفار کليمې شروع کړې، اخوندزاده صاحب وېنا جاري وساتله چي د داسي عزت مندو کورونه د بختورو ښځو په نصيب وي.

ملا صاحب بې موقعې ږغ وکړی چي اخوندزاده صاحب څو ځله ملک ګوهر ماته ويلي دي چي په دې خلګو ما ډېره ملامتيا کړې ده، دعا راته کوه چي الله تعالی مه د دې خلګو په ازار نې ونيسي او که چېري دوی لږ لار راسره وړي، زۀ به يې کورته د خواست او معافي لپاره ورشم او خالو به له بند څخه خوښي کړم.

اخوندزاده تورپېکۍ ته وويل چي دا خو ډېره ښه خبره ده، لور به چاته ضرور ورکوې توکل وکړه د ملک زوی ته يې ورکړه، له دې ټولو تکليفو به خلاصه شې او اسمان به درڅخه پورته شي، د تورپېکۍ تر سترګو هغه ټول ظلمونه وګرځېدل چي ملک ورسره کړي وو او تر سترګو يې اوښکي شروع شوې په ژړا کښې اخوندزاده صاحب ته وويل چي ستا قربان شم چي هيڅ کله به مو د دې ظالم ظلمونه هېر نۀ شي او نۀ مو د دې سړي دوستي ته زړۀ غواړي او نۀ زما په دې کښې څه واک شته شکر دی تر اوسه يې پلار ژوندی دی. نن که دې ظالم په مرګ وژلی دی او په کور نشته خدای مهربانه دی را به يې ولي، هغه سره دي وېنا وکړي په اخوندزاده صاحب دا خبري ښې نۀ ولګېدې او د کالو څخه تپوس وکړي چي تۀ څه وايې نن که خالو نشته په ځای يې تۀ ناست يې. د مولوي صاحب وېنا د خوښه ده که نۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې وویل چي څهٔ ووایم ستا قربان شم. مور پلار یې ژوندي دي تر ما دوی ښهٔ پوهېږي. زما هیڅ کار او اختیار نشته، دا یوه خبره درته کړم چي دا ملا صاحب د زړهٔ ډېر تور دی چي دوه سره خفه کېدې شي دې ملا صاحب سره خفه کړي دي او کلي یې سره خفه کړو اوس تا له موږه خفه کوي. د ملا صاحب د کالو په خبره طبعیت خراب شو او اخوندزاده هم پوه شو چي خبره نهٔ منل کېږي او د کالو له خبري وروسته کالو ته غصه شو او وې ویل چي تر تا څوک د زړهٔ تور شته، خواستونه زهٔ درته کړم او الزام په مولوي صاحب لګوې، تاسو ډېر سپک او بې حیا خلګ یاست، د عالمانو او پیرانو قدر په تاسو نشته، لکه چي الله خوار کړي یاست د بل زکوة ته ناست یاست، دا خو ستاسو نیتونه داسي دي. ښځه ملک ته ورکوې او که چچګرو ته خپل کار مو دی، زما له درباره وځئ چي بیا رانهٔ شئ، که زما په ولایت کښي څه وي کېږي او پښه مو مهٔ شه برابره او نهٔ دي دا انجلۍ په عزت وادهٔ شي. اخندزاده صاحب ډېر سخت ورته غصه شو او ورته ولاړ شو تر لاس یې ونیولو او له درباره یې وویستو.

د تورپېکۍ طبعیت په دې خراب ؤ چي موږ د زکوة لپاره ورته راغلي وو مګر د ملا صاحب د یوه نهٔ شي، سم مجلس یې را خراب کړ، د کالو طبعیت په دې خراب ؤ چي دا اخونداده صاحب ناراضه شو دواړو په لاړ ملا صاحب ته بد ویل چي مجلس یې سره ګنده کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ته چا اطلاع ورکړه چي نن اخوندزاده صاحب زکوة ورکوي، د کنارخېلو ټول کلی ورغلی دی. ملک پوه شو چي کیسه هغه ده چي ما ورته کړې وه او امید یې پیدا شو چي اخوندزاده به زما کار کړی وي. په سبا اخوندزاده ته ورغلی او تپوس یې ځني وکړ. اخونداده صاحب او خلیفه صاحب ټول حال ورکړ ملک ته سخت خار ورغلو او وې ویل چي بس تهٔ دعا راته کوه انشا الله زهٔ به تر سبا پوري په خپل مقصد کښي کامیاب شم.

ملک کورته لاړو او خپل زوی ته یې وویل چي ما ډېر کوشش وکړ چي تاته ستا د خوښي واده په خوشحالي وغواړم ځو ځله مي پخپله ورته وویل، تېرو ورځو کښي مو د اخوندزاده صاحب په ذریعه ورته وویل مګر هغه په انکاري دي. د اخونداده صاحب له وینا وروسته دا کار موږ ته ډېر لوی پېغور دی. په هر صورت به دا کار اوس په زوره تر سره رسوو. او ماښام تیاري وکړه په زور به نجلۍ راوړو.

خان زاده دا خبره خوښه وه او نیمه شپه دواړو ځان تیار کړو توپک یې ور واخست له کوره لاوتلي نهٔ وو چي خان زاده پلار ته وویل که زهٔ او تهٔ ایکړ ورشو امکان شته چي موږ په خپل مقصد کښي کامیاب نهٔ شو، که دوی سره بل څوک وي یا به دي ښځو سره درسته وي دوی به موږ وشرموي. تر دې دا ښهٔ ده چي نن پاته شو سبا به کومکان پیدا کړو راسره لاړ به شي بیا به کوندي کامیاب شو. دوه په دوه ورتګ له خطرې خالي نهٔ دی. ښځو سره که بل څوک نهٔ وي هم دوی دوې دي په مقابله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښــي برابــر يــو، يــو پــه يــو کــه مقابلــه ســره وکــړو او دوی پــرې را زورور شي خانه به مو خرابه شي.

ملــک چــي د زوی پــه تجــويز غــور وکــړو لــږ پــه ســوچ کښــي شــو بيـا يـې ورتـه وويـل چـي سـتا عقـل او تجـويز مـو خـوښ دی سـبا به له همسايه ګانو څو ځوانان راسره کړو نن پاته يو.

دا همســـايه ګـــان ټـــول هغـــه خلـــګ وو چـــي قـــاتلان يـــا بـــل داســـي مجرمـــان وو چـــي ملـــک پنـــاه ورکـــړې وه او د ملـــک لـــه وجـــي ســرکار هــم څــه نــۀ ورتــه ويــل. د ملــک هــر کــار بــه دې خلګــو کــړو اکثــر بــه يــې د بدمعاشــانو کــار ځنــي اخســتو، د دوی روزګــار نــۀ ؤ صــرف پــه روپــو بــه يــې خلــګ وژل يــا بــه د لارو شــوکي يــې کــړې، ناتارونـه بـه يـې بوتلـل پـه دې کښـي نيمـه بـه د ملـک وه او نيمـه بـه د دوی وه.

ســهار خــان زاده خپــل مــزدور تــه وويــل چــي همســايه ګــانو ته ورشه او شپې له څلور تنه راوله.

تــور چــي ورغلــو او څلــور تنــه يــې وغوښــتو د ټولــو دا خيــال وو چــي شــوکي تــه مــو غــواړي، هــر يــو بــه ويــل چــي زۀ ځــم او پــه دې پخپلــه ســره اختــه شــو. يــوه بــه ويــل چــي فلانکــی تېــره ورځ تللــی ؤ، ډېـر څـه پـه لاس ورغلـو اوس هـيڅ حـق نـۀ لـري اوس زمـا وار دی، بـل ږغ وکــړ چــي زۀ تــر اوســه نــۀ يــم تللــی پــه والله زۀ بــه ضــرور ځــم، يــو بــل وويــل چــي تــر اوســه يــو وار تللــی يــم هغــه هــم پــه خــالي لاس راغلــم اخــر يــو ســپين ږيــري وويــل چــي تاســو مــۀ ګنــده کېــږئ، تــر اوســه دا نــۀ ده معلومــه چــي څــه لپــاره مــو غــواړي، چېــري اســماني روزي تــه مــو غــواړي کــه بــل څــه کــار يــې وي. زۀ فيصــله کــړم پــه دې بــه د ټولــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین وي. بس ږغ به نۀ لري. فیصله په دې ده که اسماني روزي وه څلور کسان به ځي او هر څه که راوړي د ټول کلي به سره ګډ وي. دا فیصله د دې موقع لپاره نۀ ده بلکې تل لپاره ده او که د ملک صاحب نور څه کار ۇ هغه به کار وکړي.

د سپین ږیري دا وینا د ټولو خوښه شوه او ټولو وویل چې بس دا ستا فیصله مو منلې ده او تر ټولو دا ښۀ ده هر سړي ته به خپل نصیب ورسېږي.

سپین ږیري څلور کسان سپین خر چراغ او خپل ورور قلم وتاکل دا څلور تنه تور سره روان شو، خان زاده د دوی په انتظار کښې ۇ، ټولو له خان زاده سره ښۀ په مینه او ادب روغبړ وکړ، اخر خان زاده ورته وویل چې زموږ پروګرام دا دی چې ماښام به یوه نجلۍ راتښتوو.

ډېر ښۀ دا نجلۍ تۀ د ځان لپاره راوړې که زموږ به هم څه ونډه وي چراغ پوښتنه ځني وکړه.

په خندا خندا خان زاده وویل چې نۀ نۀ، دا ما خوښه کړې وه، مګر مور او پلار یې نۀ راکوي اوس یې په تېښته راوړم، که چېري ستاسو شوق وي نوري نجوني ډېري دي.

د خان زاده په جواب چراغ لږ شرمنده شو او وې ویل چې نۀ نۀ ما ګپه کړه، موږ ته به خدای تعالٰی خپل نصیب راکړي.

خان زاده دې سړو ته د ماښام ډوډۍ ورکړه، ښۀ ناوخته پلار ته یې وویل چې بس موږ ځانونه تیار کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانېږو، توپک کارتوس او چړې مو را اخستي دي، تۀ راسره ځې که نۀ.

هو هو زۀ به ضرور ځم ملک توپک واخست او دوی سره روان شو. په لاري ملک ورته وایي چي دا کلیوال اکثر زما مخالف دي او دا یو سکولي (طالب علم) ټول کلی راته پورته کړی دی او ټول یې سره ملګري دي. زړۀ مۀ لرئ چي څوک راپوه نۀ شي. که راپوه شي ټول به ګډه مقابله راسره کړي، کله چي کلي ته ګډ شو داسي په احتیاط روان وو چي د پښو سوخل او کړپ یې چانۀ اروېدو.

د تورپېکۍ غولي ته چي نږدې شو ټول سره ودرېدو ملک ورته وویل چي اوس ډېر خیال کړئ، په یوه وار داسي حمله وکړئ چي خپل کار زر تر سره کړو کلی په راپوه نۀ شي او که ښځو سره څه درسته وه ډېر خیال کړئ چي خوږ نۀ شي دا تورپېکۍ ډېره بده ښځه ده، ټولو خپلو توپکو ته کارتوس وروېست.

قلم یې د کوټې وره ته ولېږو چي ته ګوره ویښ دي که ویده. قلم چي ورته نږدې شو ولید چي چراغ بل دی، زړ نشته په دروازه کښې سوروی ؤ په دې کښې چي قلم ورته وکتل وې لیدو چي ټول ویده دي. قلم دې نورو ته ورغلو او ورته یې وویل چي دوی ویده دي. څراغ یې بل پرې ښي دی، لیدل کېږي نه چي څو کسان دي. بل څوک شته که نۀ. چراغ وویل چي چراغ یې په کست بل پرې ښي دی. بس داسي به وکړو ټول به په یوه وار دروازې ته زور ورکوو چي ور مات شي ټول به پرې ورننوزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مور به يې تر غاړه نيسو د لور په خُله به يې لاس ور ونيسو او روانه ۆ به يې.

د چراغ تجويز د ټولو خوښ شو او په يوه وار يې دروازې ته زور ورکړ. دروازه ډېره کمزورې وه، بلوټ يې نهٔ ۆ صرف تر شا يې ډبره ورته ايښې وه، دوی چې خپل ټول زور ورته ورکړی مګر دروازه ډېره په اساني خلاسه شوه او ټول په وره کښې پرېوتل. د قلم د ټوپک له ماشې يو ځيز ولګېدلو، ډز يې شو کارتوس تر ووت د سپين په ورانه ولګېده.

تورپېکۍ چې دا کړپ او ډز واورېد سر يې ليا نهٔ ۆ پورته کړی چې ږغ يې وکړ چې لالکه سړي دي، وله يې د تورپېکۍ لور په مور ږغ وکړي چې موري سړي دي، ستا په توپنچه يې وله.

ملک او ملګرو يوه بله خواته وکتل چې لالک چېري پروت دی، هيڅ يې نهٔ وليد خړ په کونج کښې يو تور کالی وليد زر يې خيال وکړ چې دا دی توپک يې پرې ونيوو او ورته وويل چې بس ږغ مهٔ لره خير او سلامتي دي په دې کښې ده لږ شک ورولوېد چې دا خو سړی نهٔ دی لاس يې ور وړو، کالی يې پورته کړو چې ګوري هيڅ هم نشته. زړهٔ کښې سخت شرمنده شو او وې ويل چې صحيح يې ويلي دي چې د غلهٔ له خپله سوري وېره شي.

درخانۍ زر ځراغ مړ کړو کوټه کښې تياره جوړه شوه په مور يې ږغ وکړ چې ولې يې نهٔ ولې، بيا يې له ځان سره سوکه وويل چې زما چاره څه شوه او زر يو کونج ته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک خیال وکړ چي واقعي مور سره يې توپنچه ده مګر کوټه کښي تیاره شوه هیڅ نۀ لیدل کېدو، لاکن په هغه خوا يې ټک وکړ په کوم طرف چي يې په تورپېکۍ اول وار سترګي نښتي وې خو تورپېکۍ دا وخت بله خوا ته تللې وه، ګولۍ په قلم ولګېده رږغ يې کړو چي زۀ مو مړ کړم.

خان زاده زر د باکس تیلۍ ووهله، ټولو درخانۍ او مور يې صحیح کړه قلم يې هم ولید چي پروت ؤ خان زاده زر په وره کښي ودرېد چي راځخه لاړ نۀ شي.

ملک رږغ وکړی چي بس بل ټک مۀ کړئ، خپل سړي مو وویستل، بیا ورپه یاد شو چي ما سره د لاس بتۍ هم شته او بله يې کړه. ملک او خر په تورپېکۍ برید وکړی، خان زاده او چراغ په درخانۍ برید وکړی، درخانۍ يې لا اول وار بهر وا ایستله، چراغ په ملا ورکښېناستو او په خُله يې لاس ور ونیوو مګر تورپېکۍ ښۀ مقابله وکړه، درې واره ځني خلاسه شوه ملک ته وېره ورپیدا شوه چي راځخه وځي. کلی به په راخبر کړي. د زوی خوا ته يې بتۍ ور واچوله ورته يې وويل چي دا نجلۍ چراغ ته پرېږده، دا ښځه راسره ونیسه، اخري وار يې تورپېکۍ په درو پړې باسله او ملک په غاړه چاړه ورتېره کړه او د لاس بتۍ يې مړه کړه چراغ ته وويل چي ته ولاړ يې مۀ تر شو چي خُله مو د نجلۍ نۀ وي ور تړلې.

ملک له جیبه دسمال راوکېښ، د درخانۍ په خُله يې ورچخ کړی، وروسته خان زاده يې خُله ور وتړله او خر په خپل پټکي لاسونه ور وتړل او نجلۍ يې په غېږ کښي له کوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویستله. ملک بېرته کوټې ته راغلو قلم یې وکاتو چې مړ شوی ؤ او تورپېکی ته یې بجلۍ ور واچوله وې لیده غاړې یې پرې دي معمولي کپنا پکښې شته او سپین یې په شا و ایستو.

ملک او خان زاده درخانۍ تر متهو ونیوله روانه یې کړه چراغ سپین په شا واخست او خړ یوه لښته په لاس کښې ونیوله چې درخانۍ به په تلو انکار وکړ په شا به یې ووهله. په ډېر تکلیف یې درخانۍ تر کور ورسوله، لاس او خُله تړلې یې په کوټه کښې بنده کړه، ملک په خپله پاته شو او د ځان په ځای یې تور ورسره ولېږلو. قلم یې په جنازه تر خپله کور راوړ، ورسره یې د قلم عزیزان خبر کړو او هغوی په شپه شپه د قلم خدمت وکړ او خاورو ته یې وسپارلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

ملک چې درخانۍ کور ته ورسوله ډېر خوشحاله ؤ او په بار بار به یې شکرونه ادا کول سهار یې خپلې ښځې نورجهاني ته وویل چې دې نجلۍ سره داسې طریقه جوړه که چې خپل ضد پرېږدي که په ښو خبرو یې راضي کولی شې او که په ترخو خبرو او په دې یې پوه کړه چې اوس دې هیڅ بله لار نشته بغیر د دې که مو ستړې نهٔ کړې ژوند به یې په ارام وي کنې تل به یې خپل ژوند تریخ وي.

نور جهانه له درخانۍ سره کښېناسته او نصیحت یې ورته شروع کړو چې تهٔ خو ډېره بختوره یې، ښهٔ د ملک زوی ته هر چا لوڼې ورکولې مګر هغه په تا مئین ؤ، ډېرو نجونو حالونه ورته راکړي وو مګر دا ستا مېړه قسم اخستی ؤ چې بله نجلۍ به نهٔ وغواړم، ستا مور پلار سره په دې باره کښې څو ځله خبري وشوې مګر هغو ته شپنو او غویانو ته ورکولې، تهٔ به تل وږې او لڅه وې، مګر خدای ته دا نهٔ وه منظوره. خان زاده ته خدای هر څه ورکړي دي ګوره چې څوني (څومره) ښکلې مکان لري څوني جائیداد او مځکې لري اوس به دا ټول ستا ورسره وي ملک سپین ږیری دی وخت یې تېر دی نور زامن یې په نورو ملکو کښې دي، د هغو خپلې کارخانې او کاروبار دی بس هر چا چې تاته څه ویلي دي د هغو خبري له زړهٔ وباسه دا به ښهٔ وه چې مور پلار به دې دا خبره په خوشحالۍ ترسره کوله، مګر هغه نهٔ وشوه هیڅ خبره نهٔ ده اوس به یې خوشحاله کړي. تهٔ فکر مهٔ کړه، تهٔ به دلته تل په ارامه یې، په کور کښې مزدوري شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ کار ته به نهٔ يې ايساره. ټول کار به مزدوري کوي، له هره کاره به خلاسه يې.

درخانۍ ته چي نور جهاني نصيحت شروع کړ هغې ژړا شروع کړه او څه وخت چي نور جهاني نصيحت ختم کړو درخانۍ په ژړا کښي وويل:

چي دا درسره منم چي زما مور پلار ډېر غريبان دي او هغه د زورور د زور توفيق نهٔ لري مګر په دې ځان پوه کړه غريبان دي لاکن بې غيرته نهٔ دي او زهٔ هم د هغو غيرتمندو لور يم چي زما د پلار به نهٔ وي خوښه او زما مور لا سرې غاړې پرته ده دا خيال چي نهٔ وکړې چي زهٔ به ملا ته وايم چي قبول مي ؤ او قبول مي دی، زما پلار ستاسو له لاسه په جيل کښي دی او نن به مي مور د دهٔ بغيره ښخېږي او زهٔ بې موره د بل په کور کښي د ناوي په نامه ناسته يم او تهٔ راته وايې چي تهٔ بختوره يې. نن زهٔ د مور او پلار په ډول مظلومه يم هر څه چي راسره کړئ هر څه راته وايې زهٔ هيڅ نهٔ شم کړی او کله چي يوه ورځ په لاس راشي بيا به........

نور جهاني چي دا خبري واورېدې ډېره غصه شوه او څو لښتي يې ووهله، بيا يې ورته وويل چي زما دا خيال ؤ چي نوی کور نابلده ځای دی او څوک ورسره نشته او تا ته مي څو د مسلمانۍ خبري وکړې، مګر تا کښي هيڅ مسلماني نشته او ماته داسي بې خُلې خبري کړې.

درخانۍ په ژړا کښي ورته وايي چي قسم مه په هغه خدای چا چي پيدا کړې يم که زما له خُلې بل لفظ وباسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولي سزا او تکليفونه به برداشت کړم مګر زما خدای يو دی زبان مه يو دی.

درخانۍ ته هر قسم تکليفونه او سزا يې ورکړې، يوه ورځ نورجهانه په وهلو ستړې شوه اخر يې درخانۍ ته وويل چې ګوره دې کور کښې به ستا عزت خوندي وي تاته معلومه ده که نۀ چې د کلي نجوني تل له خان زاده او ددۀ له مېلمنو سره شپه تېروي. کومي نجوني چې انکار وکړي هغه په زوره هم راولي او تۀ يې ځکه نۀ راوستې چې له ډېره وخته د خان زاده د وادۀ خيال درسره ؤ. که چېري تۀ دا خبره نۀ منې نن ورته ګوره چې د کلي ټولي نجوني او ښائسته ښځي راغواړو او د ملک د کور ښځو ته څوک په اوچته سترګو نۀ شي کتلی.

د نورجهاني په دې خبره درخانۍ ته سخته غصه ورغله او ژړا يې بنده کړه په اوچت ږغ او غصه کښې درخانۍ ورته وويل چې زۀ په دروغو نۀ غولېږم. ماته معلومه ده چې ستاسو زامنو د کلي د نجونو په عزت حملې کړي دي، مګر کله هم کامياب شوي نۀ دي او تۀ دا خبره څنګه پټوې چې ستا مشر زوی له درو کالو دلې نشته، مګر ځلور مياشتي له مخه د هغه لور پيدا شوه بل د فاطو چې ستا د بني لور ده تر اوسه مو چاته نۀ ده ورکړې، مګر دا وخت هم حملداره ده، ماته دا خبري مۀ کړه زۀ په هر څه خبره يم، ستاسو ناوي او پېغلي تل د اوسرانو سره ورکي وي، په والله که اوسران (افسران) زما په ښائست خبر شي که مې يوه ورځ هم دلته پرېږدي، دا کور نۀ دی او نۀ دلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا عـزت خونـدي دی، دا چکلـه ده کـور نـهٔ دی، تاسـو د اوسـرانو دا کار کړئ او هغه ستاسو د ظلمونو مدد کړي.

نـور جهـاني چـي دا پيغورونـه واوريـدل لـه ډيـره قهـره يـې سـترګي راووتـې، سـيخان يـې پـه اور کښـي تـاوده کـړو او د درخانۍ په نوکانو او غاښو يې کښېښول.

درخـانۍ تـر ډيـره دا تکليفونـه برداشـت کـړل مګـر دا داسـي تکليفونـه ول چـي تـر برداشـت تېـر وو، کـه درخـانۍ هـر څوني خواسـتونه او نـارې وکـړې مګـر نـور جهـاني تـه هـيڅ رحـم نـهٔ رازي او نـهٔ مـزدوري او خـادمي همـت کـړی شـي چـي خلاسـه يـې کـړي. اخـر درخـانۍ ورتـه وويـل چـي تـر سـبا سـهاره مـي پرېـږده سـبا به زهٔ جواب درکړم.

نورجهـاني ښـهٔ سـاعت د درخـانۍ خبـري تـه غـوږ نـهٔ نيولـو، درخـانۍ چـي بـار بـار دا خبـره او خواسـت ورتـه وکـړ د نورجهـاني د درخـانۍ ونرمـي لهجـې تـه اميـد پيـدا شـو، خيـال يـې وکـړ چـي بـس اوس بـه کـار سـم شـي او درخـانۍ يـې پرېښـودله او لاس پښـې يـې ور خلاسـي کـړې بيـا يـې پـه مينـه او غـصه کښـي ورتـه وويـل چـي ولـي ځـان پـه تکليـف کـوې او هـم زمـوږ زړهٔ را شـين کـوې، مـوږ خـو سـړي خـواره نـهٔ يـو چـي د انسـانانو غوښـي پخـوو. خيـر هـر څـه وشـو هغـه خـو وشـول د بيـا لپـاره خيـال کـوه او پـه دې پـوه يـې چـي خلاسـه مـه نشـته. بيـا ولـي ځـان او مـوږ او ځـان پـه ازار وهـې اوس دي تـر سـبا سـهاره پرېـږدم کـه چېـري سـبا بيـا پـه خپـل ضـد وې او داسـي بـې ځُلـې خبـري کـړې د شـيطانانو خبـري دي لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوړو نهٔ وې ایستلي ما سره تر دې سخت علاج شته بیا که خواستونه کړې هم خلاسه به نهٔ شې.

نورجهاني چي نصیحت او دهمکۍ ختمي کړې یو ساعت پټه خُله شوه بیا یې په مزدوري (خادمي) ږغ کړو چي ما له او دې له اوبه راوړه تږې یو خو بیا یې بل ږغ ور وکړ چي اوبه مهٔ راوړه د انارو شربت راوړه.

مزدوري زر د انارو شربت تیار کړو او ورته راییې وړو. نورجهاني جګ لاس کښې ونیو او ګلاس یې ډک کړو اول ګلاس یې درخانۍ ته ورکړ درخانۍ تر اوسه د انارو شربت نهٔ وو لیدلی او نهٔ یې څښلی ؤ او نن یې شربت ولیدلو هم یې وڅښلی که څه هم شربت ډیر خوږ او خوندمند ؤ مګر درخانۍ ته داسي ور ولګېدو لکه چي د زهرو پیاله په غاړه واړوي. په یوه ګلاس د درخانۍ غاړې لندې او سړې شوې مګر پرې اوبه نهٔ شوه. زړهٔ یې غوښت چي یو بل ګلاس هم وڅښي مګر تر خُله یې ږغ نهٔ وکړ ځکه درخانۍ په زړهٔ کښې وویل چي داسي نهٔ چي نورجهانه دا خیال وکړي چي په شربتو مي خطا کړه او اوس به د کور نعمتونه ښهٔ په ولګېږي او متاثره شوه. نور جهاني بل ګلاس ډک کړو او ورته ونیوو، د درخانۍ ښهٔ شوق ورته کېدو او هغه خیال یې زړهٔ کښې وګرځېدی او ورته یې وویل چي نهٔ نې څښم، ښهٔ نهٔ په رالګېږي، مګر د نور جهاني په ډېر اثرار یې دا ګلاس بیا وڅښلو اوبه شوه. نور جهاني د دریم ګلاس ست ورته وکړ لیکن درخانۍ وچ انکار وکړی.

نور جهاني په خپله درې ګلاسه وڅښل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام نورجهاني درخانۍ ته دوې ګولۍ (چي د نشې وې) ورکړې او ورته يې وويل چي ګولۍ وخوره ارامه به شې ټول بدن دي شين کوټل شوی دی، شپه به په ارامه تېره کړې.

درخانۍ په خُله څه نۀ وويل مګر څه وخت چي نورجهانه ووته دې هم ګولۍ تسي (غوزاري) کړې او وې ويل چي يوه خواته مي د عزت او وينو تږي دي بله خوا مي په ګولۍ خطا کوي او راته وايي چي دربانـدي غمجن يو او بيا يې دا شعر وويلو:

وار مي وژني وار راباندي ژړا کړي

......

سبا سهار نور جهانه بيا ورته راغله او ډېره په مينه يې پوښتنه ورڅخه وکړه چي شپه دي څنګه تېره کړه، ارام او خوب دي وکړ که نۀ. درخانۍ ورته وويل چي هو بس شپه وه په خير او ارامه تېره شوه.

نورجهانه يې په جواب پوه شوه چي تر اوسه يې له موږ سره هيڅ مينه نشته ځکه جواب يې داسي نۀ ؤ مګر نور جهاني رېغ نۀ وکړی لږ ساعت پس يې له درخانۍ پوښتنه وکړه چي ددې لپاره را ښکاره شوم چي څه خيال دي دی او دا خواست درته کړم چي زياته مو مۀ زړۀ شيني کوه او مۀ ځان په تکليف کوه.

درخانۍ سر ټيټ نيولی ؤ او په ژړګوني اواز کښې يې ورته وويل چي له ډېره سوچه بعد په دې نتيجې ورسيدم چي زما خلاسه نشته او نۀ څوک داسي شته چي هغه مو درڅخه خلاسه کړي. پلار خو مي په جيل کښې دی او هغه هم ستاسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابلې توفيق نهٔ لري. ورور مې وړوکی دی او دا وخت په سکول کښې دی. هغه چې زما په سر خبږي وخت به ډېر په تېر شوی وي. بس زما د قسمت کنجۍ اوس زما په خپل لاس کښې ده او زهٔ ستاسو په قبضه کښې يم. هيڅ هم نهٔ شم کړی. بس دا لنډې څو خبرې يې وکړې او پټه خُله شوه، نورجهانه په دې خبرو حيرانه شوه چې څنګه جواب دی مګر په داسې چم او چالاکۍ يې درخانۍ ته وويل چې کور دې ودان شه. دواړې دې سمې شه مورې دې هم او ځان دې هم له اند ېښنو خلاس کړو. بس له نن ورځې بعد تهٔ د دې کور مالکه يې هر څه واک او اختيار ستا دی او ستا يو ارمان دی يعني پلار دې بندي دی ملک به هغه هم په دې څو ورځو کښې را خلاس کړي.

نورجهاني ډېرې داسې خبرې ورته وکړې چې درخانۍ پرې خوشحاله شي او ورڅخه ووته.

ملک ته نورجهاني حال ورکړی ملک ډېر خوشحاله شو او تور ته يې وويل چې منډه دې همسائيګانو ته ورشه.

لس تنه ځوانان د خوشي لپاره راولې پسونه دې حلال کړې او پختن دې هم وکړي.

تور همسائيګان را وستو پسونه يې حلال کړو، پختن يې شروع کړ، ملک د مابنام ډوډۍ ته شا خوا کلي ته حال ورکړی چې مابنام دې له هر کور څخه يو تن ډوډۍ ته راشي خپل کلي کنارخيلو ته حال ورکړی صاحب زاده شين ګل اخونداده او ملا صاحب ته پخپله ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام له لمانځه بعد د خلګو راتګ شروع شو د خپل کلي څخه څلور تنه راغلو او له نورو کلو څخه هم کم سړي راغلو. اخوندزاده صاحب او ملا صاحب راغلو دواړه په جلا جلا کوټو کښي کښيناستو په کومه کوټه کښي چي اخوندزاده صاحب ناست ؤ ټولو د دۀ خبرو ته غوږ نيولی ؤ او دۀ ورته ويلې چي الله تعالی ويلي دي چي زۀ عزت ورکونکی او اخستونکی يم تاسو ګورئ چي الله په دې کښي څومره لوی حکمت دی او که چېري عزت بندګانو يو بل ته ورکولی اوس به دا ټول خلګ په عزت سره اخته وو، مګر په چا چي د الله نظرونه شي هغه ته عزت ورکوي، بس د نورو بندګانو ما سوای ملک ته هم خدای تعالی عزت ورکړی دی. الله هم عزت مندو ته عزت ورکوي ګوري ملک د څوني (څومره) خلګو بندوبست کړی دی، هر څوک خوشی (د واده ډوډی) کړي مګر چا تر اوسه داسي خوشي نۀ دی کړی مقصد مو دا دی چي ملک دې ټولو ته عزت نن ورکړ الله دي دۀ ته نور عزت ورکړي.

نن سبا ډېر خلګ خپل ځان ته عزت ورکوي او ځان ته د قام ليډران (مشران) وايي دا خلګ در اصل په هغو خلګو نيت بدوي چاته چي الله د عزت نعمت ورکړی دی او دا د نن سبا ليډران ټول کافران دي. هغه د قرآن له دې ايتو په ښکاره منکر دي او دې عزت مندو ته په سپک او بد نظر ګوري. هم ددې خلګو عزت نۀ کوي، بلکې نور خلګو کښي د داسي خلګ لکه عالمان، ملکان، سرداران، افسران چي ټولو ته الله عزت ورکړی دی په ضد تبليغات کوي. بهر حال له داسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلګو ځان ګورئ، ناسته ولاړه مهٔ پخپله ورسره کوئ او مهٔ خپل عزیز قریب اولاد ورپرېږدئ. دا خلک د کفارو خبري کړي، د کفارو خبري خوړې دي، خلک ژر د دوی په خبرو خطاوځي او تل له داسي خلګو ځان ګورئ.

په کومه کوټه کښي چي ملا صاحب ناست ؤ دلته خلګو د ملا صاحب خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دهٔ ورته ویل چي زموږ د خلګو ډېر عادتونه داسي دي چي هغه په عباداتو کښي شمېرل کېږي. تاسو ګورئ چي دا خوشی (د واده ډوډۍ) عادت او رواج دی مګر حقیقت کښي دا خیرات دی. ډېر خوران پرې ماړه شي ځومره ډېر ثواب دی.

ځوک چي د خوشي ډوډۍ ته راتلو هغه راغلو د خلګو راتګ ختم شو تیاري شروع شوه دسترخوانونه خواره شول ډوډۍ پرې کښېښول شوه، شوروا وړه مړۍ (ماته ډوډۍ) غوښه او پلاؤ په دسترخوانو کښېښودل شول په خوراک بسم الله وشوه.

د ملا صاحب خپل بیان جاري ؤ تر خوراک له مخه یې وویل چي ګورئ د خدای تعالی عجب شان دی یو ځای کښي فرمايي چي: "په ورځ د قیامت به د هري ګولې (نوړۍ) حساب غوښتل کېږي." د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي مسلمان دي کم خوراک کوي چي په ورځ د قیامت به یې حساب کم وي، مګر بل ځای بیا خدای تعالی فرمایلي دي که ځوک د چا ته یوه ګوله ډوډۍ ورکړي په دې به یې ثوابونه ډېر شي. د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي که ځوک د چا کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه ورشـي لامېلمـه شـي نـو پکـار ده چـي ډېـر خـوراک وکـړي، ځکـه چي د کور وال ثوابونه پرې ډېرېږي.

کلـه چـي مـلا صـاحب دا وېنـا ختمـه کـړه نـو يـې مـخ تـه پرتـه غوښـه (چـي روغـه شـولګۍ وه) پـه دواړو لاسـو يـې ور پورتـه کـړه او ځُلـې تـه يـې يـوړه او پـه غاښـو يـې دا غټـې غټـې خاشـې ور پرېکـړې او لـه هـډه (هـډوکي) يـې تـر هغـه وختـه ځُلـه نـۀ کـړه پورتـه چي صفا يې وشکولو.

بندوبسـت د ډېـرو سـړو شـوی ؤ مګـر خلـګ ډېـر کـم راغلـو، ځکـه هر څـه ډېر ؤ ملـک بـه د کـوټې پـه وره کښـي ودرېدو او مېلمـانو تـه بـې ويـل چـي غـاړي مـو بنـدي دي کـه بـه شـرم کـوئ هـر سـړی يـې داسـي خـورئ لکـه خپـل کـور، هـر څـه ډېـر دي. يـو وار ملـک پـه مـلا صـاحب نظـر شـو چـي وکتـل د مـلا صـاحب تـر مـخ غوښــه نشــته ملــک پــه خپلــه لــه خادمــه تــال واخســت او د مــلا صـاحب تـر مـخ يـې لويـه غټـه غوښـه کښېښـودله، مـلا صـاحب سوکه د ملک لاسونه ونيول چي غوښه مۀ ږده.

ملـک ورتـه وويـل چـي غوښـه خـو ډېـره ده ګـورې نـۀ چـي د ټولـو تـر مـخ پرتـه ده، لـږ سـاعت پـس دۀ دا غوښـه هـم هغـه شـان پورتـه کـړه او هغـه شـان يـې وخوړلـه مګـر پـه دې وار بـه يـې يـو وار وار سر ځني پورته کړ.

څـه وخـت چـي ډوډۍ فارغـه شـوه اخونـدزاده صـاحب پـه خپلـه او مـلا صـاحب پـه خپلـه کوټـه کښـي د دعـا لپـاره لاسـونه پورته کړو او اوږدې دعاګاني وشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له دعاګانو ملک مېلمنو ته د تلو اجازه ورکړه.
ملا صاحب ته يې وويل چې که تکليف نهٔ وي تهٔ لږ ساعت کښېنه چې دا خلګ ووځي نکاح به تړې.
نهٔ نهٔ ملک صاحب، دا خو هيڅ تکليف نهٔ دی. موږ عالمان يو الله تعالیٰ علم راکړی د داسي ورځي لپاره دی. دا خو زموږ فرض دی. ملا صاحب ورته وويل. ملک صاحب د سرای په وره کښي ولاړ ؤ هر څوک چې وتو اول به يې ملک ته مبارکي ورکړه بيا به يې اجازه وغوښته او د کور ودانۍ دعا بې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

ټول خلک ووتو ملا صاحب يوازي پاتي شو، د نکاح شروع کولو له مخه يې وويل چې نجلۍ چېري ده چې وکالت ورڅخه واخلو.

هلک خو دا دی ناست دی او نجلۍ په کوټه کښي ده ملک ورته وويل. ملا صاحب له ملک څخه تپوس وکړی چې چاته يې وکالت ورکړی نهٔ دی. نهٔ صاحب مور په دې وکالتو څه پوهېږو. ملک جواب ورکړی. ملا صاحب وويل ښهٔ داسي وکړئ چې نوري زنانه له کوټې وباسئ او ما سره يو سړی شئ چې کوټې له مي ورولي.

يو سړی په منډه لاړو او نوري ښځي له کوټې وايستلې او بيا يې اطلاع راوړه چې لاړ خلاسه ده ملا صاحب هم ولاړ شو او يو سړی يې تر لاس ونيولو او د کوټې خواته روان شو.

درخانۍ چې موقع خالي پيدا کړه چې څوک نشته او ملا به راځي نکاح مي تړي سبا به خلک وائي چې مور يې پخپله مړهٔ کړه او پلار يې دا دی په خوښه بندي کړی دی او د ملک زوی يې خوښ ؤ تر داسي پېغورو او خبرو زما لپاره مرګ ښهٔ دی، زر يې د ټيکري (څادر) په څاک په ناستي خپله غاړه ټينګه کړه او ګنډه يې ورکړه.

ملا صاحب چې د کوټې وره (دروازې) ته رالو ورسره سړي ته يې وويل چې دلته بهر ودرېږه دننه مهٔ راځه په داسي موقع نجلۍ له نرګانو ډېره شرمېږي، دا سړی بهر ورته ودرېد او ملا صاحب کوټې ته ننوت ور يې پوري (بند) کړو. درخانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره نږدې يو خوا ته کښېناستو او غاړې يې دوه درې واره په زوره صفا کړې بيا يې ورته وويل:

چې؛ زويه دا خو ډېره ښۀ خبره ده چې تۀ ډېره د غريب سړي له کوره وې او نن دي په داسي ماڼه کور کښې نصيب وشو او ناسته يې او د دې کور مالکه يې داسي ښۀ نصيب ما تر اوسه د بل غريب د لور نۀ دی ليدلی. داسي بخت دي نصيب شه اوس زۀ نکاح تړم تۀ به مي ډېر نۀ ستړی کوې، بس وکالت راکړه چي تۀ هم ارام وکړې او زۀ هم.

مګر نجلۍ هيڅ جواب ورنۀ کړو. ملا صاحب بيا ورته وويل او په سر يې د ميني لاس ور تېر کړو مګر نجلۍ نۀ جواب ورکړو او نۀ وښورېده. ملا صاحب حيران شو چې نجلۍ نۀ ښوري او نۀ په لاس بد خوري، مګر درېيم ځل ملا صاحب په وېره وېره د نجلۍ په بدن يو بل ځای لاس تېر کړو، مګر نجلۍ هغه شان پته خُله او بې حرکته وه. اخر ملا صاحب پرې زړور شو او په مخ يې لاس ورتېر کړو او له مخه يې ټيکری ځني پورته کړو او وې ليده چې نجلۍ د ټيکري په څاک غاړه تړلې ده او خودکشي يې کړې ده.

ملا صاحب چي وليده نجلۍ مړۀ ده تر خُله يې چيغه ووته او په وره کښي ولاړ سړي ته يې ږغ کړو چي راشه نجلۍ څۀ کړي دي. هغه هم چټک کوټې ته ورننوت او وې ليده چي نجلۍ په ناسته خود کشي کړې ده او په منډه دې سړي ملک ته حال ورکړ. ټول کور وال پرې خبر شو، ټول کوټې ته لاړو تر اوسه نجلۍ ناسته ده، مګر مړۀ ده. ټول سره پريشانه شو چي دا څه وشو اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

به خلک څه وايي او موږ به څۀ جواب ورکوو. قسماقسم تدبيرونه يې جوړ کړو، مګر په يوه کښې يې هم پرده نۀ ليده.

اخر نور جهاني ورته وويل چې موږ د خداى له وليانو سره مينه او دوستي لرو او له هغو سره تل مشورې کړو بايد اوس هم له اخونداده صاحب سره مشوره وکړو او د هغه په مشوره کښې به زموږ پرده ضرور وي.

د نور جهاني دا تجويز د ملک خوښ شو او پخپله سم دستي اخونداده ته ورغلو او حال يې ورکړ هغه يو ساعت خاموشه شو بيا يې ورته وويل چې ما سره يو چل شته اوس په شپه شپه ښځه ښخه کړه او چاته دِغ مۀ لره او ملا صاحب هم پوه کړه چې دِغ نۀ وکړي. سهار زما تر راتګ پورې تاسو خوشحالي جوړوئ، څوک د ځان په پريشاني مۀ پوهوئ، ملک هم زر خپل رازداران په موټر کښې د بازار هديرې ته ولېږلو چې قبر وکيندي او په بل موټر کښې يې نجلۍ بغير د کفن او غسل واخسته چې دا موټر ورسېدو قبر تيار ؤ او نجلۍ يې بغير د جنازې د نمانځه ښخه کړه او سهارګاه ته موټران خپل کور ته راغلو.

اخوندزاده تل نمونځ کور کښې کوو نن سهار يې هم خپل کور کښې نمونځ وکړ، وروسته يې وظيفه وکړه بيا يې د څاښت نفل وکړو د څاښت له نمانځه وروسته اخوندزاده صاحب به کورته لاړو او ارام به يې وکړو، مګر نن د دربار په کوټه کښې په مراقبه کښې شو په دې دوران کښې درې کسان د دۀ زيارت ته راغلو مګر خليفه ورته وويل چې دلته ارام کښېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څه وخت چې له عبادته صاحب فارغه شو بیا ږغ په وکړي او خپل فریاد ورته وکړي.

دې سره د خلیفه ږغ چې اخونزاده صاحب واورېدو لږ ساعت پس یې په مراقبه کښې ناره کړه چې فضل خدایه! فضل خدایه! یا ربه! ته یې پرده خوندي کړې او نور مسلمانان له داسې بلاؤ وساتې. اخونزاده صاحب زر سر راپورته کړو او چټک بغیر د دعا پورته شو بیت یې واخست او کپې یې په پښو کړې. خلیفه او ملاقاتیان پرې حیران شو چې څه چل وشو او پوه شول چې څه کیسه ده او ټولو وویل چې خیر دې غواړو یا ربه! ته خیر وکړې.

اخوندزاده ملاقتیانو او خلیفه ته وویل چې راځئ سره ملګري شو، ما څه ولید هر څه کونکی خدای تعالی دی.

دا سړي هم ورسره روان شو سیخ د ملک کورته ورغلو د ملک کره ډېر خلک د مبارکۍ لپاره راغلي وو چې اخوندزاده صاحب یې ولید ټول ورته ولاړ شو او لاسونه یې په نامه ونیول.

دې خلکو دا خیال وکړ چې اخوندزاده به هم مبارکي ته راغلی وي او څه وخت چې اخوندزاده صاحب کښېناستو ملک ته یې وویل چې ملکه په کور کښې څه نوې کیسه خو نشته.

نه نشته الحمد الله، له ربه راضي یو، خدای دې نه شي ناراضه. هیڅ داسې نوې نشته ملک ورته وویل:

اخوند زاده په ډېره حیرانګي ورته وویل چې څنګه نشته زه اوس په مراقبه کښې وم او کشف راته وشو چې د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ېبانو پاچا ستا په ناوې نژور (اینرېور) باندي مئين ؤ او هغه د ېبانو ته حکم ورکړی چي دا نجلۍ به ماته راوړئ او که مو نۀ راوړه زۀ به تاسو ټول مړۀ کړم. د ېبان هم مجبوره شول اوس لږ ساعت مخکښي د ېبانو هغه بېهوشه کړه او يو يې وړه او دا نجلۍ د د ېبانو باچا ځانته په نکاح کړه او بس بيا به يې په سترګو نۀ وويني او تۀ ورشه وې ګوره چي نجلۍ شته که نۀ.

ملک هم کورته ننوت او يو ساعت لپاره ورک ؤ چي واپس راغلو وې ويل چي بېشکه نجلۍ نشته. د برېښنا په شان په ټوله علاقه کښي دا خبره وېره شوه چي ملک په نرېور د د ېبانو پاچا مئين ؤ او هغو له شپې نجلۍ يووړه.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library